

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027

II. kötet Stratégiai rész

<i>Dokumentum történet</i>			
<i>Verzió címe</i>	<i>Verzió dátuma</i>	<i>Nem végleges, tovább-fejlesztése tervezett (TF) vagy végleges verzió (V)</i>	<i>Megjegyzés</i>
<i>Székesfehérvár Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája 2021-2027 című, társadalmi egyeztetési verzió</i>	<i>3.0</i>	<i>TF</i>	

Készítette: Dévelmal Kft.

Székesfehérvár, 2022. július 18.

Tartalom

7	Stratégiai munkarész	3
7.1	Forgatókönyv elemzés	3
7.2	Jövőkép	14
7.3	A stratégia célrendszere	15
7.3.1	Stratégiai célok	15
7.3.2	Részcélok	16
7.4	A reziliens város a stratégiai célrendszerben	30
7.4.1	Prosperáló város	33
7.4.2	Zöldülő város	35
7.4.3	Digitális város	37
7.4.4	Megtartó város	39
7.4.5	Kiszolgáló város	40
7.5	A stratégia összhangja más stratégiákkal	41
8	Monitoring, kontrolling, indikátorok	46
8.1	FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során	46
8.2	Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana	46
8.3	A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana	50
9	Az irányítási és működési modell	50
10	Cselekvési terv	51
10.1	Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése	51
10.2	Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása	56
10.2.1	Történelmi belváros és környezete tervezett akcióterület	57
10.2.2	Vizivárosi tervezett akcióterület	58
10.2.3	Tudásközpont-Innovációs színtér tervezett akcióterület	59
10.3	Városi szintű beavatkozási területek részletezése	60
10.3.1	Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások	60
10.3.2	Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások	63
10.3.3	Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések)	66
10.4	Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése	70
10.5	Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)	70
11	Finanszírozási terv	70
11.1	Elérhető és bevonható források számbavétele	70
11.1.1	A 2014-2020-as időszak elemzése	72
11.1.2	Prognózis a jelen Európai Unió programozási időszakra	73
11.1.3	Aktorok, meghatározó szereplők	74
11.1.4	Kitekintés	74
11.1.5	Egyéb kötöttségek és lehetőségek	75

7 Stratégiai munkarész

7.1 Forgatókönyv elemzés

A megelőző, helyzetértékelő munkarész záró alfejezete keretében számba vételre kerültek azok a külső kockázati tényezők és lehetőségek, melyekre a város részben tud intézkedéseket hozni, részben azok hatásaitól függ.

Jelen fejezetben ezen külső tényezőkre figyelemmel, a folyamatosan változó külső körülményekre - trendelemzésekkel és prognózisokkal alátámasztottan – a stratégia két forgatókönyv (standard és adaptív) kidolgozásával biztosít egyfajta felkészülést és reagálást.

Az ún. standard forgatókönyvben a külső hatások begyűjtésével számolunk, melyre a város korlátozottan tud intézkedést hozni.

Az adaptív forgatókönyv része egy változásmenedzsmentet is magában foglaló fejlesztési megközelítés. Azaz - a város alkalmazkodóképességére figyelemmel - a megvalósított intézkedések hogyan semlegesítik, vagy legalább csökkentik a külső környezeti tényezők negatív hatását, illetve azonosítják és teszi kiaknázhatóvá a bennük rejlő lehetőségeket.

Az alábbi kitétségi mátrix alapozza meg a standard forgatókönyvet. A mátrixban a 2.5 Kockázatok és lehetőségek értékelése fejezetben kockázatnak értékelt tényezők kerültek besorolásra, illetve megvizsgálásra azok lehetséges hatása.

Kitétségi mátrix

Potenciális negatív és pozitív hatás	A	B	C
	Milyen a hatás kockázati besorolása?	Milyen gyakoriságú a hatás?	Mekkora a várható hatás mértéke?
<small>A = (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent) B = (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer) C = (5: nagy területet, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)</small>			
Prosperáló város			
Nyersanyag- és alapanyag árak további emelkedése a világpiacon	5	5	5
Munkaerőpiaci gondok – kvalifikált munkaerő költsége túl magas	4	4	5
Beszállítói hálózatok állapota kritikussá válik, beszerzési nehézségek	4	4	5
Ágazati K+F együttműködések megléte – térségi hálózatosodás mértéke (felsőoktatás+cégek)	2	1	2
A kedvezőtlen befektetői klíma (különadók, stb.) miatt a cégek elhalasztják fejlesztéseiket	3	3	3

Potenciális negatív és pozitív hatás	A Milyen a hatás kockázati besorolása?	B Milyen gyakoriságú a hatás?	C Mekkora a várható hatás mértéke?
<small>A = (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent) B = (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer) C = (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)</small>			
Az önkormányzat település- és gazdaságfejlesztési pénzeszközeinek rendelkezésre állása, külső tőkebevonás lehetőségei	5	5	5
Zöldülő város			
A klímaváltozás, aszályos időszakok és hőterhelés komplex problematikája	5	4	5
Járványidőszakban pontszerűen megnövekvő zöldterület (túl)használat	3	3	2
A helyi feldolgozóipar szereplői, kereskedelmi szolgáltatók fejlesztései negatívan hatnak a zöld átállás helyi fejlesztései eredményességére	3	3	4
Várostérség gazdasági teljesítőképessége csökken, közvetve zöld átállás forráshiányt okoz	3	3	3
Kiemelkedő helyi vásárlóerő – fenntarthatóságot gátló fogyasztási minták	3	5	3
Zöld- és kék fejlesztések finanszírozó támogatási rendszerei 100%-os támogatási intenzitás nélkül	3	3	4

Potenciális negatív és pozitív hatás	A Milyen a hatás kockázati besorolása?	B Milyen gyakoriságú a hatás?	C Mekkora a várható hatás mértéke?
Alternatív mobilitási trendek alkalmazása nem képes befolyásolni a város közúti közlekedése környezetterhelését	5	5	4
Digitális város			
Az oktatási, képzési szerkezet nem a helyi igényekre reflektál, nem, vagy nehezen befolyásolható a digitális átállás vonatkozásában	2	3	4
A munkaerő digitális felkészültsége elmarad/ lemarad	4	3	5
Vállalkozások digitális infrastruktúra és eszköz-fejlesztésének lemaradása, lassú ütemű megvalósulása	3	4	4
Közszolgáltatók digitális lemaradása	3	4	4
Város digitális adatintegráló rendszereinek lemaradása, alapadat előállítási késedelem és adatfrissítési hiányok, elmaradások	4	4	4
Digitális közszolgáltatások lassú ütemben való megjelenése	4	4	5
Helyi lakosok digitális	4	3	3

A = (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent)
B = (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer)
C = (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)

Potenciális negatív és pozitív hatás	A Milyen a hatás kockázati besorolása?	B Milyen gyakoriságú a hatás?	C Mekkora a várható hatás mértéke?
	<small>A = (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent) B = (5: napi, 4: évente többször, 3: többévente egyszer, 2: évtizedenként egyszer, 1: 20-30 évente egyszer) C = (5: nagy területet, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)</small>		
felkészültségének elmaradása - különösen az alacsonyabb iskolai végzettségűek és az időskorúak körében			
A digitális innovációk elkerülik a térséget	2	3	4
Megtartó város			
A kedvezőtlen demográfiai folyamatok továbbra is fennmaradnak	4	4	4
A környező települések népesség elszívó hatása erősödik	3	4	3
A pandémia korlátozó hatása miatt tovább szűkülnek a közösségi érintkezés lehetőségei	3	3	4
Kiszolgáló város			
A főváros közelségének negatív hatásai fokozódnak	3	4	3
Székesfehérvár és környezete közötti kapcsolatok nem fejlődnek tovább a várostérségi tervezés hiányában	3	4	3
A csomóponti szerep miatt a forgalmi terhelés nagysága nem csökkenthető	5	5	5
A város beépíti zöld területeit, biodiverzitás csökkenése, a városi	5	4	5

Potenciális negatív és pozitív hatás	A Milyen a hatás kockázati besorolása?	B Milyen gyakoriságú a hatás?	C Mekkora a várható hatás mértéke?
mikroklíma kedvezőtlenül alakul			
Rendezetlen városi épített környezet, a városi épületállomány műszaki állapota jelentősen rontja az itt lakók életminőségét	4	3	3
A közműhálózatok korszerűsítése, fejlesztése forrás- és szakemberhiány miatt nem tud lépést tartani azok előregedésével és a növekvő igényekkel	3	3	3
A város nem használja ki a megújuló energiatermelésben rejlő lehetőségeket	5	3	4
Csóri vízbázis Velencei-tó részleges vízpótlásában történő szerepvállalása	4	3	4

A = (5: nagyon kockázatos; 4: kockázatos; 3: közepesen kockázatos; 2: kicsit kockázatos; 1: elenyésző kockázatot jelent)
 B = (5: napi; 4: évente többször; 3: többévente egyszer; 2: évtizedenként egyszer; 1: 20-30 évente egyszer)
 C = (5: nagy területeket, sok szereplőt komolyan érintő kérdéskör; ... 1: elenyésző területre és kis hatással bíró hatások)

Prosperáló város

A nevesített tényezők közül egyértelműen kockázatként a nemzetközi piacokon zajló recessziós folyamat, melynek mind az önkormányzat működésére, mind pedig általában a helyi üzleti környezetre kedvezőtlen hatása van. Ugyanez mondható el a beszállítói láncok és a munkerőpiaci folyamatok kapcsán felmerülő problémákról, hiszen a Székesfehérváron működő vállalkozások jelentős export piaci kitettségük miatt komoly mértékben ki vannak téve a globális piaci kockázatoknak.

Az önkormányzat gazdálkodása szempontjából a cégek által elhalasztott, vagy meg nem valósított fejlesztések a költségvetés bevételi oldalának újratervezését tehetik szükségessé, ugyanakkor hosszabb távon ennek a folyamatnak pozitív velejárója lehet új, eddig ki nem próbált finanszírozási mechanizmusok kidolgozása is.

Kiszolgáló város

Bár a megépülő déli összekötő út és a város 4. autópálya csomópontja csökkenteni fogja a közúti forgalmat a városban, a motorizációs ráta várható további növekedése, az előkészítés

alatt álló további városközponti forgalomvonzó létesítmények – pl. Alba Plaza bővítése – megépülése és a közösségi közlekedésre való lassabb ütemű áttérés miatt a közlekedésszervezés továbbra is jelentős kihívások elé fogja állítani a városvezetést. Kockázatot jelent a háborús helyzet miatt egyes országos fejlesztések megkezdésének elhúzódása (pl. intermodális csomópont).

Az elindult zöldítési projektek jelentős előrelépést hoztak a zöldfelületek növelése és az erdősültség tekintetében. Ugyanakkor kockázatot jelent a városi zöldterületek fokozódó beépítése és a zöldfolyosó rendszer hiánya, amely a klimatikus viszonyokra is kedvezőtlenül hat.

Középtávon nem várható a megújuló energiaforrások használatának jelentősebb növelése a városi energiatermelésben.

A településkép és a városimázs szempontjából kockázatot jelent a rendezetlen belvárosi épületek (pl. Tiszti Klub, egykori Fekete Sas szálló, egykori bőrgyár, illetve az alulhasznosított barnamezős területek (pl. Fűtőerőmű területe) fejlesztésének elmaradás/elhúzódása.

A szabályozási jelentős és gyakori változása gátolhatja a város kiszolgáló és ellenálló képességét.

A fenti kitétségi mátrixban bemutatott hatásokból 25 kapott „nagyon kockázatos” vagy „kockázatos” besorolást, amelyeket az alábbi felkészültségi mátrix szerint értékeltünk.

Városi felkészültségi mátrix

A fenti kitétségi mátrixban felmért, illetve azok közül kiválasztott legmeghatározóbb kockázatokra (4-es és 5-ös besorolású), azok negatív hatásaira való felkészültséget méri fel az alábbi ún. felkészültség mátrix.

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	A	B	C
	Milyen a város abszorpciós képessége?	Milyen a város adaptációs képessége?	Milyen a város transzformációs képessége?
<small>A = (5: ellent tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; ...1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat); B = (5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást...1: egyáltalán nincs abszorpciós képessége a városnak); C = (5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésére... 1: teljes folyamat- és eszközesre szükséges a helyzet kezeléséhez)</small>			
Prosperáló város			
Nyersanyag- és alapanyag árak további emelkedése a világpiacon	2	1	1
Munkaerőpiaci gondok – kvalifikált munkaerő költsége túl magas	2	1	1
Beszállítói hálózatok állapota kritikussá válik, beszerzési nehézségek	2	2	3
Az önkormányzat település- és gazdaságfejlesztési pénzeszközeinek rendelkezésre állása, külső tőkebevonás lehetőségei	2	3	3

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	A	B	C
	Milyen a város abszorpciós képessége?	Milyen a város adaptációs képessége?	Milyen a város transzformációs képessége?
<small>A = (5: ellent tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; ...1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat); B = (5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást...1: egyáltalán nincs abszorpciós képessége a városnak); C = (5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésére... 1: teljes folyamat- és eszközesre szükséges a helyzet kezeléséhez)</small>			
Zöldülő város			
Zöld menetrendet támogató információs infrastruktúra gyengesége	3	3	2
Várostérségi biomassza és egyéb megújuló potenciál elhanyagolása	3	3	2
A várostérségben energiatermelő saját kapacitás hiányában a külső energiafüggés nem enyhül	1	2	3
A közműszolgáltató-sok hazai finanszírozási háttere bizonytalanságával a szolgáltatások és az infrastruktúra leromlása	1	4	3
A klímaváltozás, aszályos időszakok és hőterhelés komplex problematikája	3	4	3
Alternatív mobilitási trendek alkalmazása nem képes befolyásolni a város közúti közlekedése környezetterhelését	3	3	2
Digitális város			
Az oktatási, képzési szerkezet nem, vagy nehezen befolyásolható a digitális átállás vonatkozásában	3	4	4
A munkaerő digitális felkészültsége elmarad/ lemarad	3	4	4
Vállalkozások digitális infra-struktúra és eszközfejlesztésének lemaradása, lassú ütemű megvalósulása	4	4	4
Közszolgáltatók digitális lemaradása	3	4	3

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	A Milyen a város abszorpciós képessége?	B Milyen a város adaptációs képessége?	C Milyen a város transzformációs képessége?
A város digitális adatintegráló rendszereinek lemaradása, alapadat előállítási késedelem és adatfrissítési hiányok, elmaradások	2	3	4
Digitális közszolgáltatások lassú ütemben való megjelenése	2	3	4
Helyi lakosok digitális felkészültségének elmaradása - különösen az alacsonyabb iskolai végzettségűek és az időskorúak körében	3	4	4
A digitális innovációk elkerülnek a térséget	4	5	5
Megtartó város			
A kedvezőtlen demográfiai folyamatok továbbra is fennmaradnak	3	3	3
Kiszolgáló város			
A csomóponti szerep miatt a forgalmi terhelés nagysága nem csökkenthető	3	4	3
A város beépíti zöld területeit, biodiverzitás csökkenése, a városi mikroklíma kedvezőtlenül alakul	3	3	3
Rendezetlen városi épített környezet, a városi épületállomány műszaki állapota jelentősen rontja az itt lakók életminőségét	3	3	3
A város nem használja ki a megújuló energiatermelésben rejlő lehetőségeket	2	3	2

A = (5: ellent tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; ...1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat);
 B = (5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást...1: egyáltalán nincs abszorpciós képessége a városnak);
 C = (5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésére... 1: teljes folyamat- és eszközesére szükséges a helyzet kezeléséhez)

A magas kockázatú (4-es, 5-ös) potenciális negatív hatások	A	B	C
	Milyen a város abszorpciós képessége?	Milyen a város adaptációs képessége?	Milyen a város transzformációs képessége?
	<small>A = (5: ellent tud állni, teljesen ki tudja védeni a hatásokat; ...1: egyáltalán nem tud ellenállni, és minimálisan sem tudja kivédeni a hatásokat); B = (5: rugalmasan reagáló, kiépített rendszerek várják felkészülten a hatást...1: egyáltalán nincs abszorpciós képessége a városnak); C = (5: komplett rendszerek kerültek már kiépítésre a hatások kezelésére... 1: teljes folyamat- és eszközesére szükséges a helyzet kezeléséhez)</small>		
Csóri vízbázis Velencei-tó részleges vízpótlásában történő szerepvállalása	3	3	2
A szabályozási környezet változása gátolja a város kiszolgáló/ellátóképességét	2	2	2

Prosperáló város

A gazdaságfejlesztési elemeknél (prosperáló város) látható, hogy az önkormányzat ellenálló képessége közepes erősségű, a negatív hatásokra – részben erősen korlátozott eszközei miatt – csak kisebb mértékben tud reagálni. Kiemelt kockázatot jelenthetnek az olyan begyűrűző globális folyamatok, mint a nyersanyag árak emelkedése, illetve a termelő- és szolgáltató cégek esetében a növekvő alapanyagárak. Ennek kapcsán a racionális gazdálkodás, adott esetben a megújuló energiák súlyának növelése jelenthet megoldást. Ugyanígy komoly előrelépést jelenthet a hatékonyság növelésben a helyi üzleti környezet minőségi fejlesztése, ezen belül kiemelten a városban működő vállalkozások digitális átállásának támogatása.

A fent leírt negatív tendenciákat súlyosbíthatják a beszállítói láncok működése kapcsán meglévő kockázatok, valamint a munkaerőpiaci problémák (kvalifikált munkaerő hiánya), melyekre a városban működő szervezetek a termelési kapacitás újratervezésével, vagy új alapanyag beszállítók felkutatásával reagálhatnak. Komoly kockázatként nevesíthető a fejlesztési programok finanszírozása, ami a jogszabályi bizonytalansággal is összefügg. Ennek megfelelően az önkormányzat adaptációs képessége is korlátozott, így ezen a téren mindenképpen további előrelépés szükséges, akár új pénzügyi konstrukciók alkalmazásával.

Zöldülő város

A zöldülő város tervezési dimenzió esetében, a városi-városkörnyéki környezeti szempontok vonatkozásában olyan jelentős külső tényezők általi kitettségek azonosíthatóak, amelyekkel kapcsolatban a város ugyan abszorpciós és adaptációs alapképességekkel rendelkezik, de a szükséges transzformációs képesség növeléséhez jelentős, a város önerején túlmutató beavatkozásokra lehet szükség a kockázatok minimalizálásához. Két olyan nagy témakör merül fel, amelyeknél Székesfehérvár adaptációs képessége rendkívül alacsony jelen helyzete szerint, ezek a saját energiatermelési kapacitás hiányosságai (csak távhő szintjén helyszíni) – amelynek kisebb súlyú de fontos vetülete a saját megújuló energiatermelés és felhasználás alacsony szintje, illetve a közműszolgáltatások bevételi oldali problémái, önálló fejlesztésére fordítható keretek alacsony szintje. Ezek mind a szolgáltatásminőség, mind a mennyiségi kapacitások csökkenéséhez vezethetnek (elsősorban a víz- szennyvízrendszer és kezelés, kisebb súllyal a hulladékkezelés, csapadékvíz elvezetés vonatkozásában) a vonalas és pontszerű infrastruktúra elemeket illetően.

Fenteknél nagyobb helyi mozgáster azonosítható négy további témakörben, amelyek érintik a „zöld” szektor digitalizációját, megújuló energiafelhasználási lehetőségeit, a klímaváltozás helyi veszélyesnek ítélt hatásait és a helyi közúti mobilitási problémák kezelhetőségét.

Zöld menetrendet támogató információs infrastruktúra gyengesége oldható a városi adatgazdálkodás rendszerszintű átgondolásával, priorizált és digitális menetrenden alapuló

integrációjával, kinyerhető elemzések beavatkozásokba fordíthatóságával. Ehhez az okos megoldások elsajátítására, rendszerszintű és erős helyi intézményi/szervezeti együttműködésen alapuló alkalmazására lesz szükség, amely jelentős új típusú humán erőforrásoldali és infrastrukturális beruházásokat igényel.

Városterzési biomassza és egyéb megújuló potenciál elhanyagolása konzerválja a város kitettségét a kívülről érkező energetikai kihívásokkal szemben. Adott érdekeltek (közmujszolgáltatók, ipari felhasználók, lakosság) számára, energiafelhasználási módozatok (pl. távhő, villamosenergia) esetében akár látható mértékben befolyásolhatják Székesfehérvár energiamixe jövőbeli alakulását a fenntarthatósági és gazdaságossági szempontokból megugorható megújuló lehetőségek kiaknázása biogáz, biomassza, hulladék, napenergia vonalakon. Mindezeket a kezdeményezéseket a forrásoldal bizonytalanságai mellett a hazai szabályozási környezet által formált beruházási környezet is nagyban befolyásolja.

A klímaváltozás, aszályos időszakok és hőterhelés komplex problematikája magyarországi viszonylatban nem egyedülálló külső kockázati tényező a megyeszékhelyen és városterzésében; a lokális megoldási lehetőségek megtalálása és alkalmazása azonban bizonyosan többszintű együttműködésekben (lakosság, önkormányzat, intézményi szolgáltatók, hatóságok és szakmai irányító szervek, vállalati szféra stb.) megvalósítható beavatkozásokon keresztül vezethet.

Alternatív mobilitási trendek alkalmazhatósága egyelőre bizonytalan erősséggel tud hatni a város közúti közlekedés eredetű környezetterhelése (egyéni mobilitás, logisztikai és térségi szolgáltató központ szerep által generált terhelések) enyhítésére, ezért átfogó és egymás hatásait erősítő beruházásokra lesz szükség lakossági szemléletformálástól a kiszolgáltató infrastrukturális rendszerek modernizációjáig, rugalmasan alkalmazkodni képes közösségi közlekedési rendszer kialakíthatóságától a jó gyakorlatok - okos megoldások rendszeres vizsgálatáig és beépíthetőségéig, az alternatív és kevés környezeti terheléssel járó közlekedési módoak városi területhasználata növeléséig (kerékpározás).

Digitális város

A városi digitális adatintegráló rendszerek kiépítésének elmaradása és a folyamatos adatfrissítések hiánya magas kockázati besorolású tényező a hatékony és korszerű önkormányzati működés, digitális átállás céljainak eléréséhez. Egyrészt az adatalapú döntéshozatal, annak elterjedését gátolja, másrészt a hivatali és intézményi működést lassítja. A városi adatalapú döntéshozatal támogatása érdekében az adatkezelés felmérése, a folyamatok feltérképezése, azok digitalizálása, lehetőség szerinti automatizálása és integrálása a meglévő informatikai platformokhoz, illetve egy egységes adatintegráló térinformatikai rendszerbe.

A város ágazati szerkezete (jelentős informatikai, mechatronikai gazdasági jelenlét, magas high-tech és médium-high tech vállalkozások aránya), kapcsolódó képzési kínálata (ÓE AREK) és harmadsorban a magas hozzáadott értékű iparágak megerősítését célzó stratégiai irányok kellő alapok és határozott törekvés a város részéről a digitális innovációk befogadására és folyamatos hasznosítására, ennél fogva az, hogy a digitális innovációk elkerülnek a térséget, csekély valószínűségű.

Az innovatív digitális technológiák további terjedése várható a jövőben részben a helyi gazdasági szerkezetnek és fejlett iparági jelenlétnek köszönhetően, valamint a már meglévő és a potenciális modern technológiát alkalmazó beruházásoknak betudhatóan. Elsősorban azon nagyvállalatok körében prognosztizálható, melyek meglévő termelési és logisztikai rendszereik optimalizálásában már elindultak – a hatékonyság alapvető céljából, illetve a munkaerőkereslet orvoslására - a robotika, az automatizálás, az Ipar 4.0. és egyéb okos technológiai megoldások alkalmazásában, valamint szenzoros mérés és adatalapú döntéshozatal tekintetében. Mindez

ösztönözheti a kevésbé digitalizált cégek, tekintetben valamelyest lemaradt KKV-k ezirányú fejlődését is.

Digitalizációt ösztönző környezet létrehozása szükséges a gazdasági környezeten túl a városi, közszolgáltatási szisztémában is.

Ennek részeként a helyi közösségi közlekedésben tudatosan és egymásra épülően ütemezetten bővíteni kell az okos megoldások körét, kapcsolódó szolgáltatási elemeket mint ingyenes internet elérés, bankkártyás fizetési lehetőség megteremtése a buszokon, valós idejű buszkövetés, elektronikus menetrend és az egyes fenntartható közlekedési módok közötti döntést, összekapcsolást lehetővé tevő útvonaltervező applikáció egészen az okos tájékoztatási eszközökig az ügyfélelégedettség növelése és a közösségi közlekedés térnyerése érdekében.

Továbbá a városnak ösztönöznie kell a közszolgáltatók digitális eszközállományának és szolgáltatásainak, az alkalmazottak ezirányú felkészültségének növelését (források, képzések biztosítása ... adatintegráló digitális rendszerek bevezetése, vagy online ügyfélszolgálat) és nem utolsósorban a költséghatékonyság és -takarékoság növelése érdekében – a szolgáltatási biztonság fenntartásával – olyan közös beruházások révén, mint a környezeti szenzoros távmérőórareolvasási hálózat és rendszer létrehozása.

Az önkormányzati tulajdonban vagy fenntartásban lévő épületek átfogó energetikai felmérését gondosan megtervezetten és ütemezetten el kell végezni, valamint lehetőség szerint okos mérőkkel felszerelni és távfelügyelettel üzemeltetni az energiahatékonyság növelése, illetve költségmegtakarítás céljából.

Székesfehérváron jelenleg nincs egy összefüggő, az önkormányzat tulajdonában lévő környezeti szenzoros megfigyelőrendszer, és a jelenleg különféle szervek által mért adatok sem nyújtanak kellően részletes és átfogó képet a város környezeti állapotáról, mely komoly kockázatot jelent. A környezeti szenzorok létesítése (pl. közlekedési csomópontokba elhelyezett kamerarendszerek digitális továbbfejlesztésével, megfelelő adatátvitellel és algoritmussal) fontos eszköz alapvetően a város környezeti állapotának megfigyelésére, másrészt a városi fejlesztések, közlekedési beavatkozások .... környezeti hatásainak nyomon követésére.

A helyi lakosok digitális felkészültségének elmaradására - különösen az alacsonyabb iskolai végzettségűek és az időskorúak körében - fel kell készülni, digitális felkészültségüket, annak fejlesztését szolgáló beavatkozásokkal (pl. Alba Innovár Digitális élményközpont keretein belül).

Megtartó város

A megtartó város tervezési dimenzió esetében magas kockázati besorolású tényezőként került kiemelésre a kedvezőtlen demográfiai folyamatok fennmaradása. Ez a szempont több tényezőtől épül fel, melyek közül a természetes fogyás és öregedés folyamata városi szinten nehezen kezelhető és befolyásolható elem. A város ugyanakkor, együttműködve az országos szinten hozott intézkedésekkel, azok megvalósítása révén rendelkezik némi befolyással. Az elvándorlási folyamatok, annak hozadékaként jelentkező, a humán szolgáltatásokat és az infrastruktúrát (városi és ellátórendszert egyaránt érintő többlet-) terhelések részben befolyásolhatóak, azonban az érdekükben hozott fejlesztési célok és megvalósított beavatkozások (pl. városi szolgáltatások, infrastruktúra fejlesztése, térségi kapcsolatok/agglomerációs és feladatmegosztásban/kölcsönösségi programokban való előrelépések stb.) hatása csak hosszabb időtávon jelentkezik.

Kiszolgáló város

A kiszolgáló város dimenzió kapcsán Székesfehérvár esetében kiemelt probléma a forgalmi terhelés nagyságának további növekedése, a kapcsolódó társadalmi-gazdasági problémákkal; a városi zöldterületek beépítésének növekedése és a városi mikroklíma kedvezőtlen alakulása; a

megújuló energiatermelésben rejlő lehetőségek kihasználásának elmaradása. A településkép és a város vonzereje szempontjából kockázatos egyes történelmi örökség helyszínek és barnamezős településrészek megújításának, funkcióváltásának csúszása, elmaradása. Kockázatot jelent a város és térsége ivóvízellátása szempontjából a csóri vízbázis Velencei-tó részleges vízpótlásában történő esetleges szerepvállalása. Ezek a kockázatok jelentős részben kompenzálhatók egyes beavatkozások és konkrét beruházások révén (pl. városon belüli, klímaváltozás hatásaival szemben ellenállóbb összefüggő zöld infrastruktúra kialakítása, átgondolt, „zöld” megoldásokat előnyben részesítő városrehabilitáció, közösségi közlekedési fejlesztések stb.), ugyanakkor egy részük (pl. csóri vízbázis szerepe a Velencei-tó vízellátásában) kívül esik a város és az önkormányzat által befolyásolható tényezők körén. Kockázatot jelent az önkormányzatokat érintő, folyamatosan változó, az elsősorban a koronavírus és a háborús helyzet miatt kedvezőtlen jogszabályi környezet, melynek alakítására az önkormányzatnak jelenleg rendkívül korlátozott hatása van csak. A szabályozási környezet monitoringjával és a változások folyamatos adaptálásával azonban segítheti a város ellátóképességét.

7.2 Jövőkép

**SZÉKESFEHÉRVÁR MERÍTKEZVE GAZDAG, SZENT ISTVÁN KORÁTÓL
SZÁRMAZTATHATÓ SZELLEMI-KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGÉBŐL, VITÁLIS XXI. SZÁZADI
KÖZPONT A MAGYARORSZÁGI MODERNIZÁCIÓBAN, GAZDASÁGI, INNOVÁCIÓ
ALKALMAZÓ, A FENNTARTHATÓSÁG SZEMPONTJAIT ÉRVENYESÍTŐ ÉS A
KIHÍVÁSOKRA HATÉKONYAN REAGÁLÓ VONZÓ, URBÁNUS CÉLPONT**

Mint rugalmasan ellenálló, **reziliens város** Székesfehérvár felkészülten néz szembe a jövő társadalmi-, gazdasági- és környezeti kihívásaival. Törekszik arra, hogy a helyi közösségekkel együttműködve komplex eszközrendszerrel szolgálja a helyben élőket, emellett a közép-európai városhálózat egyedi arculattal rendelkező tagjaként a nemzetközi városi munkamegosztás proaktív szereplője kíván lenni.

A város az minden területen a fenntarthatóság elvének érvényesítésére törekszik, a hatékonyság, az élhető környezet kialakítása, a városban élők életminőségének javítása érdekében. Székesfehérvár, **prosperáló városként** elősegíti a digitalizációra épülő helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítését, hozzájárul a körforgásos gazdaság alapfeltételeinek megteremtéséhez, közvetett módon tehát a városban működő cégek versenyképességének javításához. Mindez azt eredményezheti, hogy a dinamikusan fejlődő helyi vállalkozások adóbefizetések révén így nagyobb mértékben tudnak hozzájárulni a város fejlődéséhez. Logisztikai és ipari centrumként a város tovább erősíti nemzetközi pozícióit, növeli innovációs potenciálját, miközben támogatja és erősíti az új, fenntartható közlekedési módok infrastrukturális feltételeinek megteremtését.

A városban élők számára magas színvonalú humán közszolgáltatásokat nyújtó Székesfehérvár, mint komoly tradíciókkal rendelkező **megtartó város** a társadalmi integráció és befogadás erősítésével párhuzamosan a digitális szakadék, az információhoz való egyenlő hozzáférést akadályozó tényezők felszámolására is törekszik. Ennek megfelelően a város életében kiemelt szerepet töltenek be a lokális értékek, melyeknek a helyi közösségek életében komoly identitásképző ereje van. Az ideális városszerkezet elérése érdekében Székesfehérvár, mint kiszolgáló város a zöld átállás menetrenddel összhangban a fenntartható és klímabarát fejlesztéseket helyezi előtérbe, melyekhez az „okos” technológiákat is hasznosító megoldások társulnak. Az épített környezet minőségének környezeti szempontból fenntartható fejlesztése, a közösségi terek megújítása egyaránt részét képezi ennek a programnak.

Zöldülő városként tehát a klímabarát fejlesztéseket előtérbe helyező Székesfehérváron kiemelt szerepet játszik a helyi természeti erőforrások (pl. csapadékvíz) védelme és ökológiai szempontból fenntartható hasznosítása. Emellett – a környezeti szempontból fenntartható, élhető lakókörnyezet biztosítása érdekében – a város jövőképében prioritásként jelenik meg a fenntartható tájgazdálkodás, valamint a helyi- és térségi közösségi mobilitási rendszerek erőforrás hatékony, környezetbarát fejlesztése.

Székesfehérvár, mint **digitális város** – követve a digitális átállás menetrendjét – a jövőben határozottan a digitális (okos) technológiák széleskörű alkalmazásának támogatására, a társadalmi sokkhatások megelőzését támogató szemléletváltás ösztönzésére fókuszál.

7.3 A stratégia célrendszere

7.3.1 Stratégiai célok

A jövőkép megvalósulását középtávon négy stratégiai célkitűzés támogatja. A stratégiai célok oly módon lettek kialakítva, hogy illeszkedést mutassanak az öt tervezési dimenzióval, melyek közül a „digitális város” dimenzió az összes stratégiai célhoz horizontálisan kapcsolódik.

A **„Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése”** stratégiai cél elsősorban a város meglévő vállalkozói és gazdasági potenciáljára építve kíván hozzájárulni az energiahatékonyságot és klímabarát hozzáállást is szem előtt tartó munkahelyteremtő és megtartó beruházások megvalósulásához, amely mellett a körforgásos gazdaságra való áttérést is támogatja.

A stratégiai cél elősegíti Székesfehérvár térségi tudásközpont szerepének megerősítését az innovatív gazdasági együttműködések támogatásával, ezzel is hozzájárulva a digitális átállás megvalósításához, illetve a helyi kutatás-fejlesztés, felsőoktatás és szakképzés, valamint a gazdasági szereplők közötti kapcsolatok erősítéséhez, ugyanakkor a klímabarát megoldások folyamatos előtérbe helyezése mellett. A digitális technológiák elterjedésének támogatása a vállalkozások esetében, illetve a vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása amellyel, hogy javíthatja a cégek digitális és gazdasági kompetenciáit és a munkavállalók alkalmazkodóképességét, stabil munkahelyek létrehozása és a meglévők fenntartása által hozzájárulhat a város népességmegtartó erejének javításához is. Székesfehérvár földrajzi elhelyezkedése, a főváros közelsége és a közlekedési infrastruktúra fejlettsége a logisztikai lehetőségek fokozottabb kihasználása mellett szól, melynek fejlesztésekor szem előtt kell tartani, hogy a város környezeti terhelése ne emelkedjen az optimális szint fölé.

A célkitűzések teljesülése egyértelműen hozzájárulhat a prosperáló város tervezési dimenzió mentén megfogalmazott elképzelések megvalósulásához, emellett támogatja a digitális, zöldülő és megtartó város tervezési dimenziók értékrendszerének érvényesülését is.

„Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával” célkitűzés alapvetően a humán közszolgáltatásokra koncentrálna kívánja erősíteni a város népességvonzó képességét, amely mellett erőteljesen koncentrálna a lakáspolitikai méltányosságának megőrzésére és a településen igénybe vehető közszolgáltatások ügyfélbarát átalakítására, ezen belül a digitális elérhetőség és a kapcsolódó szolgáltatási portfólió szélesítésére. A lakossággal való kapcsolat és az együttműködések erősítését szolgálja a közösségi tervezés lehetőségeinek szélesítését célzó elképzelés, mely egyben a helyiek kötődését és lokális érzelmeit is pozitívan befolyásolhatja.

A célkitűzés erős kapcsolódást mutat a megtartó város tervezési dimenzióval, ugyanakkor egyértelműen hozzájárul a digitális és kiszolgáló város dimenziók esetében előzetesen megfogalmazott értékek megvalósulásához is.

„A települési és természeti környezet, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” stratégiai célkitűzés jelentős infrastrukturális fejlesztési tartalommal

rendelkezik, melyek Székesfehérvár élhetőségének javítását szolgálják. A célkitűzés magába foglalja a városi vonalas, kék és épületinfrastruktúra vonatkozásában releváns fejlesztéseket, melyek esetében preferálja a környezetbarát, klímabarát és okos megoldások alkalmazását. A települési közterületek fejlesztése a zöld elképzelések mellett a harmonikusabb városszerkezet kialakítását is támogatja. A város mobilitási rendszerének átgondolása során a fenntarthatóságot támogató és utasbarát megoldások alkalmazása javasolt, melyek hozzájárulhatnak a közlekedés által generált környezeti terhelés csökkentéséhez is.

A célkitűzés közvetlenül kapcsolódik a kiszolgáló város dimenzióhoz, hozzájárulva a fenntartható területhasználathoz, az épített és művi környezet, a városi zöldfelületek és a természeti ökoszisztéma erősítéséhez. A szolgáltatások fejlesztése révén ugyanakkor a lakosság megtartását is elősegítik, a klímabarát és okos fejlesztések által pedig a zöld és digitális városi dimenziók értékrendjének érvényesítéséhez is segítséget nyújtanak.

A „Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése” célkitűzés egyrészt a megyeszékhely térségi kapcsolatainak, másrészt a helyi lakosság identitástudatának megerősítését szolgálja. A célkitűzés megfogalmazásakor figyelembe vételre került az a tény is, hogy Székesfehérvár igen összetett kapcsolatrendszerrel kötődik a környező településekhez. A város korábbi népességének egy része a közvetlen térségben telepedett le, ugyanakkor számos szállal továbbra is kötődik korábbi lakóhelyéhez (pl. iskolák, munkahely, stb.). Emellett a környező települések lakosainak jelentős része napi szinten, vagy gyakran használja a városban elérhető különböző szolgáltatásokat. A lehetséges együttműködések fontos területe a térségi szinten átgondolt és összehangolt turisztikai kínálatfejlesztés, mely egyszerre épít Székesfehérvár egyedi turisztikai potenciáljaira, valamint a térségben elérhető egyéb látványosságokra, attrakciókra. A közösségek megerősítése és a helyi hagyományok ápolása kapcsán tervezhető események egyaránt vonzó lehetőségként jelenhetnek meg a város és a környező települések lakó előtt. A megyeszékhelynek mindezek mellett továbbra is támogatnia szükséges a társadalmi integráció erősítését, melynek egyik eszközeként a nemzedékek és egyes társadalmi csoportok között meglévő digitális szakadék csökkentésére is koncentrálni kíván.

A célkitűzés, illetve annak elemei elsősorban a megtartó város dimenzióhoz kapcsolódnak, de fontos illeszkedésként azonosítható be a digitális város tervezési dimenzió is, míg a közösségfejlesztés révén a prosperáló város dimenzió értékeit is képviselik.

Az FVS épül Székesfehérvár Településfejlesztési Konceptiójában és Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott horizontális elvekre: a I. Fenntarthatóság, az II. Esélyegyenlőség, a III. Partnerség és az IV. Adicionalitás szakmai elveire. Ezeket a TFK-ban részletesen bemutatott, általánosan alkalmazandó, horizontálisan érvényesítendő fő alapelveket a város mind a stratégiára (jelen esetben ITS és FVS egyaránt) és a programokra, mind azok megvalósítására és a projektekre is figyelemmel alkalmazni kívánja. Az FVS-t átfogóan érintő, új, általánosan érvényes célok, mint a zöld és a digitális átállás céljai az egyes részcélokban pontosítva kerülnek megjelenítésre.

7.3.2 Részcélok

Székesfehérvár MJV Fenntartható Városfejlesztése Stratégiája (FVS) 4 specifikus célt, illetve, az azokhoz kapcsolódó, összesen 19 részcélt tartalmaz. A célrendszer épít a város településfejlesztési koncepciójára, illetve annak célrendszerére, jelen FVS helyzetelemzésének és helyzetértékelésének eredményeire, ugyanakkor figyelembe veszi a 2021-2027 közötti fejlesztési időszak hangsúlyosabb fejlesztési irányvonalait is.

Az S1. "Székesfehérvár európai szinten versenyképes klímabarát erőcentrummá fejlesztése" stratégiai cél elérését támogató egyik legfontosabb rész cél Székesfehérvár esetében a versenyképes, helyi adottságokra építő innovációs és tudásközpont pozíció

megerősítésére fókuszál. E folyamat kulcsszereplőiként a város önkormányzata, a helyi vállalkozások és a felsőoktatási, kutatási ágazatban működő szervezetek azonosíthatók be. Hangsúlyos rész cél támogatja a vállalkozások digitális átállását az ipar 4.0 koncepció mentén, melynek fontos aspektusa a karbon semlegesség és a hatékony energiagazdálkodás. A kkv-k digitalizációja egyszerre támogatja többek között az online marketing széleskörű használatát, vagy éppen a nemzetközi piacra lépést. A helyi üzleti környezet infrastrukturális feltételeinek javítása, a megfelelő alpinfrastruktúra és a kapcsolódó szolgáltatások megújítása ugyancsak a stratégiai cél megvalósulását szolgálja. A város kedvező adottságainak köszönhetően fontos közlekedési és logisztikai csomópont. Ez a város gazdasági életében meghatározó több szektort is magába foglaló ágazat a jövőben (az alternatív közlekedési módok előretörésével) még nagyobb jelentőséggel bír majd. A kapcsolódó szolgáltatási kapacitások, innovatív technológiák fejlesztése nem csupán az önkormányzat, de a piaci szereplők számára is kiemelt szempont. A környezeti fenntarthatóság, a karbon semleges működés és ezzel összhangban a körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése az S1. stratégiai cél fontos eleme.

Az S2. „Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával” stratégiai célhoz négy rész cél kapcsolódik. Az első a humán szolgáltatási rendszerek fenntartható és innovatív fejlesztését célozza. Tematikailag a cél valamennyi humán ágazatot magába foglalja (kiemelten az oktatásügy, egészségügy, szociális terület) és egyszerre koncentrálna az önkormányzati és nem önkormányzati tulajdonban, illetve kezelésben lévő intézményekre. Az intézmények környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból is fenntartható fejlesztése során innovatív, modern, a társadalmi, lakossági igényeknek leginkább megfelelő fejlesztéseket kell megvalósítani. A digitalizációnak jobban kell érvényesülnie a közszolgáltatások kialakítása, fejlesztése során. A társadalmi igények ma már az online elérhetőség és ügyintézés irányába mutatnak, melyeknek az üzleti típusú szolgáltatások mellett a közszolgáltatások terén is egyre nagyobb hangsúlyt kell kapniuk. A település életben fontos és a lakosság által is figyelemmel kísért eszköz a helyi lakáspolitikáé. A lakáspolitikáé kialakítása során törekedni szükséges az átláthatóság, transzparencia, méltányosság elveinek figyelembe vételére, mely által a lakosság számára vonzó és elfogadható szolgáltatási portfólió alakítható ki. Székesfehérvár kiemelt fontosságú ügyként kezeli a lakosság bevonását a fejlesztési elképzelések kialakításába. A közösségi tervezés platformjának kialakítása és működtetése a lakosság széles körű és több ponton történő bevonását és szerepvállalását jelenti a tervezés, előkészítés, megvalósítás és monitoring folyamatába. Az eszköz segítségével a lakosság nem csak részese, szereplője, de alakítója és egyben felelőse is lehet a fejlesztési folyamatoknak.

Az S3. „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” stratégiai célkitűzés a város zöld, kék, vonalas, épület infrastruktúrájának megújítására, illetve a helyi közösségi közlekedési rendszer fejlesztésére koncentrálna. Székesfehérvár folyamatosan újítja meg közterületeit az elmúlt évek során, mely gyakorlatot a jövőben is folytatni kívánja. A területi rehabilitációs folyamatoknak egyértelműen reagálniuk kell a klímaváltozás által jelentkező kihívásokra, ennek megfelelően zöld és klímabarát megoldásokat szükséges alkalmazni, melyben a nagyobb növényfelületek mellett a csapadékvíz megtartására és környezetbarát, a hősziget hatásokat visszaszorító megoldások alkalmazása nyújthat többek között segítséget. A város vonalas infrastruktúra (úthálózatok, elektromos és egyéb energetikai hálózatok, stb.) megújításakor a szükségletalapú fejlesztések mellett az „okos” megoldások alkalmazására is összpontosítani szükséges, elősegítve többek között a fogyasztások optimalizálását, a rendszerek működtetésének automatizálását és összehangolását, a monitoring és hibalehetőségek folyamatos nyomon követését. A kék infrastruktúra fejlesztése magába foglalja a városi vízfolyások, a csapadékvíz- és szennyvíz elvezető rendszerek rehabilitációját. Ahogyan a közterületek fejlesztésénél, itt is a hangsúly a zöld és ökológiailag fenntartható megoldásokon van, törekedve a víz háztartás megőrzésére és

minőségi javítására, a környezeti értékek maximális megóvására, többek között az elválasztott csapadék és szennyvízrendszerek kialakításának szorgalmazásával. A városi épület infrastruktúra megújítása folyamatos Székesfehérváron. A közeljövő fejlesztéseinek egyértelműen az energiafelhasználás határozott csökkentése irányába kell mutatniuk, az alternatív energiafelhasználás és termelés lehetőségeinek kihasználásával együtt. A megújuló energiák közül az épületek esetében a legtöbb lehetőség a szoláris energia hasznosítására van, az erre irányuló fejlesztési forráslehetőségek feltérképezése és hatékony kihasználása elengedhetetlen. Az utóbbi években a városi és települések közötti távolsági közlekedés is jelentős mértékben eltolódott a személygépjárművek irányába. A település a városi közösségi közlekedés feltételeinek javítása által tud olyan körülményeket teremteni, melyek a lakosságot a fenntarthatóbb, kisebb kibocsátású és energiatakarékosabb megoldások irányába tudja orientálni. Ehhez a helyi tömegközlekedés feltételeinek javítására, utasbarát szolgáltatási portfólió kialakítására van szükség.

Az **S4. "Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése"** stratégiai célkitűzés kiemelten kezeli a helyi partnerség kérdését. Az egyik fontos rész cél éppen ezért a térségi szintű együttműködések, a területi fókuszú partnerség kereteinek megteremtésére fókuszál. Fontos továbbá a Székesfehérvár meglévő tradícióira, mint közösségépítő tényezőkre alapozó rész cél, mely a város népességmegtartó erejét, a lakosság identitás tudatát hivatott erősíteni. A város turisztikai vonzereje tovább fejlesztendő, a kapcsolódó szolgáltatási mix minősége javítható. A jövőben éppen ezért komplex, szektorális beavatkozásokra van szükség, hogy Székesfehérvár turisztikai szempontból is vonzó célpont lehessen.

A társadalmi integráció ugyancsak fontos aspektus a stratégiai célon belül. Az esélyegyenlőség biztosítása, a társadalom perifériájára szorultak támogatása, az információhoz való egyenlő hozzáférés biztosítása és ezzel párhuzamosan a digitális szakadék felszámolása kiemelt rész cél.

FVS stratégiai célmátrix

STRATÉGIAI CÉLOK			
S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával	S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése	S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése

Kapcsolódó részcélok			
R1 Székesfehérvár klímasegleges térségi tudásközpont pozíciójának megerősítése	R6 Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek	R10 Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében	R15 Kezdeményező, területi szemléletű és partnerségre alapozott helyi fejlesztéspolitika
R2 A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése	R7 Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása	R11 A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával	R16 Tudatos arculatépítés térségi szinten
R3 Vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében	R8 Méltányos és vonzó helyi lakáspolitikai	R12 A kék infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás	R17 Turisztikai kínálatfejlesztés saját alapokon, városkörnyéki potenciálok becsatornázásával
R4 Székesfehérvár térségi logisztikai centrum szerepének erősítése	R9 A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése	R13 A települési energiafelhasználás környezetbarát fejlesztése az energiafelhasználás hatékonyságának és megújuló részarány növelésével	R.18. A helyi közösség és identitástudat erősítése a lokális hagyományokra építve
R5 Körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése		R14 Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés	R19 A társadalmi integráció és befogadás erősítése, a digitális szakadék felszámolása

Tervezési dimenziók				
prosperáló város	zöldülő város	digitális város	megtartó város	kiszolgáló város

Tervezési dimenziók

prosperáló város	zöldülő város	digitális város	megtartó város	kiszolgáló város
S1: R.1-5 S2: R.6 R.7 S3: R.13 R.14 S4: R.16, R.17. R.19	S1: R.1-2; R.5 S2: R.6; R.9 S3: R.10-14 S4: R.15-17.	S1: R.1-5 S2: R.7; R.9 S3: R.13, R14 S4: R.19.	S1: R.3 S2: R.6-9 S3: R.10-14 S4: R.18.	S1: R.4 S2: R.6-7. S3: R.11, R14 S4: R.15, R17.

Zöldülő város

A zöldülő város tervezési dimenziója értelemszerűen a teljes rész cél palettáját tartalmazza az S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” stratégiai cél alatt kifejtett fejlesztési irányoknak. A további stratégiai célok esetében a közvetett vagy közvetlen kapcsolódás a következők szerint alakul:

- S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése - a város összetett, de elsősorban feldolgozóipar fókuszú gazdasági környezete fejlesztéseivel elvart a környezetterhelést csökkentő hatások megjelenése a gazdaságfejlesztési akciókban, amelyeknek jó alapot ad a célrendszer digitális vállalkozói környezetet, körforgásos gazdaság megjelenését és a tudásalapú, valamint klímabarát gazdaságfejlesztést előtérbe helyező rész céljai.
- S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával - a zöldülő város tervezési dimenziója a „zöld érzékenyítés”, lakossági zöld tudatosság a helyi közszolgáltatási rendszeren keresztül támogathatóságában jelenhet meg itt elsősorban, az energiahatékony infrastrukturális fejlesztések kibocsátáscsökkentő hatása mellett, valamint a közösségi tervezési platform(ok) által kínált lakossági attitűdök és igények felmérhetősége lehetőségeként.
- S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése - a megyeszékhely térségi kapcsolatai, illetve a helyi lakosság identitástudata részterületei támaszkodnak meglévő értékekre, amelyek alapja a város szövetében és térségében fennmaradt környezeti, természeti értékek, és ezek megóvása, fenntartható használata támogatható térségmarketing, öko- és aktív turizmus és egyéb térségi együttműködések területein.

1. Stratégiai cél S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése	2. Stratégiai cél S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával	3. Stratégiai cél S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése	4. Stratégiai cél S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
R.1. Székesfehérvár klíma semleges térségi tudásközpont pozíciójának megerősítése	R.6. Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek	R.10. Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében	R.15. Kezdeményező, területi szemléletű helyi fejlesztéspolitiká
R.2 A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése	R.7. Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása	R.11. A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával	R.16. Tudatos arculatépítés térségi szinten
R.3 Vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében	R.8. Méltányos és vonzó helyi lakáspolitiká	R.12. A kék infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás	R.17. Turisztikai kínálat-fejlesztés saját alapokon, városkörnyéki potenciálok becsatornázásával
R.4. Székesfehérvár térségi logisztikai centrum szerepének erősítése	R.9. A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése	R.13. A települési energiafelhasználás környezetbarát fejlesztése az	R.18. A helyi közösség és identitástudat erősítése a lokális hagyományokra építve

1. Stratégiai cél S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése	2. Stratégiai cél S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával	3. Stratégiai cél S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése	4. Stratégiai cél S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
		<i>energiafelhasználás hatékonyságának és megújuló részarány növelésével</i>	
<i>R.5. Körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése</i>		<i>R.14. Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés</i>	<i>R.19. A társadalmi integráció és befogadás erősítése, a digitális szakadék felszámolása</i>
Várostérségi leképeződés			

Fejér Megye Előzetes Integrált Területi Programja 2021-2027 (2.0 változat, 2022.05.26.) a forrás felhasználási módok kapcsán külön kezeli Székesfehérvár közigazgatási területét (fenntartható városfejlesztés célterület), illetve a város vonzáskörzetébe tartozó, nem járásközpont településeket (fenntartható vidékfejlesztés ill. Mezőföld program célterületei).

Székesfehérvár, mint megyeszékhely, az ország kilencedik legnépesebb városa és regionális gazdasági központ gazdag városi szerepkörrel rendelkezik, ellátott funkciói térszervező relevanciával is bírnak így fenntartható városfejlesztési stratégiája nem nélkülözheti a térségi kitekintést. Jövőképe és az ehhez kapcsolódó célrendszere egyértelműen visszatükröződik a várostérségi szinten értelmezhető kihívásokban is.

S1 „Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” stratégiai cél várostérségi jelentőségét a vonzáskörzet települések ipari, gazdasági célú területei fejlesztésének igénye, telephely kínálata, befektetői érdeklődése jelöli ki. A potenciális települési kört a Székesfehérváron átmenő fő közlekedési folyósok jelölik ki (elsősorban 7-es/M7; 81-es főutak, 30-as vasútvonal), de az elsődleges város körüli településgyűrű mindenképpen érintett lehet. A megyeszékhely gazdasági szolgáltató- és munkaerőpiaci központ szerepe, innovációs potenciálja a térségben működő vállalkozások számára is versenyképességi előnyöket nyújthatnak.

S2 „Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával” stratégiai célkitűzés megvalósítása segítheti a megyeszékhely által kínált vagy településközi megállapodások alapján működtetett közszolgáltatások további hozzáférhetőségét saját lakosságán túl, a várost napi szinten (munkahely, oktatás-nevelés, egészségügy, ügyintézés, művelődés-szórakozás) vagy alkalmanként használók számára, akik többsége a közvetlen városkörnyékből érkezik Székesfehérvárra. Jól működő bérlakáspolitikával a városba beköltözni szándékozók egy részének átmeneti segítése válik lehetővé, akik számára a meggyökeresedéshez szükséges kezdőlökést jelentheti az időszakos támogatott lakhatás biztosíthatósága.

S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” stratégiai célkitűzés esetében Székesfehérvár városi életminőséget meghatározó környezeti infrastrukturális rendszerének számos eleme közvetlen kölcsönhatásban (felhasználás, környezetterhelés, kibocsátás) áll térségével, amelynek a kék infrastruktúra csak egyik, ugyanakkor kitüntetett jelentőségű eleme. Az úthálózat, a várostérségi jelentőségű közlekedési rendszer elemek (pl. kerékpárút hálózat és csatlakozásai, intermodális központ, közlekedésszervezés) fenntartható fejlesztése biztosítja a várostérségi kohézió elérhetőségi oldalát.

S4 „Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése” stratégiai cél továbbra is hangsúly tesz a helyi lakosság kötődését, a helyi identitás erősítését célzó fejlesztésekre, de egyben térségi alapon képzelel el a város tudatos arculatépítését,

turisztikai potenciáljának növelését a városkörnyékben fellelhető kulturális, helyi érték-elemek összefogásával. Emellett a területi szemléletű fejlesztéspolitika fentiekén túli megjelenése is elvárható egyes, elsősorban közszolgáltatási jellegű kezdeményezésekben, vagy egyéb közös érdekeket felmutató településközi, várostérségi együttműködésekben.

A négy stratégiai célon belül különböző formákban megnyilvánuló digitalizációs fejlesztési irányok horizontálisan megjelenő hatásként a város és térsége közeledését is elősegíthetik a fizikai határok oldásával, a digitális interakciók által létrehozható új együttműködésekkel a gazdaság, a közszolgáltatások, a civil szféra és a lakosság érintett szereplői között.

FVS területi célmátrix- városrészi összefüggések

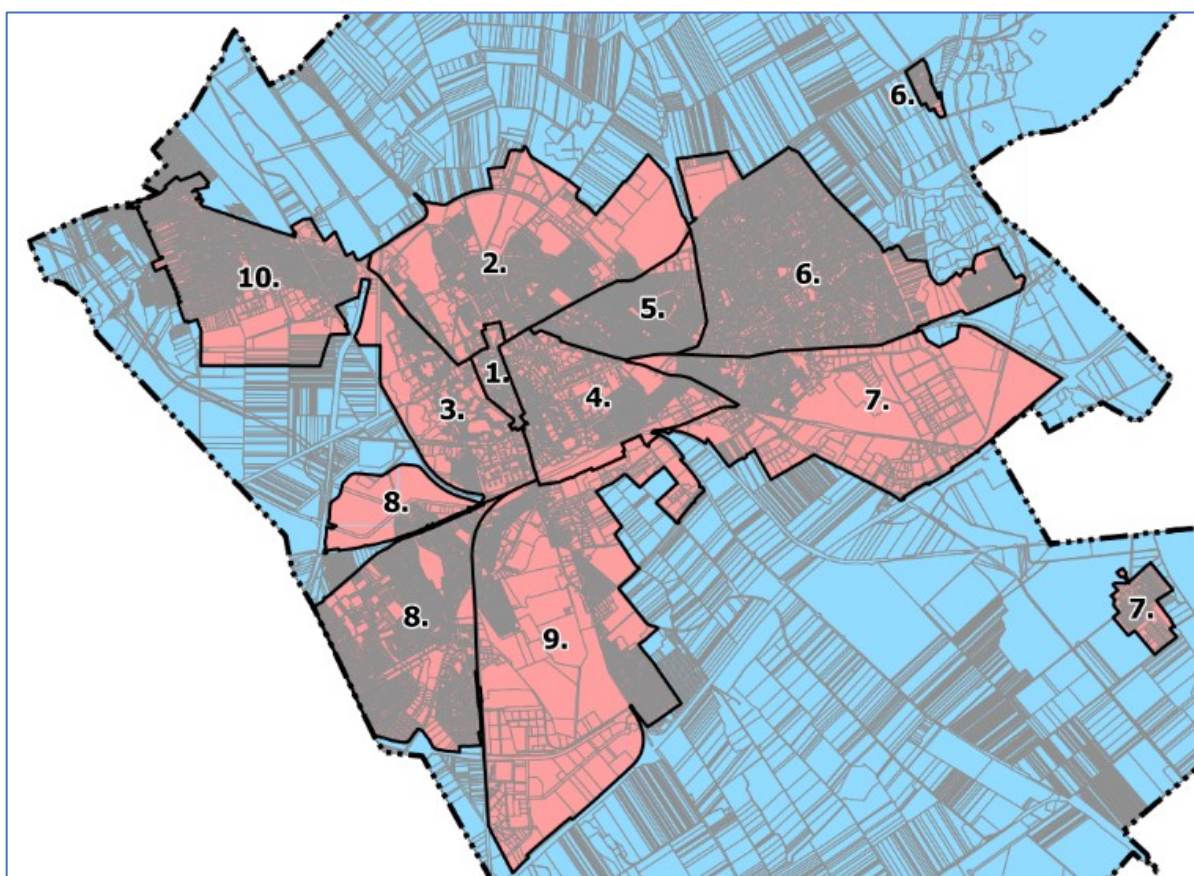
1. Stratégiai cél	2. Stratégiai cél	3. Stratégiai cél	4. Stratégiai cél
S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával	S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése	S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
<i>Részcélok</i>			
<i>R.1. Székesfehérvár klíma semleges térségi tudásközpont pozíciójának megerősítése</i>	<i>R.6. Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek</i>	<i>R.10. Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében</i>	<i>R.15. Kezdeményező, területi szemléletű helyi fejlesztéspolitika</i>
<i>R.2. A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése</i>	<i>R.7. Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása</i>	<i>R.11. A városi vonalás infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával</i>	<i>R.16. Tudatos arcuatépítés térségi szinten</i>
<i>R.3. Vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében</i>	<i>R.8. Méltányos és vonzó helyi lakáspolitiká</i>	<i>R.12. A kék infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás</i>	<i>R.17. Turisztikai kínálatfejlesztés saját alapokon, városkörnyéki potenciálok becsatornázásával</i>
<i>R.4. Székesfehérvár térségi logisztikai centrum szerepének erősítése</i>	<i>R.9. A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése</i>	<i>R.13. A települési energiafelhasználás környezetbarát fejlesztése az energiafelhasználás hatékonyságának és megújuló részarány növelésével</i>	<i>R.18. A helyi közösség és identitástudat erősítése a lokális hagyományokra építve</i>
<i>R.5. Körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése</i>		<i>R.14. Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés</i>	<i>R.19. A társadalmi integráció és befogadás erősítése, a digitális szakadék felszámolása</i>

Városrészi leképeződés									
V1	V2	V3	V4	V5	V6	V7	V8	V9	V10
-	R.1; R.3; R.5	-	R.1; R.3	-	R.5 (Csala)	R.3; R.5	-	R.1; R.3; R.4; R.5	R.3; R.5
<i>S2 minden elemében horizontális</i>									
R.10.	R.10.	R.10.	R.10.	-	R.10.	R.10.	R.10.	R.10.	R.10.
R.17	R.17	R.17	-	-	R.17	R.17	-	R.17	-
Horizontális: R.2; R.6; R.7; R.8; R.9; R.11; R.12; R.13.; R.14; R.15; R.16; R.18.; R.19									

Városrészi szempontból horizontálisan értelmezhető részcélok

A részcélok rendszerének túlnyomó része, tizenkilencből tizenhárom rész cél olyan fejlesztési irányokat határoz meg, amelyek Székesfehérvár bármely városrészére értelmezhetőek, így a fenti elkülönítésben nem specifikálható:

- ❖ R.2 és R.7: a digitális vállalkozói vagy közszolgáltatási ökoszisztémák virtuális természetükből adódóan elveszítik helyhez kötött jellegüket;
- ❖ R.6: mindegyik székesfehérvári városrész rendelkezik valamely helyi közszolgáltatás ellátó helyszínnel, infrastruktúrával;
- ❖ R.8: a város meglévő önkormányzati bérlakás állománya minden városrészben jelen van;
- ❖ R.9: a közösségi tervezés helyi platformjai nem definiálhatóak előre, a lehetőség minden városrész számára adott;
- ❖ R.11-14: a települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése részterületei összefüggő, vagy minden városrészben megjelenő rendszerelemek fejlesztését jelenti, városrészi hangsúlyok kijelölése nem értelmezhető ezen a szinten;
- ❖ R.15-16: a (város)térségi, területi szintű együttműködések és arculatépítés nem kíván városrészi különbségtételt, ugyanakkor konkrét megvalósuló akciókban előfordulhat lokális érintettség;
- ❖ R.18-19: ugyan léteznek markáns városrészi identitás elemek (pl. Felsőváros), de alapvetően a helyi közösségekre alapozó identitásépítés a teljes városra értelmezendő, együtt a digitális szakadék felszámolásának társadalmi integrációs hatásának elérhetőségével.

1. térkép Székesfehérvár belterületi városrészeit a város közigazgatási területe tagolódását bemutató 1.melléklet a 17/2019. (VII.12.) önkormányzati rendelethez (SZMJV HESZ) dokumentum alapján adjuk meg.

VI. Történelmi belváros

Székesfehérváron a belvárosban az 1960-as 70-es években kiépültek a környező lakótelepek, de a barokkos jellegű, középkori utcahálózatát őrző Történelmi belváros, kiegészülve a Zichy-

liget zöldterületével, elsősorban műemléki jelentőségű területként megmaradt, csak a szükséges szanálásokra került sor az évtizedek során (világháborús sérülések, egyes lakóházak). Jelen lehatárolásával igazgatási (megyei kormányhivatal, megyei önkormányzat, városi önkormányzati hivatal), alap és különösen középfokú oktatási, kulturális (Nemzeti Emlékhely-Romkert, múzeumok, képtárak, könyvtár, művelődési ház, színház), egyházi-vallási (templomok és Püspöki palota), vendéglátó és kiskereskedelmi fő funkciókkal rendelkezik a lakófunkció mellett. Gazdasági területe nincs, területéhez tartozik a rendészeti-igazságügyi funkciójú Székesfehérvári Járásbíróság-Rendőrkapitányság-Közép Dunántúli BVI tömbje. Az uniós csatlakozást követő fejlesztési ciklusokban a városrészben az Európai Unió vagy Norvég Alap társfinanszírozású projekteknek, továbbá állami programoknak és egyéb részfinanszírozásnak köszönhetően számos, közterület és középület fejlesztést, egyházi épület felújítást is magában foglaló beruházás valósult meg, mint pl. Hiemer-ház, Vörösmarty Színház, Fő utca és Várkörút rehabilitáció, Bartók Béla tér, Országzászló tér, Megyeház felújítás, MNL Megyei Levéltár, Szent István Király Múzeum Rendházépület, Bazilikatörténeti Kiállítóhely-Kötár, Egyházmegyei Látogatóközpont, a Ciszterci- és Szent Imre templomok, Szent István székesegyház felújításai. Közlekedése a gépjárműforgalom számára erősen korlátozott, illetve forgalomcsillapított. Parkolási gondjait elsősorban a szomszédos városrészekben megvalósult vagy folyamatban lévő önkormányzati vagy magánberuházások oldják. Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten a városrészre vonatkozóként kettő említhető, egyrészt a behatárolt lehetőségekkel együtt a közterületek zöld, klímabarát fejlesztése további feladatot jelent nem csak az itt élők-dolgozók életminősége javítására, de a történelmi belvárosba látogatók magas száma érdekében is. Másrészt a történelmi belváros a turisztikai kínálatfejlesztés egy állandó, helyi tradíciókra és történelmi hagyományokra építő, attrakció- és rendezvény koncentrálnó városrészi területe.

V2. Felsőváros

Felsőváros a belvárostól északra található városrész, a hozzá tartozó ipari és kereskedelmi hasznosítású terület a nagy múltú és prosperáló Videoton Ipari Parkkal és a kisebb nagyobb bevásárlóközpontokkal, a Szent Flórián körúton túl észak-keleti irányban helyezkedik el. Külvárosként egybeolvadt a középkori Fehérvárral, sokáig falusias beépítésű volt. Hozzá tartozik a klasszikus Felsővárosi területtől nyugatra elhelyezkedő Szedreskerti városrész, amely nagyobb Palotai út menti lakótelepfejlesztése mellett városi szintű oktatási és kiterjedt zöldterületei miatt rekreációs funkciókat adott a városrésznek (Bregyó-közi szabadidőközpont és atlétikai centrum, Bregyó horgászto illetve délre a Csónakázó-tó, Kodolányi János Egyetem, középiskolai „Campus” és egyéb oktatási intézmények, Koronás Park - Rózsaliget, Csitáry Uszoda és városi strand, Szabadművelődés Háza-Székesfehérvári Közösségi és Kulturális Központ). Az alapvetően kisvárosias-kertvárosias beépítésű lakónegyed népességét a hatvanas-hetvenes évek székesfehérvári szinten kisebb lakótelep építései (Királykút, Fecskepart, Ybl-ltp. és az említett Szedreskerti lakónegyed) növelték meg. A városrész különleges funkciója a honvédelmi, mivel itt található a Magyar Honvédség Parancsnoksága (korábbi összhaderőnemi parancsnokság) és laktanyái (Alba Regia, Nagysándor József). Emellett a városrészben számos városi vagy éppen járási szintű közszolgáltatás települt, mint járási hivatal, munkaügyi bíróság, hajléktalanellátás, család- és gyermekjóléti központ, szociális gondozási központ, tűzoltóság. Kulturális funkcióját erősíti a Városi Levéltár, Felsővárosi Művelődési háza, a Királykút Emlékház, illetve a Barátság művészmozi.

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten Felsővárosra vonatkozóként szintén említhető, meglévő adottságait fejlesztve, a közterületek zöld, klímabarát fejlesztése valamint a turisztikai kínálatfejlesztésben pedig egyrészt állandó, helyi tradíciókra (paraszti múlt, „Kati néni”) építő városrészi területe valamint szabadidős funkciói révén egyes kiemelt rendezvényei (sárkányhajózás, Gyulai Memorial nemzetközi atlétikai verseny). Fentiek mellett megjelennek

a gazdaságfejlesztési orientációjú részcélok is, amelyek egyértelműen a Videoton Ipari Park környezetében letelepült, a Videoton Holdingon belüli illetve a tőle teljesen független entitásként megjelenő multinacionális termelő vállalatok (körforgásos gazdaság feltételrendszerének fejlesztése, tudásintenzív jelleg) és KKV-k (általánosabb vállalkozási környezet fejlesztése) jelenlétére épít elsősorban az egyéb kisebb jelentőségű gazdasági hasznosítású városrészi területeken telephellyel rendelkező vállalkozások mellett.

V3. Palotaváros

A Történelmi belvárostól nyugatra fekvő városrész az egykori különleges kiváltságokkal rendelkező Szigeti külváros utóda. A 18. század végétől a külvárosban nőtt az iparosok száma, a 19. század folyamán a Sziget, Rác- és Palota külvárosok egymással, illetve a belvárossal összeépültek, a terület egyre zsúfoltabbá vált. A 20. század első feléig kialakult ipari struktúra nélkülözötte a modern gyáripárt, csak a lakosság és a városkörnyék ellátását biztosította kis-, és kézműipari szinten. 1979-ben kezdték az akkor Lenin városrésznek nevezett Palotaváros többütemű lakótelepi kiépítését, amelynek áldozatul esett a régi külváros. A városrész északi, elkeskenyedő részén, a Szent Gellért utca és a Palotai út között még megmaradt a hagyományos kertes, családi házas beépítés, csakúgy mint a déli Tátra-Mátra-Fátra utcák régi tóvárosi maradéka. A Tóvárosi lakónegyedtől északra a Balatoni út mentén valamint a Bakony utca mentén műhelyek, telephelyek, kisebb ipari létesítmények működnek, illetve a városhoz közelebbi részén intézményi terület (vízügyi, környezetvédelmi szakigazgatás, kamara, szociális ellátás) alakult ki. A városrész nyugati határában helyezkedik el a megyeszékhely szennyvízkezelő telepe, keleti, a történelmi belvárossal határos részén található az áttelepítendő központi autóbusz állomás, valamint az Alba Plaza bevásárlóközpont tömbje, amely magánberuházásként a közeljövőben bővítéssel együttjáró felújításban részesül.

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten Palotavárosra vonatkozóként említhető, a közterületek zöld, klímabarát fejlesztése, hiszen ez a városrész a megyeszékhely legnagyobb lélekszámú lakótelepét (Palotaváros, kb 14.000 lakos) és a hetvenes évek kiemelkedő fejlesztését jelentő Tóvárosi lakótelepet is tartalmazza kb. 17.000 fős összes lakosságszámmal, amelyek az akkori várostervezési elveknek megfelelően saját zöldterületekkel rendelkeznek. Ezek mellett szintén itt található a Palotavárosi tavak környéki, városrészen túlnyúló vonzerővel bíró zöld- és rekreációs célú fejlesztési terület, a maroshegyi városrészsel közös Alsóvárosi rét „Fehérvár tüdeje” elnevezésű komplex zöldterületi fejlesztésével. Ezek fenntartása, szolgáltatásaik finomhangolása a jövőben is feladatot jelentenek majd. Palotaváros egyetlen városi szinten unikális turisztikai vonzerővel rendelkezik, ez a 80-as évek óta skanzenként megőrzött Rác utca, központjában a szerb ortodox templommal és néhány, az egykori Rác város hangulatát megőrző, a hagyományos népi építészet jellegzetességeit tükröző, ám új funkciót kapott hagyományos külvárosi épülettel. Egykor Europa Nostra díjas elismeréssel (1989) díjazott hangulatos zárványa kisebb megújulással hozzá tud tenni a térségi szemléletű turisztikai kínálatfejlesztés rész céljához, meglévő programturisztikai erényei mellett (pl. „Tűzzel-vassal” Országos Késes- Kovács- és Fegyverműves Találkozó).

4. Víziváros

A Történelmi belvárostól keletre elterülő Víziváros szárazulataira a középkorban a Budai külváros terjeszkedett ki. 19. század közepéig elsősorban a belváros közvetlen környezeteként épült be majd a vasúti pályaudvar felépülésével (1860) megindult a városrész déli és keleti irányú terjeszkedése. A 19. század végén Víziváros a megyeszékhely kertvárosiasan beépített külvárosa, ekkor már a fő tengelye, a Budai út is jelenlegi nyomvonalán kialakult. A 20. századra a Víziváros, mint a leginkább kiépülő külváros, egyszerre terjeszkedett északkelet, délkelet és kelet felé. Az 1960-80-as évek közötti szanalási hullámok kétszáz év fokozatosan kiépülő polgári-paraszti városrészét szinte teljesen átalakította. A folyamat során beépítésre

került zöldterületek pótlására nem került sor. Jellemző, hogy az új lakóépületek házgyári, a lakóterület közintézményei (óvodák, iskolák) CLASP technológiával készültek. Északkeleti részén közel 120 éve települt meg az akkori gázgyár, jelenleg a Királlyosi fűtőerőmű kiterjedt barnamezős jellegű területe, amely fennmaradt távhőszolgáltatáshoz kapcsolódó tevékenységei kitelepítésével a megyeszékhely legfontosabb belső városi fejlesztési területévé válhat. keleti végén az ország egyik legnagyobb egészségügyi komplexuma terül el (Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház). A Víziváros területe közintézményekkel jól lefedett, köszönhetően magas népsűrűségének és a belvárosi közelségének.

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten Vízivárosra vonatkozóként említhető, a klíma semleges térségi tudásközpont gazdaságfejlesztési rész célja, mivel ennek intézményi alapját jelenti a Budai út mentén és a Vízivárosi városrész egyéb helyszínein, az Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Kara telephelyei körül formálódó, a helyi gazdasági szférával sokrétű kapcsolatrendszerrel kiépítő felsőoktatási tudásbázis és innovációs helyszín. A vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében rész cél jelenléte is az egyetemi karhoz kötődik, amely az elmúlt években számos és szoros kapcsolatot alakított ki a város meghatározó termelő cégeivel a felsőoktatásban megjelenő duális képzésszervezés és egyéb együttműködések területein. A közterületek zöld, klímabarát fejlesztése különösen fontos ebben a sűrűn beépített városrészben, a meglévő lakóterületek közé ékelődő limitált kiterjedésű parkosított elemeket a Királlyosi fűtőerőmű területének felszabadulásával és funkcióváltásával egészítheti ki újabb tervezett elem(ek), amennyiben középtávon az itt megjelenő barnamezős városi belterület fejlesztések ebben az irányban is nyitni tudnak.

5. Vezér- és Író utcák

A városrész a huszadik század elejétől, de különösen az 1950-es és 80-as évek között különböző ütemekben kialakult kisvárosias, kertvárosias, családi házas jellegű lakóterület, amit a Fáy András és az Almássy valamint az ún. „Videoton” lakótelep (Karinthy tér és utca) és a Lehel utca társasházai törnek meg némiképp, három-öt szintes tömbjeikkel. Kevés számú intézményi, szolgáltató telephelyei elsősorban a határoló Berényi út és a Kadocsa utca mentén sorakoznak, valamint az Író utcák északi részén a Pozsonyi út-Fiskális út-Túrózsáki u. háromszögben (Videoton Oktatási Központ, óvoda, középfokú oktatási intézmény, szupermarket, szabadidőpark).

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten a városrészre vonatkozóként nincs említhető részelem, mivel ez a kompakt és teljesen beépült, túlnyomórészt lakófunkciójú belső városrész szabadon felhasználható fejlesztési területtel nem rendelkezik, közterületek tekintetében sem, gazdasági területe nincs, az utóbbi évek fejlesztései mellett további bővülés nem várható. A horizontális rész célok esetében leginkább a vonalas infrastruktúrák és a zöld-kék infrastruktúra fejlesztésével lehet számolni (Aszal-völgyi árok).

6. Öreghegy, Kisfalud, Csala

Az Öreghegy (Szőlőhegy) a Vízivárostól keletre fekvő terület, fokozatosan 70-80 m-rel emelkedik a város átlagosan 100 méteres tengerszint feletti magassága fölé. A huszadik század derekán meghatározó tényező lett az Öreghegy átalakulásában, hogy a terület mindkét oldalán jelentős nagyipari létesítményeket (Vadásztölténygyár/Videoton ill. Dürener Metallwerke AG/Könnyűfémű) hoztak létre. Innentől fokozódott a városrészi betelepülések száma, és alakult ki mára sűrűn beépült, nagy kiterjedésű, hallgatólágosan legnagyobb presztízsű kertvárosias lakónegyede, alvóváros része. Városi közönségvonzó elemei a Bory-vár (Kortárs Művészeti Napok) és a Bánya-tó, szolgáltató-intézményi sűrűsödés figyelhető meg a Pozsonyi út középső részén, valamint a Fiskális út egyes szakaszain (Selmeci, Pozsonyi, Késmáki utcák bekötései), szolgáltatási-kereskedelmi vonalon pedig a városrész déli határát kijelölő Budai út

szakasza. Az elmúlt három évtized legfontosabb fejlesztései voltak: Béla úti köztemető létrehozása és bővítései; Budai úti kereskedelmi terület betelepülése; lakópark-szerű új társasházi beépítések megjelenése az öreghegyi kertvárosias településrészen a 90-es évektől folyamatosan; Öreghegy csatornázása; új református templom felépítése a Budai úton; Aranybulla Emlékhely újjáépítése és tájépítészeti rendezése. Az 1960-ig Pákozdhoz tartozó, majd Székesfehérvárhoz csatolt Kisfalud egykori évszázados történelmi uradalmi pusztából átalakult kis település, falusias jellegű, fejlődő városrész, „alvóvárosi” jelleggel, amelyet kiegészít a vasútvonaltól keletre fekvő és elkülönülő állattenyésztő telep. Kisfaludtól északra és nyugatra távlatosan lakó és rekreációs területhasználatra váltás szerepel, hosszú távon a Nagyszombati utca felé megtörténhet az öreghegyi városrészszel történő összenövése. A Budapest-Balaton kerékpárút is itt lép be a város területére és halad tovább a Budai út vonalában, illetve erre vezet ki a városból a Velencei -tó felé tartó már korábban kiépült kerékpárút. A 811-es Bicskére vezető főút mellett fekvő Csala településrész is 1960-ig Pákozdhoz tartozott, majd Székesfehérvárhoz csatolták. Egyutcás falusias jellege változatlan, keleti és nyugati irányban megnyitott utcaszakaszaival fejlődő városrészként tartható számon, alvótelepülési funkcióval. Fontos építészeti emléke a neoreneszánsz stílusú Kégl-kastély, amely magántulajdonban van, nem látogatható.

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten a városrészre vonatkozóként említhető a körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése Csala külső településrész esetében, a területéhez kapcsolódó hulladéklerakó területén megvalósítható vonatkozó fejlesztési elképzelések okán. Hasonlóan a legtöbb székesfehérvári városrészhez itt is említhető kisebb mértékben a közterületek zöld, klímabarát fejlesztése, valamint a különleges helyi értékekre alapozható tematikus turisztikai kínálatfejlesztés (Bory-vár, Aranybulla emlékhely) rész céljai.

7. Ráchegy, Börgönd

A Budai úton túl található túlnyomóan ipari terület déli határa egészen az M7-es autópályáig nyúlik, nyugaton pedig a Seregélyesi úton túl a Budapest felé vezető vasútvonalig, ennek északnyugati csücskében található az egykori gyümölcsösök, faiskolák helyén kiépült kertvárosias Ráchegy, illetve a Kőfém-lakótelep nagyvárosias lakóterülete. A Városrész közintézményekkel kevésbé ellátott, ezek jobbára a Kőfém-lakótelep központi területén sűrűsödnek. A Kőfém sportcsarnok (női kézilabda bázis) illetve az országosan egyedülálló Alumíniumipari Múzeum (Közlekedési Múzeum kiállítóhelye) említhető városrészi jellegzetességként. Nyugati csücskében a Halesz-liget mellett települt a SZGYEOK elsősorban pszichiátriai ellátást végző egészségügyi telephelye, illetve itt található a város egyetlen orvos-nővérszállója. A városrész területén épül a megyeszékhely egyik legnagyobb volumenű 2020-as évekbeli beruházása, a sport- és rendezvényközpont funkciójú Multicsarnok létrehozása. Börgönd a városmagtól 8,5 km-re délkeleti irányban fekszik, egykor önálló településként alakult ki. A 19. század végén a Székesfehérvár-Pusztaszabolcs vonalon Börgönd közelében vasútállomás épült és ide csatlakozott be a Sárbogárd felé tartó, illetve az azóta megszűnt szabadbattyáni vasútvonal. Külterületi lakott helyként 1988-ban csatolták Székesfehérvárhoz. A városrész mai szerkezete a 18. században kialakult majorság 20. századi falusias utcahálózatára épül, családi házas jellegű. Az 1930-as évek derekától 1992-ig katonai repülőterkét üzemelő repülőter területére és közvetlen környezete a város számára komoly gazdasági-logisztikai fejlesztési potenciált jelent.

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten a városrészre vonatkozóként említhető gazdasági vonalon a vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében és a körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése rész célok. A városrész három különböző karakterisztikájú feldolgozóipari és kereskedelmi-szolgáltató városrészi területet is tartalmaz, a Seregélyesi út (62-es főút) tengelyére felfűződött Déli Ipari Park, az Alba Ipari Zóna, és az egykori Könnyűfémmű alumínium-

feldolgozóipari komplexumát megöröklő és továbbfejlesztő nagyvállalatok (Howmet-Köfém, Hydro) gyártelepe. Ezek potenciális termelő és szolgáltató, kereskedelmi tevékenységet végzői egységei olyan vállalkozás-sűrűsödést jelentenek ennek logisztikai, anyagáramlási hatásaiban, amelyek jó alapot adhatnak a körforgásos gazdaság helyi térnyerésének, az általánosabb üzleti környezet fejlesztési akciók mellett. A közterületek zöld, klímabarát fejlesztése rész célja a három jelentősebb városrészi zöldterület (Halesz-liget; Rácbánya; Köfém ltp. belső zöldterülete) fenntarthatósági kérdéseivel kapcsolatban merül fel, továbbá a börgöndi külső városrész határában a Dinnyési Fertővel és a Dinnyés-Kajtori csatornával szomszédos vizes élőhely jövőjével. Térségi turisztikai kínálatbővítés rész cél tekintetében a közeljövő potenciálját jelenti a megvalósítás alatt álló Multicsarnok, amely a város Budai úti (7-es főút, M7) keleti kapujában, közvetlen autópálya kapcsolattal rendelkezik, így megfelelő rendezvényszervezési kapacitás (koncertek, konferenciák stb.) működtetésével a Velencei-tó környéki turisztikai térség markáns színfoltja, de egyes esetekben akár Budapesti helyszínek versenytársa is lehet.

8. Maroshegy

Székesfehérvár közigazgatási területének délnyugati részén helyezkedik el Maroshegy városrész. Korábban részben vizes térség, részben rét volt, melynek területén 1890-től máig több hullámban épült be, 1914-ben vett lendületet a városrész fejlődése a város egyik új ipari negyede létrejöttével, (sóstói) repülőtérrrel, rádióteleppel, fejlődését a vasút növekvő szerepe is segítette és együtt mozgott a szomszédos alsóvárosi, sóstói városrészek fejlődésével (későbbi Ikarus gyártelep súlyponti szerepe). A második világháborút követően folyamatossá vált a városrészbe költözés és túlnyomó részt kiterjedt lakófunkciójú kertvárosi városrészé (egy kisebb lakótelep még így is létesült Rádió lakótelep elnevezéssel) épült ki napjainkra, 6000 főt meghaladó lakossággal. Maroshegyen így viszonylag kevés a közintézmény, mivel történetileg ezek inkább a szomszédos Alsóvárosban települtek, az utóbbi időszakban is elsősorban óvodafelújítás és bővítés, új bölcsőde építése, sportpálya kialakítása, szociális gondozási központ felújítása történt a városrészben. Északi Demkóhegy melletti határában a Palotavárossal megosztott Alsóvárosi rét kiterjedt városi zöldterület fejlesztése (Fehérvár tüdeje) nem csak a városrész érdekeit szolgálja közeljövőbeni megvalósulásával.

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten Maroshegyre vonatkozóként említhető, a közterületek zöld, klímabarát fejlesztése, mivel az intenzíven kertvárosias lakófunkcióval beépülő területei mellett rendelkezik foltszerű értékes rét és gyepterületekkel, vizes vagy vízjárta élőhelyekkel az Alsóvárosi rét meglévő fejlesztési területe mellett.

9. Sóstó, Alsóváros, Váralja

Alsóváros városrész a város magjától délre eső terület, melynek északi és nyugati határa a vasútállomás, illetve a nagykanizsai vasútvonal, délről az M7-es autópálya, keletről pedig jelenleg mezőgazdasági területek, a megyeszékhely egyetlen nagy összefüggő potenciális fejlesztési területe határolja. A városrészt a Szárcsa utca és a Sárkeresztúri út nyugati oldalán elterülő Sóstói terület osztja ketté. A városrész lakóterületei az elmúlt százhusz évben fokozatosan épültek ki a városrész északnyugati területéről időben dél felé húzódva a két feltáró főútja mentén (Balatoni út, Sárkeresztúri/Szárcsa u.). Az elmúlt bő három évtized fejlesztései közül a következők formálták a városrész képét, és fejlődési pályáját: 7-es-8-as elkerülő út szakasza és becsatlakozása; logisztikai központ létrehozása; Sóstói Ipari Park kiépülése, üzemekkel való betelepülése, bevásárlóközpontok és logisztikai egységei létrejötte; a szovjet hadsereg volt területeinek rendezése - gazdasági hasznosítás mellett a Vásárhelyi úti volt tiszti lakótelep rehabilitálása; Új Váralja sor túlnyomórészt gazdasági hasznosítású területének kialakulása; Sóstó rekreációs és szabadidős zöldterületi fejlesztése, természetvédelmi terület kialakítása; Sóstói stadion létesítményfejlesztései.

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten a városrészre vonatkozóként említhető, a horizontális jellegű digitalizációs vállalkozói ökoszisztéma rész cél mellett az összes többi helyi gazdaságfejlesztési stratégiai cél alatt megjelenő versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztéseket erősítő rész célok. Ennek oka a városrész három elkülönülő ipari-kereskedelmi-szolgáltató funkciójú gazdasági területe a Sóstó Ipari Park, az Ikarus Ipari park és a vasútállomástól délre eső alsóvárosi városrész elsősorban KKV-kra alapuló, a déli összekötő út (Sárkeresztúri/63-as főút és a Seregélyesi/62-es főút városon belüli összekötése) fejlesztésével új területfeltáró hatást kapó gazdasági terület jelenléte. A szintén feldolgozóipari hangsúlyos (járműalkatrész, elektronika, mechatronika, járműgyártás stb.), számos nagy multinacionális vállalatot (Denso, Grundfos, Harman-becker, Emerson stb.), beszállítókat, maguk területén sikeres KKV-kat (Macher, Jüllich Glas) letelepítő helyszínek, a kialakult komoly logisztikai kapacitások (LSZK, depóközpontok, kiskereskedelmi központok), technológiai know-how és innovációs potenciál együtt megkerülhetetlen kritikus tömeget képeznek a rész célokban megfogalmazott fejlesztési irányok megvalósíthatóságához. A közterületek zöld, klímabarát fejlesztése rész cél szintén erős helyi potenciállal rendelkezik az utóbbi évek legnagyobb zöldterületi sikertörténetét jelentő, a városrész közepébe ékelődő Sóstó rehabilitációs terület és a kapcsolódó Székesfehérvári Homokbánya Természetvédelmi Terület zöldterületi, vizes élőhely rekonstrukciós, rekreációs fejlesztései révén és ahol további élőhelyfejlesztési, ill. a területet is érintő kék fejlesztések várhatóak a fenntarthatósági feladatok mellett. A városrész turisztikai fejlesztési rész célhoz kapcsolódását is a Sóstói zöldterületi rehabilitációs komplex beruházás eredményei, jó gyakorlata jelentik, a terhelhetőség szem előtt tartásával ökoturisztikai, rekreációs funkciót korlátozottan elláthat.

10. Szárazrét, Feketehegy

Feketehegy-Szárazrét városrész Székesfehérvár közigazgatási területének északnyugati részén helyezkedik el, állandóan lakott területként az egyik legfiatalabb része a megyeszékhelynek. Az 1980-as évekig a településrész népessége csak lassan növekedett, de 1983-tól a belső lakóterületről való kiköltözéssel, a növekedés gyorsult amíg napjainkra népes 5000-6000 fő közötti lakosság számú kertvárossá fejlődött. A városrész keleti és déli széléin, elsősorban a Farkasvermi úttól délre, valamint az Új-Csóri út északi oldala mentén nagy számú ipari, kereskedelmi-szolgáltatói és raktározási felhasználású telephely található, amelynek fejlődése már a negyvenes években elindult (szerszámgépgyártás), de a közelmúltban is létesültek akár zöldmezős beruházások is a manapság vegyes profilú KKV betelepüléssel jellemezhető gazdasági célú területein. A városrésznek kevés középülete, intézményi létesítménye van. A Szárazréten a Farkasvermi úti általános iskola épült fel, melynek közelében található az óvoda épülete. A városrészben található egyéb mellett orvosi rendelő, gyógyszertár, idősek otthona, közösségi és rendezvényközpont. 2013-ban „Szociális város-rehabilitáció Szárazréten” címmel európai uniós támogatással megvalósuló projekt indult (lásd az Antiszegregációs terv fejezet részben kifejtetteket).

Az FVS nem horizontális rész céljai közül kifejezetten Szárazrét-Feketehegyre vonatkozóként említhető, a Farkasvermi út mentén koncentrálódó és elsősorban hazai KKV-kat tömörítő szárazréti gazdasági-vállalkozási területre támaszkodva a vállalkozási-üzleti környezet fejlesztő rész cél, valamint kisebb mértékben a körforgásos gazdaságba vonhatóságot erősítő helyi barnamezős területek és meglévő szolgáltatások (MÉH-telep) potenciálja. a kiterjedt és sűrű telek kiosztású kertvárosi lakóterülettel és rendelkező fiatal városrész számára fontos rész cél a közterületek zöld, klímabarát fejlesztése, amennyiben azt a kialakult településrendezési adottságok lehetővé teszik. A lakóterületek mellett figyelembe vehető kiterjedt zártkerti területrészei mellett az Új Csóri út északra eső részein rendelkezik bevonható, rekreációs célú fejlesztéseket befogadására alkalmas zöldterületekkel.

7.4 A reziliens város a stratégiai célrendszerben

Prosperáló város

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
Nyersanyag- és alapanyag árak további emelkedése a világpiacon	Az energetikai hálózatok teljesítményének folyamatos nyomon követése	Energiagazdálkodás hatékonyabbá tétele, fogyasztási szokások megváltoztatása	Energetikai korszerűsítés, technológiai fejlesztés
Munkaerőpiaci gondok – kvalifikált munkaerő költsége túl magas	Meglévő szakember állomány hatékonyabb foglalkoztatása	Humánerőforrás menedzsment újratervezése	Munkafolyamatok újratervezése, adott esetben leépítések
Beszállítói hálózatok állapota kritikussá válik, beszerzési nehézségek	Anyaggazdálkodás hatékony monitoringja	A beszerzési források újratervezése, átstrukturálása	Nem releváns
Az önkormányzat település- és gazdaságfejlesztési pénzeszközeinek rendelkezésre állása, külső tőkebevonás lehetőségei	A város a saját pénzügyi források felmérésével alternatív finanszírozási megoldásokat keres	Nem releváns	Nem releváns

Zöldülő város

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
A várostérségben energiatermelő saját kapacitás hiányában a külső energiafüggés nem enyhül	Új, megújuló energiatermelési technológiák helyi alkalmazásának támogatása, helyi energiaközösség kezdeményezése	Városi energiafelhasználás hatékonyságának növelése infrastrukturális beruházásokkal, okos energiahálózatok kialakítása	nem releváns
A közműszolgáltatások hazai finanszírozási háttere bizonytalanságával a szolgáltatások és az infrastruktúra leromlása	Saját pénzügyi források kiegészítése külső finanszírozási megoldásokkal, kaps. jogszabályalkotás véleményezése	nem releváns	nem releváns
Zöld menetrendet támogató információs infrastruktúra gyengesége	nem releváns	nem releváns	Eszközpark fejlesztés, adatfelelősi és adatvagyon kezelési helyi rendszer kialakítása, elemzések
Várostérségi biomassza és egyéb megújuló potenciál elhanyagolása	nem releváns	nem releváns	Konkrét technológiai projektek előkészítése, helyi energiaplatform létrehozása

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
Alternatív mobilitási trendek alkalmazása nem képes befolyásolni a városi közúti közlekedése környezetterhelését	nem releváns	nem releváns	Konkrét mobilitási projektek előkészítése, forgalomszervezési pilot projektek, lakossági érzékenység, ösztönzőrendszer és korlátozások

Digitális város

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
A város digitális adatintegráló rendszereinek lemaradása, alapadat előállítási késedelem és adatfrissítési hiányok, elmaradások	A városi adatalapú döntéshozatal támogatása és a digitális szolgáltatások fejlesztése érdekében indokolt a városi adatkezelési források, folyamatok felderítése, digitalizálása, lehetőség szerinti automatizálása és integrálása a meglévő informatikai platformokhoz, egy adatintegráló térinformatikai rendszerben való kezelése	Konkrét projektek előkészítése és megvalósítása, mint: intelligens közlekedésszervezés, IT alapú parkolásszabályozás Környezeti állapot nyomonkövetése, környezeti szenzoros megfigyelőrendszer fejlesztése Digitális épületfenntartás, üzemeltetés	nem releváns
A munkaerő digitális felkészültsége elmarad/ lemarad	Az önkormányzat folyamatos együttműködése az oktatás, képzés városi szereplőivel (SZTKK, SZC) és a cégekkel támogatja, hogy a helyi gazdaság igényének és a kor kihívásainak egyaránt megfelelő, a demográfiai változások befogadására nyitott, arra hatékonyan reagáló helyi közoktatási rendszer legyen fenntartva.	Alba Innovár Digitális Élmenyközpont, ÓE AMK képzési kínálatának megerősítése, bővítése révén; emellett a vállalaton /szervezeten belüli, illetve a kooperatív digitális képzések megerősítése szükséges a képzési szerkezetben, illetve a felnőttképzésben.	nem releváns
Digitális közszolgáltatások lassú ütemben való megjelenése	A városi közszolgáltatások körének digitális szélesítését és	Konkrét digitális fejlesztések előkészítése:	nem releváns

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
	fejlesztését ösztönző akciók (pl. plusz erőforrások, támogatási források ... elektronikus fizetési lehetőség)	közműszolgáltatók hálózatainak digitalizációja, környezeti szenzoros megfigyelés (közös beruházás) és távleolvasás/felügyelet kiépítése, ehhez kapcsolódó beruházási források megteremtésével	
Helyi lakosok digitális felkészültségének elmaradása - különösen az alacsonyabb iskolai végzettségűek és az időskorúak körében	egyrészt az Alba Innovár Digitális Élményközpont képzési kínálatának megerősítése, bővítése révén; másrészt a lemaradással veszélyeztetett kör feltérképezése, felkészítése társadalmi szervezetekkel való együttműködés keretében (külső források bevonásával) és a beavatkozások hatékonyságának monitoringja mellett.	nem releváns	nem releváns

Megtartó város

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpciós képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
A kedvezőtlen demográfiai folyamatok továbbra is fennmaradnak	A releváns adatok folyamatos monitoringja, az elvándorlás okainak átfogó felmérése, lakossági igény- és elégedettség felmérések	A város népességvonzó hatásának növelése a települési környezet és szolgáltatások folyamatos fejlesztése által	A lakossági igényeknek megfelelő átfogó beavatkozási struktúra kidolgozása és megvalósítása (pl. zöldterületek, közösségi terek, digitális fejlesztések, stb.)

Kiszolgáló város

ADAPTÍV FORGATÓKÖNYV JELENTŐS TÉNYEZŐI	Alacsony abszorpció képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony adaptációs képesség esetén tervezett beavatkozások:	Alacsony transzformációs képesség esetén tervezett beavatkozások:
A város nem használja ki a megújuló energia-termelésben rejlő lehetőségeket	A meglévő energetikai hálózatok hatékonyságának növelése	A városi energiafogyasztás folyamatos monitoringja	Új technológiai megoldások széles körű felkutatása és alkalmazása az önkormányzati tulajdonban lévő épületek esetében
Csóri vízbázis Velencei-tó részleges vízpótlásában történő szerepvállalása	A meglévő hálózatok hatékonyságának növelése	A csóri karsztos vízbázis folyamatos monitoringja	A csóri vízbázisra támaszkodva a saját víztermelés volumenének növelése a vásárolt vízhez viszonyított részarány csökkentése érdekében
A szabályozási környezet változása gátolja a város kiszolgáló/ellátóképességét	nem releváns	nem releváns	A jogszabályi környezet bizonytalan volta a város működését biztosító alrendszerek átalakítását, a működés feltételeinek módosítását követeli meg

A megújuló energia felhasználásának kiterjesztése és volumenének emelése a jelen és a középtávon várható gazdasági és klimatikus környezetben a város szempontjából kiemelten fontos. A városi energiafogyasztás folyamatos monitoringja segítségével az igények változása esetén beavatkozásokat tervezhet. Az energiaárak növekedése miatt ugyanakkor a meglévő energetikai hálózatok hatékonyságának fejlesztése, illetve új technológiai megoldások alkalmazása is fontos önkormányzati feladatnak tekinthető.

A csóri karsztos vízbázis egyre fontosabbá vált az évek során a Székesfehérvár vízellátása szempontjából. Fontos ezért folyamatos monitoringja, illetve a meglévő hálózatok hatékonyságának növelése. Vízének megosztása tervezett Velencei tavi vízpótlási lehetőségként érdeksérelmet jelenthet. A város célkitűzése, hogy a saját víztermelés volumenét növelje a vásárolt vízhez (DRV-Rákhegy) viszonyított részarány csökkentése érdekében.

A szabályozási környezet kiszámíthatatlan változásai szükségessé teszik a város működését biztosító alrendszerek átalakítását, a működés feltételeinek módosítását. Ez kihat a közszolgáltatások minőségére, a szolgáltatásokat biztosító infrastruktúra állapotára is.

7.4.1 Prosperáló város

Stratégiai cél 1	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	A stratégiai cél elsősorban a városban már adott vállalkozói és gazdasági potenciálra építve járul hozzá az energiahatékonyságot és klímabarát hozzáállást is szem előtt tartó munkahelyteremtő és megtartó beruházások megvalósulásához, és Székesfehérvár térségi pozícióinak erősítéséhez.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> R1. Székesfehérvár klímasemleges térségi tudásközpont pozíciójának megerősítése R2. A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése

	<ul style="list-style-type: none"> • R3. Vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében • R4. Székesfehérvár logisztikai centrum funkcióinak erősítése • R5. A körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése
Kapcsolódás bemutatása:	<p>Székesfehérvár vállalkozói ökoszisztémájának továbbfejlesztése, a helyi gazdaság további dinamizálása komplex eszközrendszerrel lehetséges. Az önkormányzat és a helyi felsőoktatási szereplők közötti együttműködés, valamint ezzel párhuzamosan a kutatási-oktatási szereplők és a vállalkozók közötti partnerség erősítésére kiemelt hangsúlyt fektet a város. E tevékenység során az önkormányzat eszközrendszerének részét képezik a digitalizáció, illetve konkrétan az okos technológiák nyújtotta lehetőségek, melyeken keresztül vállalkozói környezet teremthető Székesfehérváron. A piaci szereplők logisztikai fejlesztéseiknél támaszkodhatnak a város kedvező földrajzi elhelyezkedéséből adódó előnyökre, miközben számíthatnak az önkormányzat együttműködésére is a high-tech munkavégzésre alkalmas telephelyek biztosításában, és a körforgásos gazdaság feltételrendszerének megteremtésében egyaránt.</p>

Stratégiai cél 2	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával
Kapcsolódás bemutatása:	<p>A bővülő helyi gazdasággal rendelkező prosperáló város minőségi közszolgáltatásokat biztosít a helyben élők számára. E stratégiai célkitűzéshez illeszkedve Székesfehérvár prioritásként kezeli a digitális alapokra helyezett, ügyfélbarát közigazgatási szolgáltatási portfólió kialakítását, elköteleződik a helyi közösségek aktív bevonásával lebonyolított, partnerségi alapú tervezés mellett. A humán közszolgáltatások terén az egyenlő hozzáférés biztosítása és az infrastruktúra minőségi fejlesztése jelenik meg kiemelt szempontként.</p>
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R6. Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek • R7. Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása • R9. A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése
Kapcsolódás bemutatása:	<p>Székesfehérvár egyértelműen állást foglal a mindenki számára egyenlő módon hozzáférhető közszolgáltatások mellett, ehhez megteremti mind az infrastrukturális feltételeket, mind pedig a szükséges humán erőforrást. A kedvező befektetői környezet és a versenyképes helyi gazdaság fontos eleme, hogy a munkavállalók által igénybe vehető humán szolgáltatások megfelelő minőségben legyenek elérhetők.</p> <p>A város fejlesztési programjai, hosszú távú stratégiái, az ezekben meghatározott beavatkozások és kapcsolódó projektek csak akkor érhetik el a kitűzött célokat, ha az előkészítés és megvalósítás során is széleskörű partnerségre épülnek. Székesfehérvár éppen ezért kiemelten fontosnak tekinti a közösségi tervezés platformjának szélesítését, megújítását.</p>

Stratégiai cél 3	S3. A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	<p>Székesfehérvár gazdaságának versenyképességét, a város vonzerejét jelentős mértékben befolyásolja település környezet minősége, az épített- és zöld infrastruktúra, a közösségek működését lehetővé tevő terek állapota. Az önkormányzat a város élhetőségét meghatározó urbánus környezet fenntartható, az éghajlati kihívásokra megoldást nyújtó fejlesztését, a városi terek megújításának folytatását tűzi ki célként.</p>
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R10. Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében • R11. A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával

	<ul style="list-style-type: none"> • R12. A kék infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás • R13. A települési energiafelhasználás környezetbarát fejlesztése az energiafelhasználás hatékonyságának és megújuló részarány növelésével • R14. Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés
Kapcsolódás bemutatása:	<p>Székesfehérvár önkormányzata a fenntartható, energetikai szempontból környezetbarát, az éghajlati változásoknak ellenálló fejlesztéseivel arra törekszik, hogy a város vonzó célpont legyen a beruházni vágyó cégek számára.</p> <p>A település csak akkor képes vonzó befektetési helyszínt biztosítani a vállalkozásoknak, ha a digitális, okos technológiák alkalmazásával a folyamatosan megújuló urbánus környezet hatékonyan képes kiszolgálni a városban élők – a munkavállalók – igényeit.</p> <p>Székesfehérvár a közlekedési infrastruktúra és az új, „okos” mobilitási rendszerek fejlesztésével, az épületinfrastruktúra energia hatékony korszerűsítésével, a zöldfelületek minőségi megújításával egy ilyen, a helyi gazdasági szereplők számára attraktív urbánus környezet megteremtésére törekszik.</p>

7.4.2 Zöldülő város

Stratégiai cél 1	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	A város meglévő vállalkozói és gazdasági, logisztikai és térségi tudásközpont potenciáljára építve támogatja az energiahatékonyságot és klímabarát hozzáállást is szem előtt tartó munkahelyteremtő és megtartó beruházások megvalósulását, beleértve a körforgásos gazdaságra való áttérést is. A digitális technológiák elterjedésének támogatásától bizonyos esetekben környezetterhelést csökkentő szerep is elvárt a gazdaságfejlesztési akciókban.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R1. Székesfehérvár klíma semleges térségi tudásközpont pozíciójának megerősítése • R2. A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése • R5. A körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése
Kapcsolódás bemutatása:	A megyeszékhely gazdaságának feldolgozóipari irányultsága, műszaki felsőoktatása és multinacionális céges ill. beszállítói környezete, valamint ezek különböző szintű meglévő és perspektivikusan fejleszthető együttműködései együtt megfelelő alapot jelentenek a gazdaság szférájában az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a körforgásos gazdaságra való áttérés, a szennyező kibocsátás megelőzése és csökkentése témaköreiben. Mindezek nem csak a városi környezetminőségre vannak pozitív hatással, hanem egyre inkább jól felfogott gazdasági-gazdaságossági érdek is a cégek, vállalkozások életében.

Stratégiai cél 2	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával
Kapcsolódás bemutatása:	A célkitűzés alapvetően a humán közszolgáltatásokra koncentrálva kívánja erősíteni a város népességvonzó képességét, ezen belül a digitális elérhetőség és a kapcsolódó közszolgáltatási portfólió szélesítésére. A lakossággal való kapcsolat és az együttműködések erősítését szolgálja a közösségi tervezés lehetőségeinek szélesítését célzó elképzelés.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R6. Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek • R9. A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése

Kapcsolódás bemutatása:	A fenti részcélok esetében a zöldülő város tervezési dimenziója a „zöld érzékenyítés”, lakossági zöld tudatosság támogathatóságában jelenhet meg első sorban, amennyiben a város humán szolgáltatási intézményrendszerében prevenciós vagy érzékenyítő, ismeretterjesztő jellegű tájékoztatói akciók (pl. kisgyermekellátás, idősellátás programjai) megjelenhetnek a mindennapos feladatok ellátása mellett. A közösségi tervezési platform esetében pedig fontos inputokat lehet nyerni a helyi lakossági percepciók alakulásáról, a problémaként azonosított, a városi-városrészi mikrokörnyezetben megjelenő környezet-, természet- és klímavédelmi kérdéseket illetően.
--------------------------------	--

Stratégiai cél 3	
S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése	
Kapcsolódás bemutatása:	Székesfehérvár zöldülő város tervezési dimenzióban kiemelt szempontként kezeli a helyi épített környezet, a természeti értékek és erőforrások védelmét, minőségi környezet- és klímabarát fejlesztését. Az épített és a zöld/kék környezeti elemek megóvása jelentős infrastrukturális fejlesztési tartalommal rendelkezik, melyek Székesfehérvár élhetőségének javítását, egészséges városi környezet biztosítását szolgálják.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R10. Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében • R11. A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával • R12. A kék infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás • R13. A települési épület infrastruktúra környezetbarát fejlesztése az energiafelhasználás hatékonyságának növelésével • R14. Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés
Kapcsolódás bemutatása:	Székesfehérváron a települési közterületek fejlesztése a zöld elképzelések mellett a harmonikusabb városszerkezet kialakítását is támogatja, szem előtt tartva az éghajlatváltozás kedvezőtlen lehetséges hatásaihoz történő alkalmazkodást. Vonalas és kék infrastruktúrát érintő rész céljaiban a megyeszékhely folytatni kívánja a korábbi fejlesztési ciklusokban megkezdett zöld város jellegű és helyi vízgazdálkodást erősítő beavatkozásait, még hangsúlyosabb tekintettel a klímaváltozás folyamata által generált kockázatok semlegesítésére. A megyeszékhely az energiahatékonyság kérdéskörét saját épületállománya kibocsátáscsökkentést eredményező fejlesztésével kívánja elsősorban támogatni. A város mobilitási rendszerének átgondolása során a fenntarthatóságot támogató, kibocsátáscsökkentő és utasbarát megoldások kerülnek előtérbe, mint a közlekedés által generált helyi környezeti terhelést csökkentő leghatékonyabb megoldások alkalmazási lehetősége.

Stratégiai cél 4	
S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése	
Kapcsolódás bemutatása:	A célkitűzésen belül a megyeszékhely térségi kapcsolatai, illetve a helyi lakosság identitástudata részterületei támaszkodhatnak olyan meglévő értékekre, amelyek alapja a város szövetében és térségében fennmaradt környezeti, természeti értékek, és ezek megóvása, fenntartható használata ezen csatornán keresztül is támogatható.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R16. Kezdeményező, területi szemléletű helyi fejlesztéspolitika • R17. Tudatos arculatépítés térségi szinten • R18. Turisztikai kínálatfejlesztés saját alapokon, városkörnyéki potenciálok becsatornázásával
Kapcsolódás bemutatása:	Székesfehérvár összetett kapcsolatrendszerrel kötődik a környező településekhez, ez a környezeti elemek esetében is fennáll elsősorban a

	vízkinccset, területhasználatot, zöld és egyéb ökológiai folyosókat illetően, nem feledve a térségi közlekedési terhelésből eredő kihívásokat. A város élőhelyvédelmi fejlesztései tudatos imázsépítéssel újabb színfolttal gazdagítják Székesfehérvár külvilág felé közvetíthető arculatát. Az együttműködések fontos területe a térségi szinten átgondolt és összehangolt turisztikai kínálatfejlesztés, amelynek ökoturizmus, aktív turizmus ágaiban, a fenntarthatóság szem előtt tartásával, felhasználhatóak a városi, várostérségi környezeti értékek egy része (Sóstó, vizes élőhelyek: Velencei-tó, Sárvíz mente, pákozdi arborétum stb.).
--	---

7.4.3 Digitális város

Stratégiai cél 1	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	A stratégiai cél részeként kitézött Székesfehérvár térségi tudásközpont szerepének megerősítése; a helyi gazdaság igényeihez alkalmazkodó oktatás, képzés, a felsőoktatás és K+F+I fejlesztése elképzelhetetlen digitális technológiák nélkül. A digitális városi dimenzió gazdasági aspektusú fókuszában az innovatív digitális megoldások alkalmazása, terjedésének elősegítése áll a helyi vállalkozói ökoszisztéma fejlesztése, a helyi gazdaság versenyképességének megőrzése érdekében.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R2. A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése • R5. A körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése
Kapcsolódás bemutatása:	<p>A város ágazati szerkezete (jelentős informatikai, mechatronikai gazdasági jelenlét, magas high-tech és médium-high tech vállalkozások aránya), kapcsolódó képzési kínálata (ÓE ARMK) és harmadsorban a magas hozzáadott értékű iparágak megerősítését célzó stratégiai irányok komoly versenyképességi tényezőt jelentenek Székesfehérvár számára a digitális innovációk befogadására és folyamatos hasznosítására.</p> <p>A helyi gazdasági szerkezetnek és fejlett iparági jelenlétnek köszönhetően, valamint a már meglévő és a potenciális modern technológiát alkalmazó beruházásoknak betudhatóan a stratégia az innovatív digitális technológiák tovább terjedésével számol.</p> <p>Elsősorban azon nagyvállalatok körében, melyek meglévő termelési és logisztikai rendszereik optimalizálásában már elindultak – a hatékonyság alapvető céljából, illetve a munkaerőkereslet orvoslására - a robotika, az automatizálás, az Ipar 4.0. és egyéb okos technológiai megoldások alkalmazásában, valamint szenzoros mérés és adatalapú döntéshozatal tekintetében, mely ösztönözheti a kevésbé digitalizált cégek, etekintetben valamelyest lemaradt KKV-k ezirányú fejlődését is. A digitális technológiák elterjedésének támogatása - a cégek digitális és gazdasági kompetenciái mellett - a munkavállalók digitális alkalmazkodóképességét, ezzel a stabil munkahelyek létrehozását és a meglévők fenntartását is támogatja.</p> <p>Végezetül az innovatív gazdasági együttműködések támogatása hozzájárul a digitális átállás megvalósításához is.</p>

Stratégiai cél 2	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával
Kapcsolódás bemutatása:	Székesfehérvár a digitális város dimenzió egyik kiemelt területként kezeli az okos megoldások városi alkalmazásának és működési integrációjának támogatását, valamint a humán (oktatási-nevelési, egészségügyi, szociális, kulturális) szolgáltatások színvonalának fejlesztését innovatív digitális megoldások révén is.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R6. Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek • R7. Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása • R9. A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése

Kapcsolódás bemutatása:	<p>Digitalizációt ösztönző környezet létrehozása szükséges a gazdasági környezeten túl a városi, közszolgáltatási szisztémában is.</p> <p>Így kiemelten kezeli a stratégia a településen igénybe vehető közszolgáltatások ügyfélbarát átalakítását, ezen belül a digitális elérhetőség és a kapcsolódó szolgáltatási portfólió bővítését. Míg a lakossággal való kapcsolat és az együttműködések erősítését szolgálja a közösségi tervezés lehetőségeinek szélesítését célzó elképzelés, mely egyben a helyiek kötődését és lokális érzelmeit is pozitívan befolyásolhatja.</p>
--------------------------------	---

Stratégiai cél 3	
S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése	
Kapcsolódás bemutatása:	<p>Az FVS-ben markánsan megjelenik a városi infrastruktúrák intelligens és fenntartható üzemeltetésének célja: közlekedésfejlesztés- és szervezés, a zöld városi környezet kialakítás és üzemeltetése, intelligens és távfelügyelt közmű- és épületüzemeltetés.</p>
Releváns részecélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R11. A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával • R14. Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés
Kapcsolódás bemutatása:	<p>A helyi közösségi közlekedésben tudatosan és egymásra épülően ütemezve az okos megoldások körének, kapcsolódó szolgáltatási elemeknek a bővítése: mint ingyenes internet elérés, bankkártyás fizetési lehetőség megteremtése a buszokon, valós idejű buszkövetés, elektronikus menetrend és az egyes fenntartható közlekedési módok közötti döntést, összekapcsolást lehetővé tevő útvonaltervező applikáció egészen az okos tájékoztatási eszközökig javíthatja az ügyfelelégedettséget és támogatja a közösségi közlekedés térnyerését.</p> <p>A közszolgáltatók digitális eszközállományának és szolgáltatásainak, az alkalmazottak ezirányú felkészültségének növelése, ösztönzése (források, képzések biztosítása ... adatintegráló digitális rendszerek bevezetése, vagy online ügyfélszolgálat) révén a költséghatékonyság és -takarékoság is javul. Az önkormányzati tulajdonban vagy fenntartásban lévő épületek átfogó energetikai felmérése, gondosan megtervezetten és ütemezetten okos mérőkkel való felszerelése és távfelügyelettel történő üzemeltetése növeli az energiahatékonyságot, illetve költségmegtakarítást eredményez.</p> <p>Hiányt pótol Székesfehérváron egy összefüggő, az önkormányzat tulajdonában lévő környezeti szenzoros megfigyelőrendszer, ahol a környezeti szenzorok létesítése (pl. közlekedési csomópontokba elhelyezett kamerarendszerek digitális továbbfejlesztésével, megfelelő adatátvitellel és algoritmussal) fontos eszköz alapvetően a város környezeti állapotának megfigyelésére, másrészt a városi fejlesztések, közlekedési beavatkozások .... környezeti hatásainak nyomon követésére.</p>

Stratégiai cél 4	
S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése	
Kapcsolódás bemutatása:	<p>Székesfehérvár a digitális városi dimenzió szempontjából több területén szolgálja a Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése stratégiai célt. Hangsúlyosan kezeli egyrészt az okos megoldások városi alkalmazásának és működési integrációjának támogatásával a turisztikai szolgáltatások színvonalának fejlesztésében, valamint kiemelten kezeli a helyi partnerség kérdésében annak innovatív digitális megoldásai révén.</p>
Releváns részecélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R15. Kezdeményező, területi szemléletű és partnerségre alapozott helyi fejlesztéspolitika • R17. Turisztikai kínálatfejlesztés saját alapokon, városkörnyéki potenciálok becsatornázásával

	<ul style="list-style-type: none"> R18. A társadalmi integráció és befogadás erősítése, a digitális szakadék felszámolása
Kapcsolódás bemutatása:	<p>A turisztikai kínálatfejlesztés, elemei tervezésének megkerülhetetlen lépései azok digitális alkalmazásai és átfogóan a jobb látogatói eléérések érdekében szükséges technológiai megoldások. Székesfehérvár egyedi turisztikai potenciáljai, valamint a térségben elérhető egyéb látványosságok, attrakciók fejlesztése során azok okos megoldásait is bővíteni, fejleszteni kell, lehetőség szerint a meglévő városi platformokkal integrált módon ('Székesfehérvár app').</p> <p>A megyeszékhelynek mindezek mellett továbbra is támogatnia szükséges a társadalmi integráció erősítését, melynek egyik eszközeként a nemzedékek és egyes társadalmi csoportok között meglévő digitális szakadék csökkentésére is koncentrálni kíván</p>

7.4.4 Megtartó város

Stratégiai cél 1	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	<p>A megtartó város tervezési dimenzióhoz és a stratégiai célhoz illeszkedve Székesfehérvár a jövőben is törekszik olyan gazdasági beruházások megvalósítására, melyek egyértelműen hozzájárulnak a minőségi munkahelyek kialakításához. A digitális technológiák elterjedésének támogatása a vállalkozások esetében, illetve a vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása stabil munkahelyek létrehozása és a meglévők fenntartása által hozzájárulhat a város népességmegtartó és népességvonzó erejének javításához is.</p>
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> R2. A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése R3. Vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében

Stratégiai cél 2	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával
Kapcsolódás bemutatása:	<p>A megtartó város tervezési dimenzióhoz és a stratégiai célhoz illeszkedve Székesfehérvár jelentős mértékben tervezi a helyi humán szolgáltatások fejlesztését a következő időszakban. Az előzetes vizsgálatok és felmérések (lakossági kérdőív) megerősítették, hogy a helyi lakosság szempontjából kiemelt fontossággal bír a különböző humán szolgáltatások minősége, egyben kihat a város lakossági megítélésére is. A jól működő, ügyfélbarát szolgáltatási portfólió és annak minősége (amely magába foglalja többek között az infrastruktúra állapotát, a szolgáltatások elérhetőségét, stb.) jelentős mértékben támogathatja a település népességmegtartó képességnek erősödését. Székesfehérvár mindezek mellett törekszik a jövőben is a vonzó lakáspolitikára kialakítására és működtetésére, valamint a lakosság széles körű bevonására a fejlesztési folyamatok kialakítása során, támogatva ezzel a közösségi tervezés módszerének elterjedését.</p>
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> R6. Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek R7. Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása R8. Méltányos és vonzó helyi lakáspolitikára R9. A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése

Stratégiai cél 3	S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése
-------------------------	---

Kapcsolódás bemutatása:	Székesfehérvár, mint megtartó város, fejlesztési programja prioritásként kezeli a települési környezet, infrastruktúra folyamatos fejlesztését, minőségének javítását, hozzájárulva az élhető város kialakításához. Az FVS-t megalapozó vizsgálatok és felmérések megerősítették, hogy a lakosság számára kiemelt fontossággal bír a települési közterületek állapota, funkcionális szerepe, a modern igényeknek való megfelelése. A helyben élők elégedettségének javítása és a város népességmegtartó erejének növelése érdekében Székesfehérvár folytatni kívánja a már megkezdett infrastrukturális fejlesztéseket, melyek érinteni fogják a város zöldterületeit, a vonalas infrastrukturális elemeket, a kék infrastruktúra hálózat releváns részeit, az épületek energetikai felújításait és a közösségi közlekedést.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R10. Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében • R11. A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával • R12. A kék infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás • R13. A települési energiafelhasználás környezetbarát fejlesztése az energiafelhasználás hatékonyságának és megújuló részarány növelésével • R14. Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés

Stratégiai cél 4	S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
Kapcsolódás bemutatása:	Székesfehérvár, mint megtartó város, fejlesztési programjának tervezése és megvalósítása során is prioritásként kezeli a helyi és a térségben élő közösségek megerősítését, a helyi tradíciók és értékek megőrzését, ápolását. Megyeszékhely városként és erőteljes agglomerációval bíró térségi központként Székesfehérvár a partnerség elveinek alkalmazása mellett törekszik a tudatos arculatépítésre a környező települések bevonásával, emellett, különösen a turisztika területén, a városkörnyéki potenciálok és lehetőségek figyelembe vételével tervezi meg fejlesztéseit. A város kiemelt fontosságú feladatként kezeli a társadalmi integráció és befogadás erősítését is.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R15. Kezdeményező, területi szemléletű és partnerségre alapozott helyi fejlesztéspolitika • R16. Tudatos arculatépítés térségi szinten a helyi közösség és identitástudat erősítése a lokális hagyományokra építve • R17. Turisztikai kínálatfejlesztés saját alapokon, városkörnyéki potenciálok becsatornázásával • R18. A társadalmi integráció és befogadás erősítése, a digitális szakadék felszámolása

7.4.5 Kiszolgáló város

Stratégiai cél 2	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával
Kapcsolódás bemutatása:	A célkitűzés hozzájárul a kiszolgáló város tervezési dimenzió esetében előzetesen megfogalmazott értékek megvalósulásához is.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R7. Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása • R8. Méltányos és vonzó helyi kakáspolitiká • R9. A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése
Kapcsolódás bemutatása:	A városban igénybe vehető közszolgáltatások digitális elérhetőségének fejlesztése egyértelműen kapcsolható az S3 stratégiai célkitűzést támogató infrastrukturális fejlesztésekhez.

	<p>Mind a lakosság, mind a gazdaság kiszolgálásában meghatározó szerepe van a lakáspolitikának, a megfelelő lakhatás biztosítása miatt.</p> <p>A közösségi tervezés lehetőségeinek szélesítése mellett, hogy erősíti a helyi lakosság településhez, illetve adott városrészhez kötődését, összekapcsolható az S3 stratégiai cél „Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében” és „Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés” rész céljait támogató beavatkozások előkészítési fázisához.</p>
--	---

Stratégiai cél 3	S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése
Kapcsolódás bemutatása:	A célkitűzés közvetlenül kapcsolódik a kiszolgáló város tervezési dimenzióhoz, hozzájárulva a fenntartható területhasználathoz, az épített és művi környezet, a városi zöldfelületek és a természeti ökoszisztéma erősítéséhez, a közlekedési terhelés csökkentéséhez.
Releváns részcélok:	<ul style="list-style-type: none"> • R10. Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében • R11. A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával • R12. A kék infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás • R13. A települési energiafelhasználás környezetbarát fejlesztése az energiafelhasználás hatékonyságának és megújuló részarány növelésével • R14. Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés
Kapcsolódás bemutatása:	A Kiszolgáló város dimenzióhoz azok a részcélok illeszkednek legerősebben, amelyekben kiemelten jelennek meg a komplex városrehabilitációs beavatkozások, a városi közterületek klímabarát fejlesztése, a vonalas, kék és épületinfrastruktúra és a közösségi közlekedés fejlesztése. A célkitűzések elérését támogató beavatkozások esetében előnyben részesítendő a klímabarát és okos megoldások alkalmazása, melyek révén a város üzemeltetési költségei is csökkenthetők. A tervezett fejlesztések Székesfehérvár élhetőségének javítását szolgálják.

7.5 A stratégia összhangja más stratégiákkal

Az FVS Megalapozó munkarész 2.1.2 „A területfejlesztési dokumentumokkal való összefüggések vizsgálata” című alfejezetében kerültek áttekintésre az egyes Uniós és hazai szakmai dokumentumokban Székesfehérvár kapcsán tett főbb releváns megállapítások. Az alábbi táblázat az FVS-ben meghatározott célrendszer kapcsolódását mutatja be a hazai ágazati stratégiákkal, valamint releváns térségi/helyi tervdokumentumokkal.

Tervdokumentum címe	Tervdokumentum céljai/kapcsolódási pontjai	Székesfehérvár MJV FVS célrendszeri kapcsolódása
Nemzeti Fejlesztés 2030 - Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió	<p><i>Az OFTK átfogó céljai:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés 2. Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom 	Az FVS célrendszere a stratégiai célok és a kapcsolódó részcélok szintjén is mutat illeszkedést az OFTK céljaihoz. Az S1 „Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” stratégiai cél elsősorban a város meglévő vállalkozói és gazdasági potenciáljára építve kíván

	<p>3. Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme</p> <p>4. Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet</p> <p><i>Az OFTK releváns specifikus céljai:</i></p> <p>1. Versenyképes, innovatív gazdaság</p> <p>2. Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság</p> <p>4. Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I</p> <p>5. Értéktudatos és szolidáris, öngondoskodó társadalom</p> <p>7. Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata és környezetünk védelme</p> <p><i>Az OFTK releváns terület-specifikus céljai:</i></p> <p>2. A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat</p> <p>3. A vidéki térségek népességeltartó képességének növelése</p> <p>5. Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés</p>	<p>hozzájárulni az energiahatékonyságot és klímabarát hozzáállást is szem előtt tartó munkahelyteremtő és megtartó beruházások megvalósulásához, amely mellett a körforgásos gazdaságra való áttérést is támogatja. Ezért kapcsolódik az „Értékkeremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés” célhoz. Az FVS S4 „Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése” stratégiai célja az OFTK „Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet” átfogó céljával mutat kapcsolódást, míg a „Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme” célhoz az S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” stratégiai cél illeszkedik. Az OFTK „Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom” átfogó céljához az FVS S2 „Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával” célja mutat illeszkedést.</p> <p>Az OFTK terület-specifikus céljai közül leginkább a 2. „A többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat” célhoz – a főváros körüli belső gyűrű városai közül egyedül Székesfehérvárt sorolja a Nemzeti és perspektivikusan nemzetközi jelentőségű nagyvárosi térségek közé – kapcsolódik az FVS, az S1 „Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” és az S4 „Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése” stratégiai célokra keresztül.</p>
<p align="center">Nemzeti Turizmusfejlesztési Stratégia 2030 – Turizmus 2.0 Stratégia</p>	<p>Az NTS stratégiai irányvonalakat nevesít, alapja továbbra is az egységes desztinációs szemlélet. A Stratégia 11 turisztikai térséget nevesített, melyeket egy vagy több desztináció alkot. Az elkövetkező időszakban a turisztikai térségek fejlesztésének kiemelt célja a versenyképesség növelése az alapinfrastruktúra, a minőség és a szolgáltatások fejlesztésén keresztül.</p> <p>Székesfehérvár 29 további Fejér megyei településsel együtt a Budapest környéki turisztikai térség része lett. Ez magába foglalja a már korábban is nevesítésre került, aktív és ökoturisztikai kínálati elemekben és történelmi városokban gazdag</p>	<p>Az FVS S4 „Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése” stratégiai célja, illetve az ehhez illeszkedő egyik rész cél („Turisztikai kínálatfejlesztés saját alapokon, városkörnyéki potenciálok becsatornázásával”) kiemelten kezeli a térségi szinten átgondolt és összehangolt turisztikai kínálatfejlesztést, mint lehetséges együttműködési területet, mely egyszerre épít Székesfehérvár egyedi turisztikai potenciáljaira, valamint a térségben elérhető egyéb látványosságokra, attrakciókra. Ez elsősorban az NTS-ben nevesített „Desztinációs-termék kialakítása” és az</p>

	<p>Dunakanyar térséget. Emellett az új turisztikai térség részét képezik olyan területek is, mint a Velencei-tó, Gödöllő, Székesfehérvár és Ráckeve környéke.</p>	<p>„Identitás és kötődés” fejlesztési irányvonalakkal mutat kapcsolódást.</p> <p>A Budapest környéke turisztikai térség (Budapest +1 nap) márkaprofilja szerint "az integrált turisztikai térség kialakítása elősegíti a budapesti látogatások idejének meghosszabbítását, lehetővé teszi komplex turisztikai csomagok létrehozását és a desztináció értékesítését”. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az NTS így tekint a térségre: „A fővárosi lakosság turisztikai jellegű érdeklődése és költsége Budapest környékén részben kirándulásként, egynapos látogatásként fogható fel, mely nem elhanyagolható az attrakciók gazdaságos fenntartásában”. Illetve: „A térség legfontosabb célja a budapesti átlagos tartózkodási idő növelése úgy, hogy a plusz vendégéjszakaszám elsősorban Budapesten realizálódjon”.</p>
<p style="text-align: center;">Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia</p>	<p>A Keretstratégia releváns átfogó célkitűzései a négy alapvető nemzeti erőforrás mentén: 1. „Cél a népességében stabil, egészséges, a kor kihívásainak megfelelő készségekkel és tudással rendelkező emberek alkotta, a kirekesztettséget fokozatosan csökkentő társadalom”; 2. „Cél a fenntarthatóságot támogató kultúra kialakítása, a fenntartható társadalom szempontjából pozitív értékek, erkölcsi normák és attitűdök erősítése”; 3. „Cél: A környezeti eltartó-képességet, mint a gazdálkodás korlátját kell érvényesíteni. fenntartása a gazdaságpolitikai döntésekben. 4. „Cél a fizikai tőke szelektív gyarapítása, a közösségi tőkejavak amortizációjának pótlása. Kiemelt feladat a vállalkozói réteg megerősítése, a hazai tőkebefektetések fokozatos növelése, külföldi kitértségünk csökkentése”.</p> <p>Székesfehérvár szempontjából valamennyi célkitűzés relevánsnak tekinthető.</p>	<p>A dokumentumban nevesített első két átfogó célkitűzés az FVS S2 „Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával” és S4 „Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központi szerepének erősítése” stratégiai céljaihoz illeszkedik, melyek a város népességvonzó képességének javítására és a közösségek, a helyi identitástudat erősítésére koncentrálnak.</p> <p>Az NFFK 3. célkitűzése egyértelműen az FVS S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése”stratégiai céljához illeszkedik. A negyedik átfogó célkitűzés pedig az S1 „Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” stratégiai céllal áll szoros kapcsolatban.</p> <p>A stratégia egyes elemei a város esetében nagyobb hangsúlyt kell kapjanak. Ilyenek például az emberi erőforrások területén a kedvezőtlen demográfiai folyamatok (folyamatosan csökken a város lakossága). A természeti erőforrások, biodiverzitás vonatkozásában a természetes területek beépítési sebességének csökkentése vagy a természeti erőforrások, az embert érő környezeti terhelések csökkentése kapcsán az emberi egészséget és életminőséget veszélyeztető kibocsátások (jellemzően közlekedési) korlátok között tartása. A gazdasági erőforrások tekintetében a vállalkozói tőke és az innováció erősítése,</p>

		<p>illette a helyi gazdasági kapcsolatok (pl. város és vidéke) erősítése emelhető ki.</p>
<p>Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (2018-2030)</p>	<p>A 2018-2030 közötti időszakra szóló, de 2050-ig kitekintő második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS) egy dekarbonizációs és egy adaptációs jövőképet (víziót) fogalmaz meg, majd két átfogó célt:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. fennmaradás és tartamos fejlődés egy változó világban, valamint 2. adottságaink, lehetőségeink és korlátaink megismerése. <p>A város szempontjából mind a négy meghatározott specifikus cél relevánsnak tekinthető: Dekarbonizáció; Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása; Alkalmazkodás és felkészülés; Éghajlati partnerség biztosítása.</p>	<p>Székesfehérvár szempontjából a NÉS specifikus céljai az FVS két stratégiai céljához is illeszkednek: egyrészt az S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése”, másrészt az S1 „Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” célokhoz.</p> <p>Emellett a „Dekarbonizáció” kapcsán kiemelt érintettsége van az FVS S1 stratégiai célja első rész céljának, mely az energiahatékonyságot és klímabarát hozzáállást is szem előtt tartó munkahelyteremtő és megtartó beruházások megvalósulásához kíván hozzájárulni és emellett a körforgásos gazdaságra való áttérést is támogatja.</p>
<p>Fejér Megye Területfejlesztési Konceptió (2030)</p>	<p>A koncepció 3 átfogó, 7 stratégiai és 3 területi célt határozott meg.</p> <p>Az átfogó célok az alábbiak:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Gyarapodó, egészséges és összetartó népesség II. Élhető megye és települések III. Innovatív és fejlődő gazdaság <p>Az átfogó és specifikus célok közül valamennyi érinti Székesfehérvárt. A helyzetfeltárás alapján különösen relevánsnak tekinthetők a „Természeti környezet megőrzése és a klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, zöldebb Fejér megye”, a „Gazdasági környezet fejlesztése”, az „Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése elősegítése, intelligens megye”, az „Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése” és a „Helyi identitás és közösségek megerősítése” specifikus célok.</p> <p>A területi célok közül Székesfehérvárt – a megye többi járásszékhelyével együtt – a T1 „Fenntartható városok” cél, illetve a T.3 „Székesfehérvár; Velencei-tó, Váli-völgy (Pannónia szíve); Vértes és az előbbihez nem tartozó, a Budapest környéke turisztikai térséghez tartozó megyei települések” érintik.</p>	<p>A megyei TFK „Gazdasági környezet fejlesztése” és az „Innováció és kutatás lehetőségeinek megteremtése” specifikus céljaihoz az FVS S1 „Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” stratégiai célja illeszkedik.</p> <p>A „Természeti környezet megőrzése és a klímaváltozás hatásaival szembeni ellenállóság fejlesztése, zöldebb Fejér megye” és az „Épített környezet, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése” specifikus célokhoz az FVS S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” célja kapcsolódik.</p> <p>A „Népesség megtartása és munkaerő minőségi fejlesztése” specifikus cél megvalósulását az FVS S2 „Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával” célja támogatja.</p> <p>A „Helyi identitás és közösségek megerősítése” stratégia célhoz egyértelműen az FVS S4 „Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése” specifikus célja kapcsolódik.</p>
<p>Szent István Fejlesztési</p>	<p>A Területfejlesztési Program átvette a Területfejlesztési Konceptió</p>	<p>A Területfejlesztési Program átvette a Területfejlesztési Konceptió célrendszerét,</p>

Program Fejér Megye Területfejlesztési Program 2021-2027	célrendszerét, így a TFK-nál írt megállapítások itt is helytállóak.	így a TFK-nál írt megállapítások itt is helytállóak.
Fejér megye Előzetes Integrált Területi Program 2021-2027	<p>A 2021-2027 közötti tervezési időszakra vonatkozó Fejér megyei fejlesztési célrendszert részletesen a Területfejlesztési Koncepció és a Területfejlesztési Program tartalmazza, ezeket itt nem ismételjük meg.</p> <p>Az FMITP a „Fenntartható Városfejlesztés” kategóriába sorolja Székesfehérvár Megyei Jogú Várost és prioritásonként rögzíti a TOP Plusz forráskeretet.</p>	<p>A T1 „Fenntartható városok” területi célhoz valamennyi FVS-ben nevesített stratégiai cél illeszkedik.</p>
Székesfehérvár Megyei Jogú Város Fenntartható Energia és Klíma Akcióterve (SECAP)¹	<p>Székesfehérvár MJV Fenntartható Energia- és Klíma Akcióterv (SECAP) elkészítésének a célja, hogy egyrészt meghatározásra kerüljön a település CO₂ alkibocsátási készlete másrészt, hogy olyan intézkedéstervezési javaslatokat fogalmazzon meg eddigi fejlesztési eredményei és stratégiai dokumentumaiban megfogalmazott tervei alapján, melyekkel 2030-ra 40%-os CO₂ kibocsátás csökkenés érhető el a bázisévhez képest.</p> <p>Az Akcióterv 8 mitigáció specifikus célt és 5 klímaadaptációs célkitűzést fogalmaz meg.</p>	<p>Az Akciótervben meghatározott mitigációs célkitűzések leginkább az FVS S1 „Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” és S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” stratégiai célkitűzések egyes rész céljaihoz kapcsolódnak.</p> <p>Az Akcióterv klímaadaptációs célkitűzéseinek eléréséhez elsősorban az FVS S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése” stratégiai célkitűzése egyes rész céljai járulnak hozzá.</p>
Székesfehérvár Megyei Jogú Város Klímastratégiája²	<p>A klímastratégia horizontális, adaptációs és mitigációs átfogó célokat, illetve azokon belül specifikus célokat nevesít:</p> <p><i>Horizontális átfogó célok:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Székesfehérvár lakosságának klímatudatossága nő • Székesfehérvár átfogó partnerséget tart fenn a klímacélok hatékony elérése érdekében <p><i>Adaptációs átfogó cél:</i></p>	<p>A klímastratégia adaptációs céljai az FVS két stratégiai céljához is illeszkednek: egyrészt az S3 „A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése”, másrészt az S1 „Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése” célokhoz.</p> <p>Emellett a mitigációs átfogó cél kapcsán kiemelt érintettsége van az FVS S1 stratégiai cél első rész céljának (mely az energiahatékonyságot és klímabarát hozzáállást is szem előtt tartó munkahelyteremtő és megtartó</p>

¹ Forrás: <https://tegyunkegyutt2030.hu/aktualis/szekesfehervar-megyei-jogu-varos-fenntarthato-es-klima-akcioterve-secap>

² Székesfehérvár MJV Klímastratégiáját Székesfehérvár MJV Közgyűlése 2022. június 24-én hozott 409/2022. (VI.24.) számú határozatával jóváhagyta. Forrás: <https://tegyunkegyutt2030.hu/klimastrategia>

	<ul style="list-style-type: none"> Székesfehérvár növeli alkalmazkodó képességét a fokozódó hőstresszel és a szélsőségesebb csapadékviszonyokkal szemben <p><i>Mitigációs átfogó cél:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Székesfehérvár 20%-kal csökkenti üvegházgáz-kibocsátásait 2030-ig 	beruházások megvalósulásához kíván hozzájárulni és emellett a körforgásos gazdaságra való áttérést is támogatja), illetve az S3 stratégiai cél „Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés” rész célja (amely a közlekedés által generált környezeti terhelés csökkentéséhez járulhat hozzá).
--	--	---

1. táblázat: Székesfehérvár MV Fenntartható Városfejlesztési Stratégia célrendszerének kapcsolódása más stratégiai dokumentumokhoz

8 Monitoring, kontrolling, indikátorok

8.1 FVS monitoring rendszere, nyomon követés a tervezés és végrehajtás során

Székesfehérvár Fenntartható Városfejlesztési Stratégiáját keretstratégiának tekinti, mely megalapozza a város középtávú fejlesztési időszakát. Annak érdekében, hogy a stratégiában foglalt célok, vállalások megfelelően teljesülhessenek, fontos a folyamatos visszacsatolás és az eredmények mérése. A stratégiai menedzsment ciklus módszer alkalmazásával az Önkormányzat a stratégiai célokhoz indikátorokat rendel, így biztosíthatóvá válik azok teljesülésének mérhetősége. A komplex, átlátható monitoring rendszer kialakításával értékelhetők a városfejlesztés és működés eredményei, az esetleges beavatkozások révén alakítható a stratégiai fejlesztési folyamat, amely így a belső és külső környezet változásához igazítható. A korábban beazonosított stratégiai- és részcélokhoz számszerűsíthető és mérhető eredmények rendelhetők, vagyis mind a stratégia cél, mind a részcélok esetében szükséges azonosítani azokat a releváns jellemzőket, amelyek mentén a beavatkozásoknak köszönhető változások mérhetővé válnak.

A monitoring rendszer alapja a megvalósításra vonatkozó folyamatos adat- és információgyűjtés. Ez alapján ellenőrizhető, hogy a meghatározott célok és tervezett hatások irányába haladnak-e a folyamatok. Ha kiderül, hogy nem, a monitoring rendszer feltárja az eltérés okait is, lehetőséget adva a döntéshozók számára a folyamatokba történő beavatkozásokra (pl. módosítani szükséges a tevékenységek menetét, a stratégia végrehajtásának módját, a szervezeti kereteket, a feladatokhoz rendelt erőforrásokat). Ha az adott terv keretein belül nem végezhető el a korrekció, akkor a terv vagy akár a stratégiai célok korrekciójára is szükség lehet.

8.2 Az FVS-hez kapcsolódó indikátorok és azok mérési módszertana

A fentiek alapján és a módszertannal összhangban a stratégiai célokhoz, illetve kapcsolódó részcélokhoz rendelt hatás- (a kedvezményezettek számára érzékelhető közvetlen előny) és eredményindikátorok (hosszabb távon jelentkező, a közvetlen előnyökön túlmutató következmény) meghatározása történt meg. A mutatók kiválasztásánál szempont volt, hogy a stratégiai szintű célok komplex volta, illetve az egyes részcélok tematikus fókuszja egyszerre megragadható legyen. Az indikátorok értékeinek mérése folyamatosan biztosított, ezek az FVS teljes megvalósítási ciklusában rendelkezésre állnak majd. Az adatok nyomon követése az önkormányzati szakemberek, illetve az önkormányzattal együttműködő külső partnerek (intézmények, szolgáltatók) feladata. Az adatok bizonyos köre emellett nyilvános adatbázisból folyamatosan frissíthető. Az indikátorok minden esetben specifikusak, mérhetőek, az adatok elérhetőek, megbízhatóak és a behatárolt időszakra vonatkozóak. A nyomon követés módszertanát az alábbi táblázat rögzíti.

indikátor	mértékegység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere
S1 stratégiai cél: Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése				
<i>R1. rész cél: Székesfehérvár klíma semleges térségi tudásközpont pozíciójának megerősítése</i>				
Stratégiai együttműködések száma a felsőoktatás és a helyi gazdaság szereplői között	db	(2021)	(2027)	Intézményi adatszolgáltatás
K+F ráfordítások a felsőoktatási intézmények székesfehérvári karain	mFt	(2021)	(2027)	Intézményi adatszolgáltatás
<i>R2. rész cél A digitalizációra alapozott helyi vállalkozói ökoszisztéma kiépítése</i>				
Innovációs pályázatok: kifizetett támogatás összege	mFt	(2022)	(2027)	KSH, TeIR, EMIR
Felhőalapú szolgáltatást igénybe vevő vállalkozások aránya	%	(2022)	(2027)	Kérdőíves felmérés
<i>R3. rész cél Vállalkozóbarát üzleti környezet kialakítása a helyi ipar versenyképességének javítása érdekében</i>				
ipari parkok kihasználtságának mértéke	%	(2021)	(2027)	Ipari parki adatszolgáltatás
Ipari parkba települt vállalkozások BHÉ-e	mFt	(2021)	(2027)	Ipari parki adatszolgáltatás
<i>R4. rész cél Székesfehérvár térségi logisztikai centrum szerepének erősítése</i>				
gazdasági területek elérhetőségét biztosító úthálózat hossza	km	(2021)	(2027)	önkormányzati útnyilvántartás
Városba vezető főutak (első-, másod-, harmadrendű) áteresztőképességének növekedése	db (forgalmi sávok száma)	(2021)	(2027)	saját adatgyűjtés
<i>R5. rész cél: Körforgásos gazdaság feltételrendszerének kiépítése</i>				
Vállalkozásoktól elkülönített gyűjtéssel elszállított hulladék mennyisége	tonna	(2021)	(2027)	közszolgáltatói adatszolgáltatás
Megtermelt megújuló energia mennyisége az ipari parkok vállalászási által	GJ	(2022)	(2027)	Ipari parki adatszolgáltatás
S2. stratégiai cél: Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával				
<i>R6. rész cél Fenntartható és innovatív humán szolgáltatási rendszerek</i>				
Humán közszolgáltatások (közművelődés, egészségügy, szociális, oktatás) minőségével kapcsolatos elégedettség	%	(2022)	(2027)	Kérdőíves felmérés
Korszerűsítéssel érintett humán szolgáltató egységek száma	db	(2022)	(2027)	Önkormányzat adatbázisa
15 évnél régebben felújított önkormányzati épületek aránya	%	(2022)	(2027)	Önkormányzat adatbázisa
Duális képzésben részt vevő hallgatók száma a felsőoktatásban	fő	(2022)	(2027)	Intézményi adatszolgáltatás
<i>R7. rész cél Ügyfélbarát, digitális közszolgáltatási portfólió kialakítása</i>				
Digitálisan indított ügymenetek aránya	%	(2022)	(2027)	önkormányzat és kormányhivatal adatai
IKT kompetenciát és tudást érintő munkahelyi képzések száma az önkormányzat intézményeinél	db	(2021)	(2027)	Kérdőíves felmérés
<i>R8. rész cél Méltányos és vonzó helyi lakáspolitiká</i>				

indikátor	mértékegység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere
Önkormányzati érdekkörben kezelt bérlakásállomány	db	(2021)	(2027)	Önkormányzat adatbázisa
<i>R9. rész cél A közösségi tervezés platformjának szélesítése és működtetése</i>				
digitális egyeztetéssel elért lakosság száma	fő	(2022)	(2027)	Önkormányzati nyilvántartása
digitális egyeztetésbe vont programok, projektek, akciók száma	db	(2022)	(2027)	Önkormányzati nyilvántartása
S3 stratégiai cél: A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése				
<i>R10. rész cél: Közterületek zöld, klímabarát fejlesztése a harmonikus városi szerkezet elérése érdekében</i>				
Megújult zöldterületek nagysága	m2	(2021)	(2027)	Önkormányzati nyilvántartása
Újonnan kialakított zöldterületek nagysága	m2	(2021)	(2027)	Önkormányzati nyilvántartása
klímabarát elemekkel létrehozott/megújított nyitott terek nagysága	m2	(2021)	(2027)	Önkormányzati nyilvántartása
Pontos, digitális kataszteri adatokkal rendelkező zöldterületek aránya	%	(2021)	(2027)	Önkormányzati nyilvántartása
Erdőterületek nagysága	ha	(2021)	(2027)	Országos erdőállomány adattár
Védett természeti területek nagysága	ha	(2021)	(2027)	Önkormányzati nyilvántartása
Belterület nagysága	km ²	(2021)	(2027)	Önkormányzati nyilvántartása
<i>R11. rész cél: A városi vonalas infrastruktúra fejlesztése „okos” megoldások alkalmazásával</i>				
gyűrűs úthálózati szakaszok hossza (növekedés)	km	(2021)	(2027)	Önkormányzati nyilvántartása
Digitálisan felügyelt műtárgyak aránya az önkormányzati érdekeltségű közműszolgáltatási infrastruktúrában (növekedés)	%	(2021)	(2027)	Közműszolgáltatók nyilvántartása
<i>R12. rész cél: A két infrastruktúra fejlesztése, fenntartható ökológiai vízgazdálkodás</i>				
Vízvisszatartás létesítményeinek nagysága	ha	(2021)	(2027)	Önkormányzati nyilvántartás
Tisztított szennyvízzel, csapadékvízzel kiváltott ivóvíz a városi parkfenntartásban, városi zöldfelületfenntartásban	%	(2021)	(2027)	Önkormányzati nyilvántartás
<i>R13. rész cél A települési energiafelhasználás környezetbarát fejlesztése az energiafelhasználás hatékonyságának és megújuló részarány növelésével</i>				
Digitálisan felügyelt önkormányzati épületek száma (növekedés)	db	(2021)	(2027)	Önkormányzati nyilvántartása
Önkormányzati épület CO2 megtakarítása	tonna CO2 egyenérték/év	(2019)	(2027)	Önkormányzati adatszolgáltatás (mérés és becslés)
Megtermelt megújuló energia a városi (önkormányzat, önkormányzati közműszolgáltatók, helyi energiaellátás) energiafelhasználáson belül	GJ	(2021)	(2027)	Önkormányzati és közműszolgáltatói adatszolgáltatás

indikátor	mértékegység	bázisérték 2021	célérték 2027	mérés módszere
<i>R14. rész cél Fenntartható mobilitási rendszerek fejlesztése, optimalizált közlekedésszervezés</i>				
Vonalas kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	(2021)	(2027)	Önkormányzati adatszolgáltatás
Utast forgalom a helyi tömegközlekedésben	fő	(2021)	(2027)	Üzemeltetői adatszolgáltatás
Járműállomány átlagéletkora a helyi tömegközlekedésben	év	(2021)	(2027)	Üzemeltetői adatszolgáltatás
Fenntartható, környezetbarát közlekedési módokat használók által megtett utak hossza	km	(2021)	(2027)	Üzemeltetői adatszolgáltatás (eroller...tervezetten ebike)
Gyalogosbarát, forgalomcsillapított városi területek nagysága	m2	(2021)	(2027)	Önkormányzati adatszolgáltatás
Gyalogos eljutási idő a busz és a vasúti pályaudvar között	perc	(2021)	(2027)	maps.google.com tervező

*A bázisévekhez kapcsolódó adatok, valamint a célértékek (2027) meghatározás alatt vannak.

2. táblázat: Összefoglaló indikátor táblázat

FVS szintű egységes indikátorok – a rezilienciát, illetve az öt tervezési dimenzió mentén történő eredményeket vizsgáló indikátorok:

indikátor/-típusa	mérték- egység	bázisérték	célérték (2029)	mérés módszere
Reziliencia: a gazdaság több lábón állása	helyi gazdaság diverzifikációjának mértéke (eredmény)	%	(2019)	Önkormányzati primer felmérés, adatbázis, NAV adatszolgáltatás
Reziliencia: energiafüggettség alternatív energiaforrásokkal való oldása	megújuló energia termelés arányának növekedése (eredmény)	%	(2020)	MAVIR és/vagy helyi áramszolgáltatótól származó adatokból számítható, KSH
Reziliencia: digitális város	digitális ügymenetek aránya	%	(2020)	Önkormányzati és kormányablak/kormányhivatali adatbázis
Reziliencia: megtartó város	az életminőséget meghatározó szolgáltatásokkal való elégedettség	%	(2022)	IH által közreadott szolgáltatás lista alapján elvégzett kérdőíves felmérés
Reziliencia: zöldfelületek	zöld- és vízfelületek arányának változása	%	(2020)	KSH, Önkormányzati adatbázis: zöldfelületi kataszter, Lechner adatszolgáltatás
Prosperáló város	fejlesztésekbe bevont külső forrás aránya	%	0 (2021)	Önkormányzati adatbázis/EPTK/EP TK GINOP
Zöldülő város	éves ÜHG kibocsátás egyenérték	(CO ₂ /te)	(2021)	KSH, SECAP, ZIFFA, Zöld kataszter, LAIR adatok CO ₂ kibocsátás
Digitális város	digitálisan mért adattípusok száma	db	(2020)	Önkormányzati adatbázis
Megtartó város	vándorlási egyenleg	fő	(2020)	KSH-Tájékoztatási adatbázis, TeIR

indikátor/-típusa	mérték-egység	bázisérték	célérték (2029)	mérés módszere
Kiszolgáló város	újonnan belterületbe vont területek és a kihasználatlan városi területek aránya	%	(2020)	Önkormányzati adatbázis, távérzékelési adatok (CORINE Imperviousness) nem burkolt felületek aránya a belterületen belül

*A bázisévekhez kapcsolódó adatok, valamint a célértékek (2029) meghatározás alatt vannak.

3. táblázat: Az FVS egységes indikátorai

8.3 A beavatkozásokra vonatkozó adatok gyűjtésének és kezelésének helyi módszertana

A beavatkozásra vonatkozó adatok minden esetben hitelesített adatforrásból származnak. Ezek lehetnek elsődleges (kérdőíves felmérés, intézményi felmérés, adatszolgáltatás, önkormányzati adatbázisok adatai), illetve másodlagos (alapnyilvántartások, egyéb adminisztratív nyilvántartások, vállalkozások adatai) adatforrások. Az adatok hitelességével kapcsolatos kiemelt szempont, hogy az évek során az adott adatok azonos tartalommal és módszertannal kerüljenek meghatározásra, biztosítva azok összehasonlíthatóságát, összemérhetőségét. A gyűjtött és felhasznált adatok során az Önkormányzat figyelemmel van az adatvédelmi szabályokra.

Az FVS kidolgozását, valamint megvalósítását a Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata által koordinált, 9. fejezetben bemutatott irányítási és működési modell szolgálja úgy, hogy Székesfehérvár Megyei Jogú Város Közgyűlése számára évente be kell számolni az FVS végrehajtásának helyzetéről. A stratégiában megfogalmazott célok időarányos teljesülését, valamint az egyes tervezési dimenziókhoz rendelt mutatók értékeinek alakulását évente szükséges felülvizsgálni. Az értékelés a monitoring adatok összegzésén kívül tartalmazza a szabályozási és gazdasági környezet változásainak és az időközben elkészült vagy módosított ágazati stratégiák hatásainak vizsgálatát, újraértékeli a kockázatokat és az FVS megvalósításába bevonandó érintettek körét. Az értékelés eredményéről tájékoztató és előterjesztett módosítási javaslat formájában szükséges Székesfehérvár Megyei Jogú Város Közgyűlését tájékoztatni. A monitoring jelentéseket az Önkormányzat mindenki számára elérhetővé teszi.

A stratégia előrehaladásának nyomon követéséhez ugyanakkor indokolt egy közbenső (mid-term) értékelési folyamat lebonyolítása, ahol az indikátorok teljesülésével összhangban a megvalósítási folyamat módosítására, akár a tematikus súlypontok áthelyezésére is lehetőség nyílt.

9 Az irányítási és működési modell

Az FVS megalapozó munkarésze 2.4 fejezetében bemutatásra került a város irányítási és működési modellje. A modell a 2014-20-as időszak fejlesztési forrásai hatékony és szabályszerű felhasználására létrehozott és működtetett rendszer. A fenntartható városfejlesztési stratégia és projektjeinek tervezésére, megvalósítására, a program és projektek monitoringjára, azok döntéselőkészítési és döntési mechanizmusára vonatkozóan az alábbi módosítás indokolt azzal, hogy a digitális átállás, a zöld akcióterv elkészültével felülvizsgálatra szorul, a szükséges változások átvezetésre kerülnek.

Szervezet/működési terület	Esetleges változás
Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Polgármesteri Hivatal (továbbiakban Polgármesteri Hivatal)	Digitális adatgazda munkakör és státusz létrehozása
Polgármesteri Hivatal Önkormányzat intézményei, cégei	Digitális eszközfelkészítés, IKT kompetenciák fejlesztése, képzés
Később kerül pontosításra	Városi energetikus feladatkör

10 Cselekvési terv

A cselekvési terv alapját a célok megvalósulását támogató prioritások, intézkedések és beavatkozási területek meghatározása jelenti.

Székesfehérvár Fenntartható Városfejlesztése Stratégiája (FVS) cselekvési terve legmagasabb absztrakciós szintjén 4 prioritást, illetve azokhoz kapcsolódóan 10+1 intézkedést tartalmaz, melyeket további 51 beavatkozásra alábontva fejt ki. A Cselekvési Terv Székesfehérvár Településfejlesztési Konceptiójával összhangban került kidolgozásra és tervi rendszerben az Integrált Településfejlesztési Stratégiával, így az FVS és az ITS eszközrendszere között szoros kapcsolat áll fenn.

10.1 Intézkedések és beavatkozási területek rendszerezése

A négy prioritás megegyezik a célrendszerben megfogalmazott stratégiai célokkal. Az alábbi táblázat a stratégiai célok megvalósítását szolgáló fejlesztéseket foglalja rendszerbe a tematikus intézkedések és a prioritások kapcsolatának bemutatásával.

STRATÉGIAI CÉLOK

INTÉZKEDÉSEK	STRATÉGIAI CÉLOK			
	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése	S2 Székesfehérvár népességmegtartó képességének erősítése a humán szolgáltatások és környezet feltételeinek javításával	S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastrukturális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése	S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
I.1. Gazdaságfejlesztés	+++		+	++
I.2. Közlekedésfejlesztés	++	+	+++	+
I.3. Kék és zöld infrastruktúra fejlesztése	+		+++	+
I.4. Természeti és épített környezet értékőrző fejlesztése			+++	
I.5. Energiahatékonyság és -takarékoság fejlesztése	++	++	+++	+
I.6. Gyermekeknevelést támogató humán infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztései		+++	+	
I.7. Egészségügyi és szociális ellátás fejlesztése		+++	+	
I.8. Kulturális intézményhálózat korszerűsítése		+++	+	+
I.9. Köznevelés, szak- és felnőttképzési intézményrendszer érdekegyeztetésen alapuló fejlesztése	++	++		+
I.10. Felsőoktatási bázisok infrastrukturális és képzés kínálatának, egyéb tudásalapú szolgáltatásainak fejlesztése	++	++	++	+
I.11. Közösségépítés és erősítés	+	+	+	+++
I.12 Horizontális fejlesztések (digitális, körforgásos gazdaság, klímabarát programok, partnerségi elvét szolgáló akciók)	++	++	++	++

5. táblázat: Az FVS stratégiai céljainak kapcsolódása az intézkedésekhez (+ gyenge kapcsolat, + erős kapcsolat, +++ nagyon erős kapcsolat)

A tematikus intézkedek beavatkozási területekre való alábontását tartalmazza az alábbi táblázat, mely Székesfehérvár Megyei Jogú Város Településfejlesztési Konceptiója és Integrált Településfejlesztési Stratégiájára figyelemmel kerül kidolgozásra a tervek rendszerét szolgálva és figyelemmel az Európai Zöld megállapodás és Klímátörvény, a karbonsemlegesség, a digitális átállás új kihívásaira.

INTÉZKEDÉSEK	BEAVATKOZÁSOK					
I.1. Gazdaságfejlesztés	B1.1. Üzleti környezet - alkalmazott innovációk, digitális technológiák létrehozásának ösztönzését szolgáló - fejlesztése	B1.2. Magas hozzáadott értékű ipari-szolgáltatási tevékenységek bővülése	B1.3. Az innovációs és digitalizációs, körforgásos gazdasági célú, lokálpatrióta együttműködések támogatása	B1.4. Nemzetközi és térségen belüli logisztikai együttműködések fejlesztése a fenntarthatósági szempontok figyelembevételével	B1.5. Specializált turisztikai alágazatok (sport, egészségügy, konferencia) megerősítése	B1.6. Turisztikai kínálat bővítése, vonzerőfejlesztés
I.2. Közlekedésfejlesztés	B2.1. Belső és külső elérhetőséget szolgáló, modalitást támogató úthálózati fejlesztések	B2.2. Intermodális közlekedési csomópont létrehozása	B2.3. Megújuló energiával működő tömegközlekedési flotta (biogáz, elektromos, hidrogén, hibrid) kialakítása	B2.4. Intelligens közlekedési rendszer szervezése és kiépítése, elektromobilitás fejlesztése	B2.5. Fő- és gyűjtőutak felújítása	B2.6. Járdafelújítási alprogram
I.3. Kék és zöld infrastruktúra fejlesztése	B3.1. Csapadékvizek kezelésének és a vízgazdálkodás fejlesztése	B3.2. Ivóvízhálózat és kapacitás fejlesztése	B3.3. Szennyvízkezelés és hasznosítás fejlesztése	B3.4. Települési hulladékkezelés és hasznosítás fejlesztése	B3.5. Körforgásos gazdaság mintaprojekt a helyi szilárd és folyékony hulladék, energiaellátás rendszerében	B3.6. Közműszolgáltatók hatékonyságelvű közös fejlesztései
I.4. Természeti és épített környezet értékőrző fejlesztése	B4.1. Zöldterületek fejlesztése	B.4.2. Környezeti állapot nyomon követése, környezeti szenzoros megfigyelőrendszer fejlesztése	B.4.3. Természeti környezet, táji adottságok sérülékenységének csökkentése, biodiverzitás növelése	B.4.4. Kompakt, klímabarát városszerkezet kialakítására való törekvés és kisebb léptékű klímaterhelés csökkentő beavatkozások		
I.5. Energiahatékonyság és -takarékoság helyi fejlesztése	B5.1. Helyi energiatermelés és szolgáltatás megújítása lokális és térségi potenciálokra alapozottan	B5.2. Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése	B5.3. Önkormányzati tulajdonú lakásállomány korszerűsítése	B5.4. Városi környezet energiafelhasználására és kibocsátására vonatkozó adatintegráló monitoring rendszer kiépítése		
I.6. Gyermekevelést támogató humán infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztései	B6.1. Bölcsődei férőhelyek fejlesztése, korszerűsítése	B6.2. Óvodai férőhelyek fejlesztése, korszerűsítése és humánerőforrásfejlesztései	B6.3. Egyéb önkormányzati tulajdonban lévő köznevelési épületállomány együttműködésen alapuló fejlesztése			
I.7. Egészségügyi és szociális ellátás fejlesztése	B7.1. Egészségügyi alapellátás intézményeinek infrastrukturális fejlesztése	B7.2. Egészségmegőrzési, szakmai-megelőzési akciók, programok	B7.3. Szociális intézmények infrastrukturális állapot- javítása, korszerűsítése	B7.4. Szociális intézmények szolgáltatásainak fejlesztése	B7.5. Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház térségi feladatköréhez illeszkedő fejlesztések	B7.6. Egészségügyi és szociális ellátás humán erőforrásfejlesztés

INTÉZKEDÉSEK	BEAVATKOZÁSOK					
I.8. Kulturális intézményhálózat korszerűsítése	B8.1. Kulturális intézmények infrastrukturális és szolgáltatásbővítő együttműködések fejlesztése	B8.2. Önkormányzati kulturális intézményi kapacitások komplex - fenntarthatósági és közönségvonzó szemléletű - megújítása				
I.9. Köznevelés, szak- és felnőttképzési intézményrendszer érdekegyeztetésen alapuló fejlesztése	B9.1. Oktatás, szakképzés, felnőttképzés tereinek és szakmai együttműködések fejlesztése, korszerűsítése	B9.2. Pályaorientáció - helyi igényekkel összehangolt - továbbfejlesztése, duális képzés- és gyakorlati kínálat növelése				
I.10. Felsőoktatási bázisok infrastrukturális és képzés kínálatának, egyéb tudásalapú szolgáltatásainak fejlesztése	B10.1. Oktatás-kutatás megfelelő infrastrukturális feltételeinek megteremtése	B10.2. Meglévő felsőoktatási bázisok képzési spektrumának és szolgáltatás kínálatának fejlesztése, innovációs együttműködések szélesítése	B10.3. Karriercentrum illetve együttműködési platform kialakítása			
I.11. Közösségépítés és erősítés	B11.1. Közösségfejlesztő programok, helyi identitást és kötődést, összetartozást erősítő akciók	B11.2. Székesfehérvár és térsége értékeinek megismertetése	B11.3. Közösségi tervezés és programmegvalósítás platformjának kialakítása, helyi e-demokrácia felületének kialakítása			
I.12 Horizontális fejlesztések (digitális, körforgásos gazdaság, klímabarát programok, partnerségi elvét szolgáló akciók)	B12.1. Önkormányzati menedzsment és városüzemeltetés digitális adatfejlesztése, döntéstámogatási folyamatainak fejlesztése	B12.2. Önkormányzat lakossági digitális szolgáltatásainak - ügyfélbarát - fejlesztése, kapcsolódó képzési és érzékenyítési szolgáltatásokkal	B12.3. Digitális közszolgáltatások szoft (tartalom, intézményi oldal) és egyes hard (eszköz, hálózat) szolgáltatási infrastruktúra elemeinek fejlesztése	B12.4. Térségi szintű - költségcsökkentő és hatékonyságnövelő - együttműködések kialakítása	B12.5. Munkavállalók képzése, digitális kompetenciáinak fejlesztése	B12.6. Digitális kompetenciák erősítése a lakosság körében

6. táblázat: FVS intézkedések és beavatkozások
Dőlt betűszedésű eszköz az ITS (2014-20); TFK aktualizált beavatkozása

Székesfehérvár Fenntartható Városfejlesztési Stratégiája a 2021-27-es időszakban a célok elérését alapvetően háromféle beavatkozás révén tartalmazza: az ún. egyedi, a hálózatos/vonalas és az akcióterületi beavatkozásokkal.

Az ún. egyedi beavatkozások jellemzően megfeleltethetők egy projektnek, műszakilag, helyszín tekintetében és időben is területileg jól definiálható beavatkozási elemként értelmezhetők. Emellett egyedi beavatkozásként értelmezzük azokat a pontszerű fejlesztéseket is, melyek hatása nem nyúlik túl az adott városrész határain, szigetszerűen valósul meg.

A hálózatos/vonalas beavatkozások általában több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű beavatkozási elemről állnak. A város egészére vagy annak egy részére – például több városrészre – kiterjedhetnek és elemei egy együttműködő rendszert képeznek.

Harmadsorban pedig az akcióterületi fejlesztések révén – hasonlóan a megelőző tervezési időszakok akcióterületi projektjeihez - a város a tervezett beavatkozások, fejlesztési tevékenységek területi fókuszait határozza meg úgy, hogy az akcióterületekhez kötődő beavatkozások ugyanúgy levezethetők a cselekvési tervben meghatározott tematikus intézkedésekből, viszont a tervezett beavatkozási elemek nem alkotnak önálló intézkedést.

10.2 Az akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklása

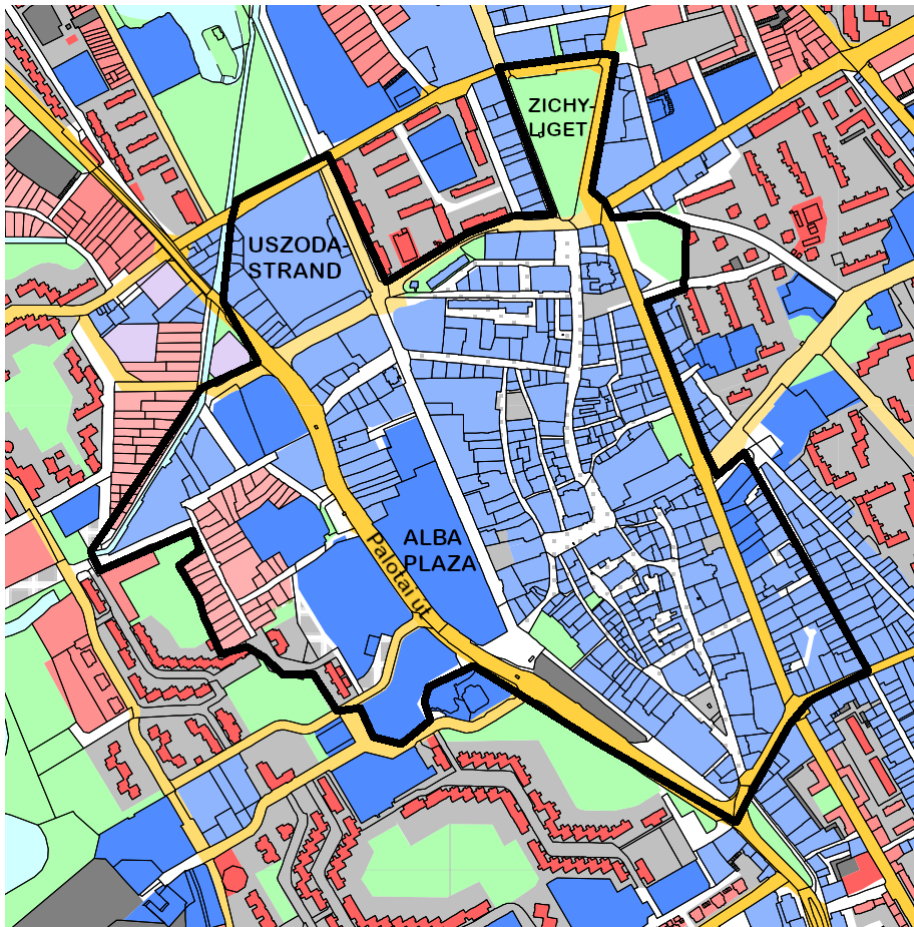
Az FVS kidolgozása során az alábbi akcióterületek lehatárolására került sor, ahol a potenciális beavatkozások egymásra szinergikus hatást fejtenek ki, segítik más beavatkozások megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését.

Az akcióterületi beavatkozások fontos és hatékony eszközei a fejlesztési források koncentrált felhasználásának és keretét képezik a magánszféra fejlesztésekbe való bevonásának.

Akcióterület megnevezése	Akcióterület lehatárolása	A lehatárolás indoklása
Történelmi belváros és környezete	Mészöly Géza utca – Szabadságharcos út – Mátyás király körút – Zichy liget – Móri út – Jávor Ottó tér – Várkörút – Rákóczi utca – Kégl György utca – Távírda utca – Budai út – Piac tér – Halász utca – Csapó utca – Bátky Zsigmond utca – Rác utca – Vargacsatornapart – Bőrgyár utca – Molnár köz – Palotai út – Vargacsatornapart	10.2.1. fejezet alatt kerül bemutatásra
Viziváros – Királyosi fűtőerőmű és környezete	Király sor - Gőzmalom utca, Vizivárosi lakónegyed, Gáz utca	10.2.2. fejezet alatt kerül bemutatásra
Tudásközpont-Innovációs színtér	Lövölde u. – Huszár u. – Zrínyi u. - Budai út – Seregélyesi u. – Hunyadi u. – Erzsébet út – Tüzér u.	10.2.3. fejezet alatt kerül bemutatásra

10.2.1 Történelmi belváros és környezete tervezett akcióterület

2. térkép: Tervezett történelmi belváros és környezete akcióterületi beavatkozás – Székesfehérvár Forrás: Saját szerkesztés

Lehatárolás: Mészöly Géza utca – Szabadságharcos út – Mátyás király körút – Zichy liget – Móri út – Jávor Ottó tér – Várkörút – Rákóczi utca – Kégl György utca – Távírda utca – Budai út – Piac tér – Halász utca – Csapó utca – Bátky Zsigmond utca – Rác utca – Vargacsatornapart – Börgyár utca – Molnár köz – Palotai út – Vargacsatornapart által határolt terület

A lehatárolt akcióterület túlnyúlik Székesfehérvár Történelmi belvárosán. Az elsősorban műemléki jelentőségű terület akcióterületként kezelve kiegészül a Zichy-liget, a Szent István tér és a Jávor Ottó tér zöldterületeivel, a Távírda utca, Várkörút és „murvás parkoló” parkolási kapacitásaival egészen a Rác utcai skanzen épületegyütteséig és a volt Börgyár épületéig. Funkciókat tekintve igazgatási (megyei kormányhivatal, megyei önkormányzat, városi önkormányzati hivatal), alap és különösen középfokú oktatási, kulturális (Nemzeti Emlékhely-Romkert, múzeumok, képtárak, könyvtár, művelődési ház, színház), egyházi-vallási (templomok és Püspöki palota), vendéglátó és kiskereskedelmi fő funkciókkal rendelkezik a lakófunkció mellett.

10.2.2 Vizivárosi tervezett akcióterület

3. térkép: Tervezett Viziváros integrált akcióterületi beavatkozás – Székesfehérvár Forrás: Saját szerkesztés
Lehatárolás: Király sor - Gözmalom utca, Vizivárosi lakónegyed, Gáz utca által határolt terület

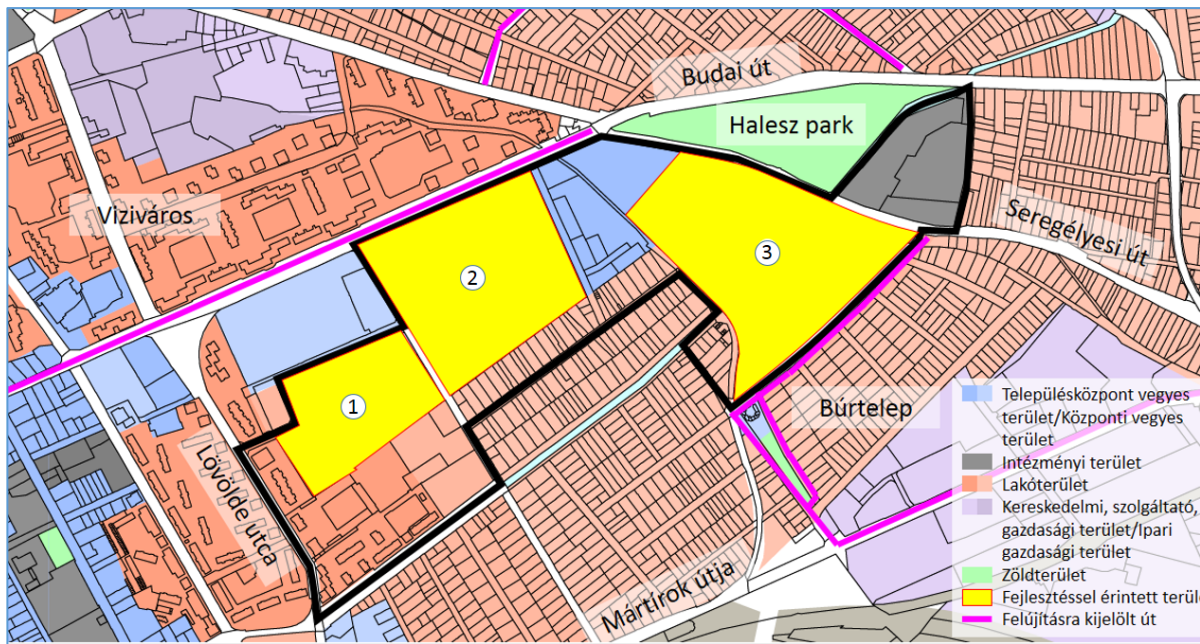
A Gáz utca-Király sor-Budai út által bezárt háromszög északi részén telepedett meg 1873-ban a gázgyár, mellette 1903-tól áll a városi villanytelep, 1918-ban épült az Első Székesfehérvári Gőzhengermalom illetve gabonasilókkal az Akóts-malom, mely az ország 5 megmaradt famalmának egyikeként üzemképes állapotban lévő ipari műemléke, középiskolai tanmalomként szolgált 2011-ig. A telephelyek, üzemek létrejöttükor ez a vidék még a város széle volt, ma nagy részén a Fűtőerőmű komplexuma áll.

A 20. századra a Viziváros, mint a leginkább kiépülő külváros, egyszerre terjeszkedett északkelet, délkelet és kelet felé. Az 1960-80-as évek közötti „szanálási” hullám a kétszáz év alatt fokozatosan kiépülő polgári-paraszti városrészt szinte teljesen elsöpörte, átalakította. Jelentős számban épültek házigyári technológiával lakások (a Széna téren öntött technológiával 5 db 10 szintes pontház (200 lakás), a 60-as évek közepén a Lövölde utcai lakótelep 5 és 10 emeletes épületei, a 70-es évek második felében a Gáz utca-Budai út-Király sor háromszög déli részén épült fel a 3600 lakásos Vizivárosi lakótelep), kevés elem maradt meg az egykori hagyományos beépítésből. A folyamat során beépítésre került zöldterületek, (egykori kiterjedt Széna tér) pótlására nem került sor. Jellemző, hogy az új lakóépületek házigyári, a lakóterület közintézményei (óvodák, iskolák) CLASP technológiával készültek.

Az akcióterületi program megelőző ütemeként, a 2014-20-as programidőszakban – még ITS kulcsprojektként nevesítve – gyakorlatilag megvalósult a Fűtőerőmű kapacitásának kitelepítése.

A fűtőerőmű területén szükséges kármentesítési munkák elvégzését követően az akcióterületi beavatkozás célja, egy átfogó városrészi rehabilitáció és revitalizáció megvalósítása. A Viziváros rehabilitációja középtávon Székesfehérvár egyik legjelentősebb fejlesztéseként - a belváros közelségéből adódóan - központi funkciók decentralizációjának hasznélvezője is lehet.

10.2.3 Tudásközpont-Innovációs színtér tervezett akcióterület

4. térkép: Tervezett Tudásközpont-Innovációs színtér akcióterületi beavatkozás – Székesfehérvár Forrás: Saját szerkesztés

Lehatárolás: Lövölde u. – Huszár u. – Zrínyi u. - Budai út – Seregélyesi u. – Hunyadi u. – Erzsébet út – Tüzér u. által határolt terület

A város már 2014-ben felismerte, hogy Székesfehérvár fejlődésének egyik kulcsa, egy innovációs tevékenységeknek otthont adó Innovációs és digitalizációs színtér, Technológia- és Tudásközpont létrehozásában és az önálló műszaki felsőoktatás megerősítésében, az alkalmazott K+F háttérének kialakításában és az egyetem-gazdasági szféra együttműködésében rejlik.

Az Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Kara és Corvinus Egyetem tevékenységeivel, egyrészt a felsőoktatás intézményi, infrastrukturális, valamint az oktatás minőségét, illetve hozzáférhetőségét érintő fejlesztéseivel (EFOP-4.2.1-16, EFOP-3.4.3-16 projektek), a duális és kooperatív felsőoktatási képzéseinek és szakirányú továbbképzéseinek fejlesztését célzó beavatkozásaival, harmadsorban az állam és az önkormányzat együttműködésével és támogatásával egy olyan felsőoktatási campus jött létre a Budai úton, amely hosszú időre megoldást jelent és jelenthet a helyi gazdaság magas minőségű szakemberigényének kielégítésére.

Az akcióterület fejlesztéséhez kapcsolódóan fentiekben túl részben pályázati, részben vállalati szféra (Alcoa, Arconic, Howmet Alapítvány), illetve önkormányzat támogatásból többek között Kiberfizikai Kompetencia Központ, Ipari Elektronikai Labor, Robottechnikai laboratórium és központ került kialakításra az Óbudai Egyetem Alba Regia Műszaki Karán.

A „Tudásközpont-Innovációs színtér” akcióterületi beavatkozások átfogó célja már a megelőző programidőszak városfejlesztési tervében megfogalmazásra került: olyan „tudásintenzív”, szolgáltató környezet kialakítása Székesfehérváron, amely nem csupán városi, hanem megyehatáron túlnyúlóan is kínál gazdasági és társadalmi szolgáltatásokat hozzájárulva a város és térsége fejlődéséhez.

Iránymutatás

várostopus	iránymutatás
ERFA 11 város	Kérjük, a fejezet keretében határolják le a Cselekvési terv akcióterületeit, a pontos szöveges lehatárolás mellett indokolják döntésüket és kérjük, emellett alkalmazzanak térképi ábrázolást is.
ERFA 11 településegüttés	A településegüttés egyéb városi településeinek (azaz nem a központi városi településen) ITS-ei alapján nevezzék meg a TOP Plusz <i>élhető város és szociális városrehabilitációs témájú integrált jellegű felhívások</i> potenciális akcióterületeit.

10.3 Városi szintű beavatkozási területek részletezése

Székesfehérvár középtávú fejlesztési elképzeléseit az egyedi beavatkozásokra, akcióterületi fejlesztésekre és vonalas/hálózatoss fejlesztésekre bontva tartalmazza ez a stratégiai rész.

A fejlesztések bemutatása – az irányadó tervezési útmutató előírásai szerint - a projektnél magasabb absztrakciós szinten történik. A stratégia szintjén a beavatkozási szint az, amelyen a tervezett fejlesztések bemutatásra kerülnek, a projektek konkrét kialakítása már a programvégrehajtás feladata lesz.

Az ún. **egyedi beavatkozások** jellemzően megfeleltethetőek egy projektnek, műszakilag, helyszín tekintetében és időben is területileg jól definiálható beavatkozási elemként értelmezhetőek. Emellett egyedi beavatkozásként értelmezzük azokat a pontszerű fejlesztéseket is, melyek hatása nem nyúlik túl az adott városrész határain, szigetszerűen valósul meg.

A **hálózatoss/vonalas beavatkozások** általában több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű beavatkozási elemből állnak. A város egészére vagy annak egy részére – például több városrészre – kiterjedhetnek és elemei egy együttműködő rendszert képeznek.

Harmadsorban pedig az **akcióterületi fejlesztések** révén – hasonlóan a megelőző tervezési időszakok akcióterületi projektjeihez - a város a tervezett beavatkozások, fejlesztési tevékenységek területi fókuszait határozza meg úgy, hogy az akcióterületekhez kötődő beavatkozások ugyanúgy levezethetőek a cselekvési tervben meghatározott tematikus intézkedésekből, viszont a tervezett beavatkozási elemek nem alkotnak önálló intézkedést.

10.3.1 Stratégiai célkitűzéseket támogató egyedi beavatkozások

Az egyedi fejlesztések keretében csupán a város szempontjából meghatározó, a város egészének fejlődésére kihatással bíró kulcs beavatkozások kerülnek meghatározásra.

	kérdés	kifejtés
1.	Beavatkozás terület megnevezése	B1.1. Üzleti környezet - alkalmazott innovációk, digitális technológiák létrehozásának ösztönzését szolgáló - fejlesztése
2.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Digitális város
3.	beavatkozás/projekt munkacíme	Alkalmazott innovációk, digitális, automatizációs és egyéb Ipar 4.0 technológiák helyi létrehozásának erősítése
4.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
5.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs	Székesfehérvárnak az innováció, valamint az Ipar 4.0. megoldások, a digitalizáció és automatizáció, a digitális technológiák és a robotika kezdeményező és kedvezményezett területévé kell válnia.

	kérdés	kifejtés
	projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A digitális eszközök és alkalmazások használatára, a helyi innovációs rendszer kiépítésére és az innovációs infrastruktúra hiányosságainak a megszüntetésére irányuló fejlesztések fókuszában a vállalati innováció, az alkalmazott K+F és maguk az innovatív KKV-k állnak.
6.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A megerősödő műszaki felsőoktatás intézményi elemeivel összehangolt kutatási potenciál fejlesztése. A fejlesztés kutatási és digitális infrastruktúrát, valamint humánkapacitást érintő bővítést takar fenntarthatósági szempontú szervezeti feltételek és felsőoktatás-gazdasági szereplők közötti együttműködési tartalmak kialakítását.
7.	városrészi leképeződése	város egészségét érintő

	kérdés	kifejtés
1.	Beavatkozás terület megnevezése	B1.2. Magas hozzáadott értékű ipari-szolgáltatási tevékenységek bővülése
2.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Digitális város
3.	beavatkozás/projekt munkacíme	Növekedési pólus pozíció megerősítése
4.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
5.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Székesfehérvár tökevonzó képessége országos szinten kimagasló, illetve adottak a magas hozzáadott értékű termelés bővítését célzó üzleti infrastrukturális feltételek. Ezen adottságon és meglévő, erős gazdaságon alapulóan a város gazdasági versenyképessége fenntartása érdekében a magasabb hozzáadott értékeket képviselő ágazatok letelepedését ösztönzi.
6.	a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Meglévő ipari parki bázisú iparterületi fejlesztések megvalósítása, a hiányzó infrastrukturális háttér kiépítése vagy a meglévő elemek versenyképességi potenciált jelentő energiahatékonysági korszerűsítése; elérhetőséget és feltárást segítő vonalas infrastruktúrák fejlesztése; feldolgozóipari, termelő kapacitások minőségi fejlesztése és szolgáltatások körének bővítése; felkészülés a negyedik ipari forradalom követelményeire és alkalmazásaira.
7.	városrészi leképeződése	város egészségét érintő

	kérdés	kifejtés
1.	Beavatkozás terület megnevezése	B1.3. Az innovációs és digitalizációs, körforgásos gazdasági célú, lokálpatrióta együttműködések támogatása
2.	beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Digitális város
3.	beavatkozás/projekt munkacíme	Lokálpatrióta helyi gazdaság megteremtése
4.	beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
5.	miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs	A helyi KKV szektor piaci jelenlétének és pozíciójának beszállítói szerepköre és hálózati kapcsolatainak helyi megerősítése, innovációs és digitalizációs hajlandóságuk emelése útján történő megújulás fontos eleme Székesfehérvár gazdaságfejlesztési törekvéseinek.

kérdés	kifejtés
projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	
6. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	A kis- és középvállalatok beszállítói válása, a nagyvállalatok helyi gazdasági beágyazottsága, hálózatosodás, valamint a körforgásos gazdaság (alapanyagigény, melléktermék/hulladékáramok, helyben előállított termékek/szolgáltatások adatbázisával) feltételeinek – üzleti kapcsolati, műszaki-szabályozási és digitális platform oldali - megteremtése a belső erőforrások, ellátási láncok, az esetleges alapanyaghiány okozta kockázatok minimalizálásának helyi szintű megerősítése és kiaknázása érdekében. A termék-, anyag- és energiaforgalom térségen belüli optimalizálása a város-vidék kapcsolatok erősítéséhez is hozzájárul.
7. városrészi leképeződése	város egészét érintő

kérdés	kifejtés
1. Beavatkozás terület megnevezése	B1.5. Specializált turisztikai alágazatok (sport, egészségügy, konferencia) megerősítése
2. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Digitális város
3. beavatkozás/projekt munkacíme	Turisztikai szolgáltatások fejlesztése
4. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
5. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A munkaerőigényes ágazatok problémáira való hatékony reagálás érdekében a szolgáltatások fejlesztése, a helyi szolgáltatók közötti együttműködések növelése és a szolgáltatások együttműködésben történő kiajánlása értékesítése; az újdonságok, piaci alapon működő innovatív megoldások ösztönzése a megcélzott a szolgáltatási szektorban, ezzel a terciér szektor új szakosodási elemei (konferenciaturizmus, sport(egészségügy)) megerősítésében rejlő potenciálok kiaknázása.
6. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Meglévő és a megvalósítás alatti Multifunkcionális csarnok, mint rendezvények lebonyolítására alkalmas helyszín és kapcsolódó alpinfrastruktúra kialakítása a konferenciaturizmus infrastruktúrális háttérének megteremtését jelenti, karakterisztikus funkciójával a turisztikai potenciál megerősítését is szolgálja. Versenyképes szolgáltatások fejlesztésének hangsúlyával, illetve versenyelőnyt megteremtő innovatív megoldások megvalósításával a fejlesztések fontos területe a terciér szektor, ezen belül is a piacosítható egészségügyi és orvosi szolgáltatások az ehhez kapcsolódó egészségturizmus, illetve a támogatott fejlesztések révén növekvő kereslet kiaknázható multiplikatív hatása.
7. városrészi leképeződése	város egészét érintő

kérdés	kifejtés
1. Beavatkozás terület megnevezése	B1.6. Turisztikai kínálat bővítése, vonzerőfejlesztés
2. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Digitális város
3. beavatkozás/projekt munkacíme	Székesfehérvár kulturális örökségének és potenciáljának vonzerőalapú fejlesztése

kérdés	kifejtés
4. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
5. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	Székesfehérvár jelenlegi vonzerő kínálata önmagában nem elegendő a többnapos itt tartózkodások számának növeléséhez. A Nemzeti Emlékhelyhez, Árpád-ház programhoz kötődő fejlesztések képviselik azt a súlyt, amely által Székesfehérvár turizmusa újabb látogatókat vonzhat, ugyanakkor új vagy megújított kisebb attrakciók is színesíthetik a megyeszékhelyi palettát.
6. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Sokrétű helyi kulturális vonatkozású vonzerőkre, örökségi értékekre alapozva hiánypótló kulturális infrastruktúrális kapacitások és szolgáltatások létrehozása, fejlesztése, mint pl. a vízivárosi Tudomány és Művészeti Park és ahhoz kapcsolható vonzerő elemek megvalósíthatósága, egyedi ipar- és technikatörténeti kulturális értékek bemutatásának, illetve hiánypótló kulturális kapacitások (hangversenyterem, -technika-történeti (ipartörténeti) múzeum (és kiállítóter) ... múzeumi élmény útvonal) létrehozása, fejlesztése. Kapcsolódó projekt TDM alapon szervezett digitális szolgáltatásfejlesztések bővítése: Digitális Kedvezménykártya (létező), Digitális Platform, integrált informatikai rendszer fejlesztése.
7. városrészi leképeződése	Történelmi belváros Víziváros

kérdés	kifejtés
1. Beavatkozás terület megnevezése	B.4.2. Környezeti állapot nyomonkövetése, környezeti szenzoros megfigyelőrendszer fejlesztése
2. beavatkozás/ projekt illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Digitális város Zöldülő város
3. beavatkozás/projekt munkacíme	Környezeti szenzoros megfigyelőrendszer fejlesztése
4. beavatkozás/projekt illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése S3 A települési és természeti környezeti, valamint az infrastruktúrális hálózatok fenntartható és klímabarát fejlesztése
5. miért stratégiai jellegű beavatkozás/ kulcs projekt? mi indokolja az egyedi beavatkozást?	A környezeti szenzorok létesítése fontos eszköz alapvetően a város környezeti állapotának megfigyelésére, másrészt a városi fejlesztések, közlekedési beavatkozások .... környezeti hatásainak nyomon követésére. Székesfehérváron jelenleg nincs egy összefüggő, az önkormányzat tulajdonában lévő környezeti szenzoros megfigyelőrendszer és a jelenleg különféle szervek által mért adatok sem nyújtanak kellően részletes és átfogó képet a város környezeti állapotáról.
6. a beavatkozás/projekt célja és rövid tartalma	Környezeti szenzoros megfigyelőrendszer és térinformatikai rendszer kiépítése és integrálása a város meglévő információs rendszerébe.
7. városrészi leképeződése	város egészét érintő

10.3.2 Stratégiai célkitűzéseket támogató nagyobb városi területekre kiterjedő beavatkozások

Jelen fejezet az akcióterületi fejlesztések esetében a korábbi alfejezetben kijelölt 3 akcióterületek beavatkozásait határozza meg.

kérdés		kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Zöldülő város Digitális város Megtartó város Kiszolgáló város
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	Történelmi belváros és környezete
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	Az akcióterületi fejlesztések központi része a Vörösmarty Színház – Szent István Király Múzeum – Városi Képtár-Deák Gyűjtemény – Fekete Sas Szálló intézmények által határolt terület („kulturális negyed”), illetve azok – meglévő, vagy jövőben kialakítandó – kulturális szerepe révén körvonalazódó turistavonzó attraktív elemeket is tartalmazó fejlesztések. A „kulturális negyed” kialakításához kapcsolódóan 2014-20-as időszakban számos fejlesztés megvalósult (Magyar Szent Család nyomában. Tematikus zárandokút c. projekt, Bartók Béla tér és Országzászló tér közösségi térré fejlesztése), továbbra is érvényes célja az intézményi elemek integrált és összehangolt megújítása, azok infrastrukturális felújítása (épület és eszköz) mellett a tartalmi kínálat összehangolása, fenntarthatósági szempontoknak megfelelő bővítése, korszerű digitális tartalmakkal való kiegészítése (pl. múzeumi élményútvonala, múzeumi leletanyagok 3D archiválása, virtuális séta stb.) és közös kijelölése. A „Kulturális negyed” intézményi bázisát és szolgáltatásait egészítik ki a belváros vendéglátóhelyei és a megrendezésre kerülő fesztiválok, kulturális programok, illetve az egyházi programok és intézmények (templomok, Egyházmegyei Múzeum) valamint a formálódó Nemzeti Emlékhely, kőtár, Árpád-ház kutatóintézet és ideiglenes látogatóközpont megvalósítása c. kiemelt projekt fejlesztési elemei. A behatárolt lehetőségekre figyelemmel további feladatot jelentenek a közterületek zöld, klímabarát fejlesztései és az elmúlt programidőszakban megvalósult, illetve folyamatban lévő parkolási beruházások folytatásaként a városközpont közlekedés-szervezésének infrastrukturális, valamint szabályozási elemeinek összehangolt és okos megoldásokkal való kezelése, melyek indokolják a történelmi belváros és környezetének akcióterületként való kezelését a 2021-27-es időszakban.
5.	az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	Átfogó cél, egy olyan „élhető és életteli belváros” alakuljon ki Székesfehérváron, amely egyszerre tölt be városi, gazdasági, kulturális és közösségi funkciókat úgy, hogy harmonikusan jelent korszerű szolgáltatási kínálatot és kikapcsolódási lehetőséget az itt élő lakosság és annak valamennyi korosztálya, valamint a Székesfehérvárra látogató turisták számára egyaránt.
6.	városrészi leképeződése	Történelmi belváros, Felsőváros, Palotaváros, Viziváros

kérdés		kifejtés
1.	akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Zöldülő város Digitális város Megtartó város Kiszolgáló város
2.	akcióterületi fejlesztés munkacíme	Vizivárosi integrált akcióterületi fejlesztés
3.	akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése S4 Székesfehérvár helyi közösségekre építő regionális központ szerepének erősítése
4.	akcióterület kijelölésének indoklása	Az akcióterület revitalizációja további magánberuházásokat, közfinanszírozáson túli gazdasági célú fejlesztéseket indukálhat. Mindezek

kérdés	kifejtés
	együttesen indokolják a királysori fűtőerőmű és környezete rehabilitációjának akcióterületként való kezelését a 2021-27-es időszakban
5. az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	<p>Az akcióterületi program megelőző ütemeként, a 2014-20-as programidőszakban – még ITS kulcsprojektként nevesítve – gyakorlatilag megvalósult a Fűtőerőmű kapacitásának kitelepítése.</p> <p>A fűtőerőmű területén szükséges kármentesítési munkák elvégzését követően az akcióterületi beavatkozás célja, egy átfogó városrészi rehabilitáció és revitalizáció megvalósítása. A Viziváros rehabilitációja középtávon Székesfehérvár egyik legjelentősebb fejlesztéseként - a belváros közelségéből adódóan - központi funkciók decentralizációjának hasznélvezője is lehet.</p> <p>A Tudomány- és Művészeti Park kialakítása barnamezős beruházás keretében tervezett.</p> <p>Az akcióterületi beavatkozások a Várkörútra merőleges Rákóczi út-Király sor tengely mentén a Nemzeti Emlékhelytől indulnak. A fűtőerőmű kiköltözésével erre a tengelyre fűzve részközponti funkciót kapna a terület, amely szolgálhatná a belváros kiterjesztésére vonatkozó célokat is.</p> <p>A fejlesztés Székesfehérváron jelenleg hiányzó kulturális infrastruktúrának adna helyet, ezek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hangversenyerem • tudásközpont (könyvtár) a meglévő Vörösmarty Könyvtár és a Tudásközpont akcióterületi projekt felsőoktatási szakkönyvtárai digitális/részben fizikai integrációjával • technika-történeti (ipartörténeti) múzeum (és kiállítótér).
6. városrészi leképeződése	Viziváros

kérdés	kifejtés
1. akcióterület illeszkedése a tervezési dimenziókhoz	Prosperáló város Digitális város
2. akcióterületi fejlesztés munkacíme	Tudásközpont-Innovációs színtér
3. akcióterületi fejlesztés illeszkedése az FVS stratégiai céljaihoz	S1 Székesfehérvár európai szinten versenyképes, klímabarát gazdasági erőcentrummá fejlesztése
4. akcióterület kijelölésének indoklása	A város már 2014-ben felismerte, hogy Székesfehérvár fejlődésének egyik kulcsa, egy innovációs tevékenységeknek otthont adó Innovációs és digitalizációs színtér, Technológia- és Tudásközpont létrehozásában és az önálló műszaki felsőoktatás megerősítésében, az alkalmazott K+F háttérnek kialakításában és az egyetem-gazdasági szféra együttműködésében rejlik. A beavatkozások területi koncentráltsága és integráltsága alátámasztják a fejlesztéssel érintett terület akcióterületként való kezelését továbbra is a 2021-27-es időszakban.
5. az akcióterületi fejlesztés célja és rövid tartalma	<p>Megelőző időszak fejlesztésire épülve és az akcióterület organikus, programidőszakon átnyúló folytatásaként továbbra is érvényes célja az akcióterületi fejlesztésnek a székesfehérvári Technológia- és Tudásközpont megerősítése (a meglévő kulcsiparági területeken (mechatronika, elektronika, autóiipari termelési ágak, informatika, anyagtechnológia) és a perspektivikus ágazatokban (egészségipar, környezetipar)), valamint egyfajta integrátori szerep betöltése, a "know-how" összegyűjtése, további tudás generálása és a vállalati szféra számára történő szolgáltatás bővítése. A beavatkozások területi koncentráltsága és integráltsága alátámasztják a fejlesztéssel érintett terület akcióterületként való kezelését továbbra is a 2021-27-es időszakban.</p> <p>A „Tudásközpont-Innovációs színtér” akcióterületi beavatkozások átfogó célja már a megelőző programidőszak városfejlesztési tervében megfogalmazásra került: olyan „tudásintenzív”, szolgáltató környezet kialakítása Székesfehérváron, amely nem csupán városi, hanem megyehatáron túlnyúlóan is kínál gazdasági és társadalmi szolgáltatásokat hozzájárulva a város és térsége fejlődéséhez.</p>

kérdés	kifejtés
	Az akcióterület 2021-27-es időszakra eső fejlesztésének kiemelt projektje a mechatronikai és technológiai park kialakítása az Alba Régia Műszaki Kar intézményi bázisán, két helyszínen, Székesfehérváron és Börgöndön, a repülőtér melletti ipari parkban, ahol egy dróntechnológia labor és egy drónpilóták képzésére alkalmas központ épülne.
6.	városrészi leképeződése Viziváros, Börgönd

10.3.3 Stratégiai célkitűzéseket támogató, átfogó szervezeti rendszerként működő stratégiai keretrendszerek (hálózatos, vonalas fejlesztések)

Ez az alfejezet a hálózatokra/vonalas beavatkozásokra vonatkozó fejlesztéseket, vagy összekapcsolódó hálózatok esetében akár összevontan határozza meg a hálózatok egészére vonatkoztatva, rendszerszinten. A konkrétan érintett hálózati szakaszok azonosítására a végrehajtás részeként kerül majd sor.

Fejlesztési irányukat tekintve ide soroltak a fizikai vonalas infrastruktúra fejlesztések egészen a hálózatba szervezett szolgáltatási beavatkozásokig összefüggő városi rendszerként és adott esetben térségi kihatású rendszerként kezelve azokat.

	Beavatkozás munkacíme	Illeszkedés		hálózatos jelleg bemutatása	cél és rövid tartalom
		tervezési dimenziókhöz	FVS stratégiai céljaihoz		
	Nemzeti Emlékhely (2038) – kiemelt projekt	Prosperáló	S4	kiemelt projekt, sem akcióterület, sem pontszerű beavatkozás	Programokon átívelő kiemelt projekt Árpád-ház Program (2013-2038) A Nemzeti Emlékhely – Püspöki Palota – Városház tér – Szent István-székesegyház – Várkörút 32. számú épület által határolt terület kiemelt helyszíneinek fejlesztése, második szakasza (Nemzeti Emlékhely, Dómmúzeum, Sétaút tovább tervezése, ereklyék, tárgyi emlékek körének megállapítása...) 2038. emlékévi és fejlesztési időszak előkészítése
1.	Székesfehérvár-Börgönd repülőtéri és iparterületi fejlesztés – kiemelt projekt	Prosperáló	S1	kiemelt projekt, Tudásközponttal tartalmi kapcsolat	Áthúzódó kiemelt projekt Székesfehérvár-Börgönd repülőtér sport és üzleti célú fejlesztése és a kapcsolódó ipari terület feltárása Tervezetten: közművek kialakítása, repülőtéri pályarendszer kialakítása; utak, parkolók kialakítása, közúti kapcsolat kialakítása 62. sz. és 63. sz főúttal, repülőtéri épületek; navigációs és meteorológiai segédeszközök, ipari parki terület feltáró alpinfrastruktúra, fejlesztés
	Multifunkcionális sport- és rendezvénycsarnok, kapcsolódó úthálózat – kiemelt projekt	Prosperáló	S1, S3	kiemelt projekt	Áthúzódó kiemelt projekt 6000 fő befogadóképességű multifunkcionális csarnok létesítése és úthálózatfejlesztések
2.	Közlekedési infrastruktúra és eszközfejlesztési alprogram	Prosperáló, Megtartó, Kiszolgáló	S3	város egészét érintő, összefüggő rendszer elemei	Megújuló energiával működő flotta Elektromobilitás fejlesztése Intelligens közlekedési rendszer Indikatív projektek: Déli tehermentesítő „I” ütem Déli összekötőút megvalósítása” Móri út II. ütem

	Beavatkozás munkacíme	Illeszkedés		hálózatos jelleg bemutatása	cél és rövid tartalom
		tervezési dimenziókhöz	FVS stratégiai céljaihoz		
					Fő- és gyűjtőutak felújítása, Kerékpárutak fejlesztése (Budapest-Balaton kerékpárút városi szakasza, ill. úthálózat korszerűsítéshez kapcsolódóan), lakóutcák és járdák felújítása
2.	Intermodális csomópont kialakítása és feltárt déli városrész fejlesztésének előkészítése – kiemelt projekt	Prosperáló, Megtartó, Kiszolgáló	S1, S3	kiemelt projekt	Áthúzódó kiemelt projekt ICS-tal, déli összekötővel feltárt városrész fejlesztésének előkészítési munkái
	Közvilágítás korszerűsítése alprogram	Megtartó, Kiszolgáló	S3	város egészét érintő, összefüggő rendszer elemei	Közvilágítás korszerűsítése városrészi területeken és integráltan, útfelújításokkal együtt intelligens fényszerő szabályozás
3.	Csapadékvíz és felszíni vizek alprogram	Megtartó, Kiszolgáló	S3	város egészét érintő, összefüggő rendszer elemei	Ütemezett hálózat-korszerűsítési beavatkozások (Indikatív projekt: Felsőváros vízrendezése III. ütem, Aszalvölgyi-árok fejlesztése) Vízvisszatartás létesítményeinek fejlesztése (pl. Gugásvölgyi záportározó fejlesztése, és az A-0-0- és A-8-0 gyűjtőre, árapasztók fejlesztése az Aszalvölgyi árok, Varga-csatorna, Hosszúréri árok mentén,) Parkfenntartási célú öntözés fejlesztése
4.	Ivóvíz alprogram	Megtartó, Kiszolgáló	S3	város egészét érintő, összefüggő rendszer elemei	Ütemezett hálózat-korszerűsítési beavatkozások Elavult ivóvízhálózati elemek rekonstrukciója, Ivóvízellátás bővítése, Csóri vízbázis, távvezeték kiépítés
5.	Szennyvíz alprogram	Megtartó, Kiszolgáló, Zöldülő	S3	város egészét érintő, összefüggő rendszer elemei	megújuló energiafejlesztések (saját célú, telepi működést szolgáló napelemes kísérőművek) Szennyvíztisztítótelepi biogáz hasznosítása Ütemezett hálózat-korszerűsítési beavatkozások Tisztított szennyvíz újrahasznosítása (párolgó zöldterületek, „vetland”-ek fejlesztése, ill. öntözési – vízpótlási célú) Hálózatbővítések (AIZ, Őrhalmi szőlők, Sóstó IP)
	Hulladékgazdálkodás fejlesztése alprogram	Megtartó, Kiszolgáló, Zöldülő	S3	város egészét érintő, összefüggő rendszer elemei	Középtávú fejlesztési terv mentén: Központi iroda és géppark kiköltözése a családi telephelyre Lerakási arány csökkentését szolgáló beruházások Körforgásos gazdasághoz kapcsolódóan inert hulladék-hasznosító Lezárt hulladéklerakó rekultiválása II. ütem, azt követően napelempark létesítése Mobileszközbeszerzés, új válogató eszközfejlesztései „OKOS kuka”

Beavatkozás munkacíme	Illeszkedés		hálózatos jelleg bemutatása	cél és rövid tartalom
	tervezési dimenziókhöz	FVS stratégiai céljaihoz		
Körforgásos gazdaság mintaprojekt a helyi szilárd és folyékony hulladék, energiaellátás rendszerében – Kiemelt projekt	Megtartó, Kiszolgáló, Zöldülő	S3	kiemelt projekt	Közműszolgáltatók (Fejérvíz Zrt, Depónia Kft., Széphó Zrt.) anyagáramai, energiaigénye, hulladékai komplex kezelése és hasznosítási rendszere
Közműszolgáltatók hatékonyságelvű közös fejlesztései	Digitális	S3	város egészét érintő	szenzoros megfigyelőrendszer, jeladós mérők és kapcsolódó alkalmazások...pl. fogyasztási adatok távleolvasása, távfelügyelet, SMART GRID, ügyfélszolgálat
Zöldterületek fejlesztése alprogram	Megtartó, Kiszolgáló, Prosperáló, Zöldülő	S3	város egészét érintő zöld infrastruktúra	Sóstó, Palotavárosi tavak megvalósult ütemeinek klímabarát fenntartást szolgáló beavatkozásai Fehérvár Tüdeje II. ütem áthúzódo sporteszközfejlesztései és III. ütem megvalósítása Budapest-Balaton kerékpárút városi szakasza megállóhelyeihez kapcsolódó zöldterületi sport- és rekreációs célú fejlesztések (Indikatív projektek: Aplítbánya, Rácbánya, Halesz liget, Mol Aréna Sóstó, Vásártér, Mezővári J. sportpálya)
Barnamezős területek fejlesztése alprogram	Megtartó, Kiszolgáló, Zöldülő, Prosperáló	S1, S2, S3	tematikus hálózati beavatkozás	barnamezős területek (Királysor, Börgöndi repülőtér és a börgöndi vasútállomás, Balatoni út--Hosszúsétatér - Horvát István utca-Jancsár köz ...Budai út – Hadiárva u. lehatárolt) rozsdadovezetek helyreállítása
Helyi energiatermelés és szolgáltatás komplex megújítása program	Megtartó, Kiszolgáló, Zöldülő	S3	város egészét érintő	Ütemezett hálózat-korszerűsítési beavatkozások Decentralizált hőellátási rendszer bővítése (Hadiárva u.) Hálózatbővítések, új bekötések Energiafüggettséget csökkentő, lokális és térségi potenciálokra alapozott energiatermelő létesítmény (pl. biomassza) Helyi energiaközösségek - lakóépületeken közösségi célú napelemhálózat fejlesztése Saját célú megújuló energiafejlesztések
Önkormányzati tulajdonú épületek korszerűsítése alprogram	Megtartó, Kiszolgáló, Zöldülő	S2, S3	tematikus hálózati beavatkozás	ütemezett energetikai felmérés és energiamegtakarítást eredményező korszerűsítés, kapcsolódó okos üzemeltetési megoldások (indikatív projektek: Városi Uszoda, Vörösmarty Könyvtár)
Lakóépületek felújítása	Megtartó, Zöldülő	S3	tematikus hálózati beavatkozás	Magántulajdonban lévő lakóépületek energiahatékonysági korszerűsítései
Városi környezet energiafelhasználására és kibocsátására vonatkozó adatintegráló monitoring rendszer kiépítése	Megtartó, Zöldülő	S3	város egészét érintő	Épített városi környezet energiafelhasználására vonatkozó információs monitoring rendszer kiépítése. Digitális platform a köz-, lakossági-, gazdasági szféra

Beavatkozás munkacíme	Illeszkedés		hálózatos jelleg bemutatása	cél és rövid tartalom
	tervezési dimenziókhöz	FVS stratégiai céljaihoz		
				energiahatékonysági és megújuló energiahasznosítási fejlesztéseiről
Bölcsőde és óvodafejlesztés alprogram	Megtartó	S2	tematikus hálózati beavatkozás, összefüggő elemek	Bölcsődei és óvodai feladatellátási helyek infrastrukturális fejlesztése Napelem, nyílászárócsere, épületgépészeti korszerűsítések Intézményfelújítások (indikatív projektek: Ligetsori óvoda, Szivárvány óvoda Püspökkert tagóvoda) Felmérések alapján eszközfejlesztések
Orvosi rendelők fejlesztése, egészségmegőrzés elősegítése alprogram	Megtartó	S2	tematikus hálózati beavatkozás, összefüggő elemek	Orvosi rendelők infrastrukturális fejlesztése, korszerűsítése (indikatív projektek: Széchenyi úti rendelő, Kelemen B. úti rendelő, Verseci u. rendelő, Család és Nővédelmi Központ) Szolgáltatások ügyfélbarát fejlesztése pl. online orvos, időpontfoglalás és kapcsolódó érzékenyítő programok
Szociális intézmények fejlesztése alprogram	Megtartó	S2	tematikus hálózati beavatkozás, összefüggő elemek	Szociális ellátórendszer feladatellátási helyeinek infrastrukturális fejlesztése Napelem, nyílászárócsere, épületgépészeti korszerűsítések Intézményfelújítások, eszközfejlesztések (Indikatív projektek: Családok Átmeneti Otthona felújítása és bővítése, Női Átmeneti Szálló bővítése, korszerűsítése, idősellátás meglévő létesítményeinek fejlesztése, bentlakásos férőhelyeinek növelése a tervezett Rádió u. 7. szám alatti új működési helyen, Kríziskezelő központ átalakítása és felújítása) Szolgáltatások ügyfélbarát fejlesztése pl. elektronikus jelentkezés és kapcsolódó érzékenyítő programok
Székesfehérvár közoktatási infrastruktúra korszerűsítése, a minőségi oktatási környezet kialakítása - – kiemelt projekt	Prosperáló, Megtartó	S2, S3	kiemelt projekt, összefüggő oktatásrendszer elemei	Áthúzódó kiemelt projekt I.ütem kisléptékű intézményfelújítások II. ütem Székesfehérvári Középiskolai Campus kialakítása
6. Fejér Megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház fejlesztései – kiemelt projekt	Megtartó	S2	kiemelt projekt	térségi feladatköréhez illeszkedő fejlesztések
Velencei-tó és környezete fenntarthatóságát szolgáló térségi összefogáson alapuló intézkedések – kiemelt projekt	Prosperáló, Zöldülő, Kiszolgáló	S1, S3, S4	kiemelt projekt, összefüggő hálózati elemekkel	fenntartható vízpótlás térségi turisztikai potenciálokra alapozott vonzerőfejlesztés aktív turizmus fejlesztése
Önkormányzati menedzsment és városüzemeltetést támogató információs rendszer	Digitális	S2	összefüggő, hálózatba szervezett rendszer	digitális adatfejlesztés: adattartalom digitalizálás, új adatok felvétele és meglévő rendszerek integrálása, döntéstámogatási folyamatok fejlesztése, okos szenzorok alkalmazásáig

10.4 Várostérségi szintű beavatkozási területek részletezése

Székesfehérvár esetében nem releváns.

10.5 Stratégia együttműködési menetrendek (zöld és digitális átállást elősegítő célok és intézkedések, opcionálisan innovációs menetrend)

Később kerül kidolgozásra.

11 Finanszírozási terv

Az FVS teljes körű üzleti modelljének elkészítése és kidolgozása - zöld- és a digitális átállás menetrend előkészítéséhez hasonlóan - hosszabb időt felölelő és széles körű egyeztetéseket igénylő folyamat. A teljes körű finanszírozási lehetőségeket feltérképező, a lehetséges megoldásokat kidolgozó pénzügyi program az FVS elkészítésénél hosszabb időtávot igényel. A módszertan szerint egy olyan előzetes üzleti modell elkészítése az elvárás az FVS keretében, mely kialakítja a város fenntartható finanszírozási keretrendszerét, és kidolgozza az ütemtervet, mely alapján a teljes körű üzleti modell kidolgozása 2024. december 31-ig megtörténik.

11.1 Elérhető és bevonható források számbavétele

Székesfehérvár fejlődése szempontjából nagyon lényeges, hogy az FVS megvalósításához a lehető legnagyobb mértékben használja ki a rendelkezésre álló forrásokat. Ezek alapvetően három csoportba sorolhatók:

1. Uniós források:

- EU Strukturális és Beruházási Alapokhoz kapcsolódó Operatív Programok elérhető forrásai (pl. TOP Plusz, GINOP Plusz, EFOP Plusz)
- EU Strukturális és Beruházási Alapokhoz kapcsolódó céltámogatás (pl. Helyreállítási Alap)
- nemzetközi pályázatok forráskeretei (pl. Kreatív Európa, CEF, Culture)

2. Hazai források:

- K+F+I - NFKI Alap
- turisztikai fejlesztések - Kisfaludy Program
- egyéb hazai források
- állami tulajdonú szervek/vállalkozások fejlesztési forrásai

3. Saját fejlesztési források:

- önkormányzati bevételekből származó saját források
- önkormányzati tulajdonú vállalkozások saját forrásai
- magántőke

A finanszírozási terv kidolgozása során kiemelt szempont a város költségvetési egyensúlyának fenntartása, valamint a tervezett fejlesztések pénzügyi fenntarthatósága. Az önkormányzat az elmúlt évek során alapvetően a hazai társfinanszírozású Európai Uniós Kohéziós (felzárkóztatási) Alapok forrásait (operatív programok) alkalmazva tudott számos fejlesztést megvalósítani, melyet kiegészítettek egyéb hazai programok (pl. Modern Városok Program), illetve a közvetlen hozzáférésű Európai Uniós alapok forrásai, valamint a saját forrásból

finanszírozott fejlesztések is. Ez a gyakorlat várhatóan a 2021-2027-es időszakban is tovább folytatódik.

Ennek megfelelően Székesfehérvár MJV Önkormányzata, a Fejér Megye Integrált Területi Programjában Székesfehérvár részére allokált TOP Plusz forráskeret felhasználása mellett egyéb, ágazati operatív programok pályázati felhívásaival is számol, illetve – várhatóan a korábbi időszaknál korlátozottabb mértékben – hazai támogatásból, saját forrásból és részben magántőke bevonásával tervezi finanszírozni az FVS-ben bemutatott fejlesztési csomagot. A TOP Plusz forráshoz kiemelt projekt eljárásrend alapján, ütemezetten férhet hozzá majd az önkormányzat, míg az ágazati operatív programok esetében közvetlen pályázásra van szükség. A közvetlen hozzáférésű K+F és egyéb alapok esetében a projekt-előkészítés és partnerség építés a kulcsfeladat, ami az egyes projektek beazonosítását követően a későbbiekben történhet meg, a kapcsolódó pénzügyi információk a végleges üzleti modell keretében kerülnek bemutatásra. A fejlesztések során a magánforrások bevonása is lehetőségként azonosítható be, amely közvetlenül vagy közvetett módon történhet.

A finanszírozási tervben elsőként az Európai Unió 2021-2027 programozási időszakára vonatkozó költségvetésével, az abból az országra és térségre levetíthető várható keretekkel számolunk.

A hazánk számára rendelkezésre álló forráskereteket Magyarország Partnerségi Megállapodása³ és Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve⁴ szabályozza. A magyarországi forrásfelhasználást a 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet szabályozza. A tényleges forrásokra vonatkozó információkat a még nem elfogadott Partnerségi Megállapodás rögzíti, 2018. évi áron. Ennek megfelelően (nemzeti hozzájárulással együtt) a várható források 26 189 622 276 EUR-nak megfelelő forintösszeget jelentenek Magyarország esetében.

A „Szent István Fejlesztési Program” Fejér Megye Területfejlesztési Program 2021-2027 önálló forráskerettel nem rendelkezik. A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) vonatkozásában a Fejér Megye Előzetes Integrált Területi Program 2021-2027 (FMITP) c. dokumentum határoz meg kereteket, Fejér megye esetében ez a hatályos dokumentum szerint 66,93 Mrd Ft. A területi célok egyike a T.1 Fenntartható városok (8 járasszékhely), amelyek egyike Székesfehérvár Megyei Jogú Város. A városra dedikált források összege a hatályos FMITP szerint 11,744 Mrd Ft, ahogy az a TOP_Plusz-1.3.1-21 felhívás hatályos Fejér megyei területspecifikus mellékletében is rögzítve lett.

Az alábbiak a 2021-2027-es fejlesztési program előzetes kereteit rögzítik, részletesebben az FVS módszertanban foglaltakkal összhangban csak a későbbiekben kerül kidolgozásra.

A helyi adóztatás rendszere az önkormányzat gazdálkodásában fontos szereppel bír. A helyi adópolitika kialakítása az önkormányzat gazdasági önállóságának egyik eszköze, a helyi adóbevételek szerepe – különösen az iparüzési adó – az elmúlt időszakban fokozatosan felértékelődött, és várhatóan az önkormányzat saját bevételeinek meghatározó eleme lesz a jövőben is. Az önkormányzat ugyanis saját forrást leginkább ezekből tud biztosítani (számos fejlesztést valósít meg ezek segítségével, pl. Saára Gyula Programból útfelújításokat; Kégl György Programból orvosi rendelők fejlesztését, Ybl Miklós-programból intézmény felújításokat). A helyi gazdaság adótermelő képessége – a gazdasági-pénzügyi világválság után - 2011-től ismét növekedett, a csúcs 2019 év volt 21,568 Mrd Ft adóbevétellel. A 2020 és 2021 években a helyi adókból befolyt bevétel - a koronavírus világjárvány miatt - ugyan visszaesett, viszont 2021-ben 0,2%ponttal nőtt az előző évi értékhez képest. Székesfehérvár

---

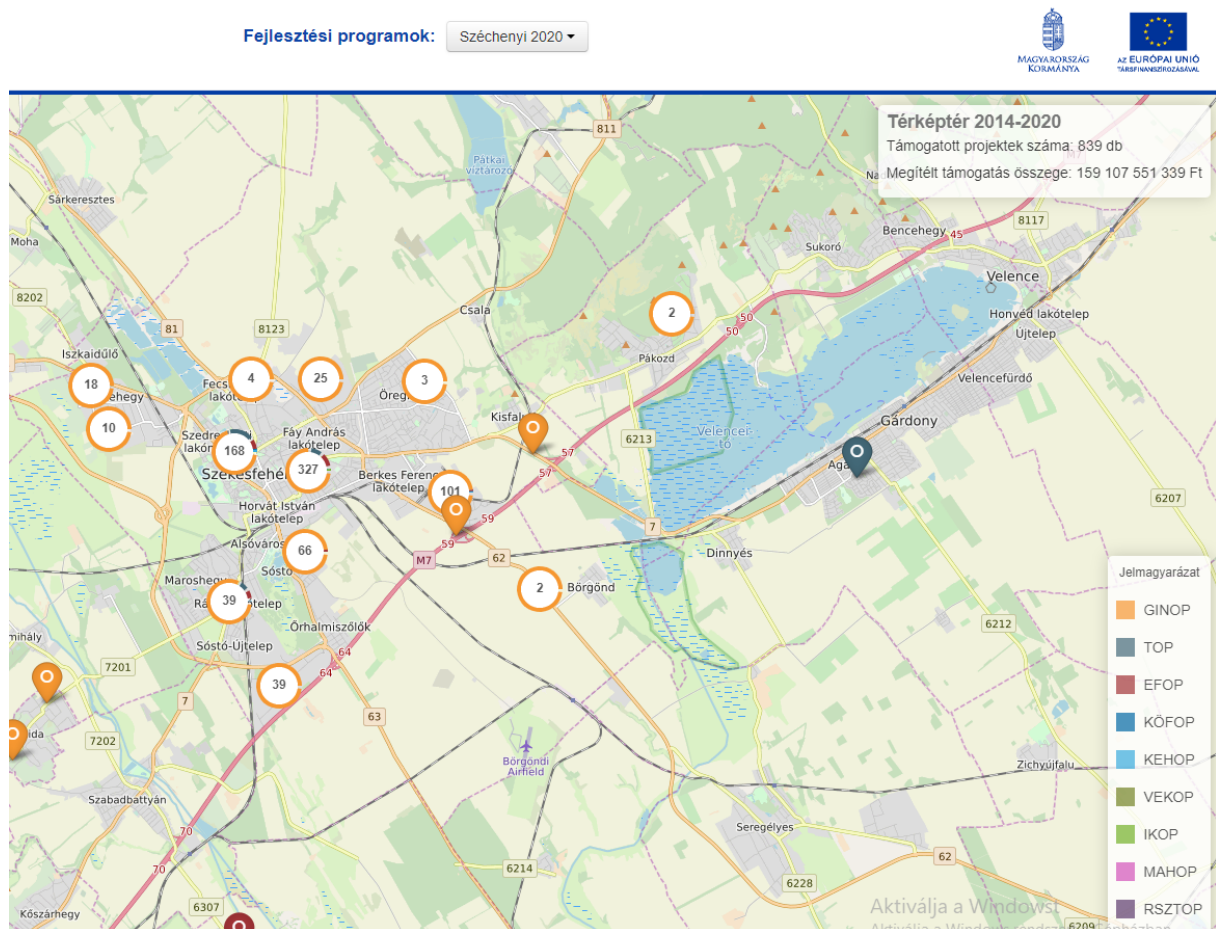
³ MAGYARORSZÁG PARTNERSÉGI MEGÁLLAPODÁSA A 2021-2027 IDŐSZAKRA VONATKOZÓ KOHÉZIÓS FORRÁSOK FELHASZNÁLÁSÁRÓL (A Tagállam Által Az Európai Bizottságnak Hivatalosan Benyújtott Verzió 2021)

⁴ Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve (2021)

önkormányzatának legmeghatározóbb adóneme az iparüzési adó. A pandémia ellenére ebből származott 2020-ban a helyi adó bevételek⁵ 88,1%-a, míg 2021-ben 88,3%-a, összességében 17,88 Mrd Ft. A székesfehérvári vállalkozások által fizettek érték országosan és a megyei jogú városok között is jelentős összegű adó; a megyei jogú városok iparüzési adóbevételeinek közel a tizede. A jelenlegi háborús helyzet ellenére - az általános gazdasági környezet javulásával és a helyi gazdaságpolitika eredményeként - az adótermelési képesség további növekedése várható középtávon.

11.1.1 A 2014-2020-as időszak elemzése

A számítás alapját a 2014-2020-as időszakban Széchenyi 2020 program keretében megítélt támogatások adják⁶.

5. térkép: A városba érkező támogatások (megítélt támogatások) a 2014-2020-as időszakban, a Széchenyi 2020 program keretében. Forrás: <https://terkep.fair.gov.hu/>, 2022.07.06.

A városban közel 160 milliárd forintnyi támogatással valósultak meg fejlesztések az előző hét éves programozási időszakba. A legnagyobb önerős fejlesztési erőt a helyi vállalkozások biztosították, a projektek támogatási összegét kiegészítő saját források biztosításával.

⁵ Telekadó 2015.01.01 hatállyal eltörlésre került; építményadó használati mód és hasznos alapterület nagysága szerint differenciált, sávosan progresszív adómértékkel bevezetett az üzleti célú építményekre vonatkozóan; magánszemélyek nem fizetnek helyi adót.

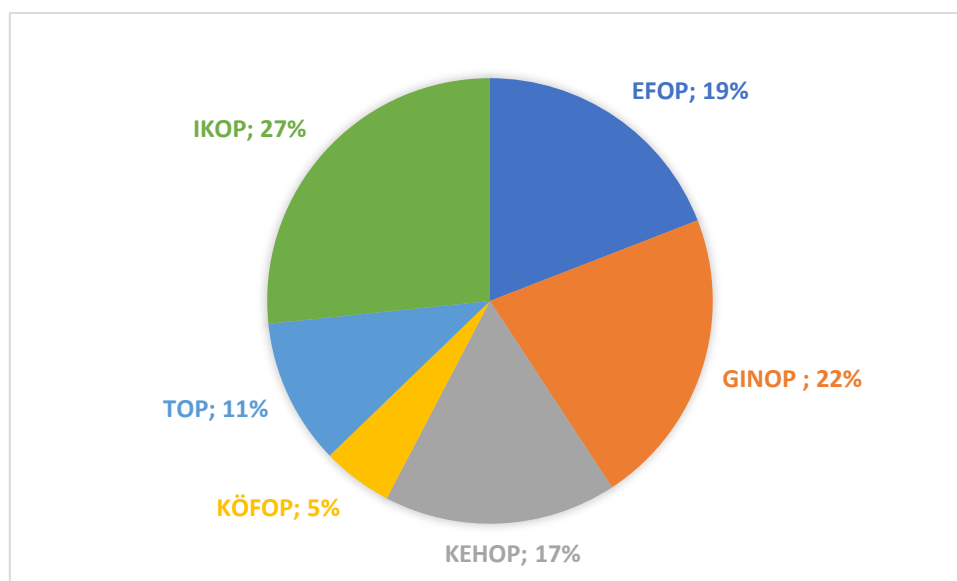
⁶ Forrás: <https://terkep.fair.gov.hu/>

Operatív Program	Támogatott projektek (db)	Megítélt támogatás (Ft)
EFOP	58	30.399.046.598
GINOP	695	34.468.945.836
KEHOP	13	26.885.576.843
KÖFOP	1	8.149.114.835
TOP	68	16.828.549.954
IKOP	4	42.376.317.273
Végösszeg	159.308.604.997	159.308.604.997

7. táblázat: A 2014-2020-as programozási periódusban Székesfehérváron megvalósuló projektek operatív program szerinti bontásában

Forrás: A Térképtér adatai alapján saját gyűjtés és számítás, 2022.07.06-i adattartalom alapján.

1. ábra: A 2014-2020-as programozási periódusban Székesfehérváron megvalósuló projektek operatív program szerinti bontásában, a megítélt támogatás százalékában

Forrás: A Térképtér adatai alapján saját gyűjtés és számítás, 2022.07.06-i adattartalom alapján.

Az adatokból látható, hogy a fejlesztéseknek csupán 11 százalékát tették ki az önkormányzat koordinálásában megvalósuló TOP projektek. A támogatások közel felét az államilag koordinált nagy közlekedési infrastrukturális beruházások (IKOP, 27%), illetve a vállalkozások által GINOP támogatással megvalósított fejlesztések adták.

11.1.2 Prognózis a jelen Európai Unió programozási időszakra

Az egyetlen dedikált forráskeret, amely nevesíti a várost, az a TOP Plusz 11,744 Mrd Ft-os kerete a Fenntartható városok célterület alatt. A Partnerségi Megállapodás szerint a városba érkező potenciális források köre azonban jóval magasabb, figyelemmel az ágazati operatív programokra.

Amennyiben országos szinten legalább akkora uniós forráskerettel számolunk, mint az előző időszaki volt (jelenleg még nincs elfogadott Megállapodás), akkor az alábbi scenáriókat állíthatjuk fel.

Szenárió	Időszak	Projektszám (db)	Támogatási összeg (Ft)
Tényleges	2014-2020	844	159 308 604 997
Optimista	2021-2027	928	175 239 465 497
Reális	2021-2027	844	159 308 604 997

8. táblázat: *Beclés a Székesfehérvár Megyei Jogú Városba érkező potenciális támogatások összegére, a 2021-2027 időszakra*

Forrás: saját számítás

Az optimista beclés növekvő vállalkozói aktivitásra és a támogatási összeg minimum 10%-os növekedésére számít. Mindez megközelítőleg 175 Mrd Ft-os támogatási értéket jelenthet a jelenlegi hétéves időszakban. A reálisabb beclés ehhez képest szinten tartással kalkulál a támogatási érték tekintetében (tekintettel a jelenlegi háborús helyzet miatti gazdasági visszaesésre is).

11.1.3 Aktorok, meghatározó szereplők

A tervezett fejlesztések finanszírozása többszereplős feladat. Az alábbiakban azokat a szereplőket mutatjuk be, amelyek megjelenhetnek az egyes beruházások finanszírozóiként.

Finanszírozási forrás	Aktor
EU Strukturális és Beruházási Alapokhoz kapcsolódó Operatív Programok elérhető forrásai	Miniszterelnökség, Agrárminisztérium
EU Strukturális és Beruházási Alapokhoz kapcsolódó céltámogatás	Miniszterelnökség
nemzetközi pályázatok forráskeretei	Európai Bizottság, illetve kijelölt szervek
K+F+I fejlesztési források	Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal
turisztikai fejlesztési források	Magyar Turisztikai Ügynökség
egyéb hazai források	Miniszterelnökség, Belügyminisztérium
önkormányzati bevételekből származó saját források	Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
önkormányzati tulajdonú vállalkozások saját forrásai	önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok
magántőke	magánbefektetők

9. táblázat: *Lehetséges finanszírozók köre*

11.1.4 Kitekintés

Székesfehérvár Megyei Jogú Város tekintetében szükséges kitekintés tenni elsősorban a megyei, illetve várostérségi szintre vonatkozóan. Az alábbi táblázat összefoglalóan mutatja be ezeket a térségi szempontokat a finanszírozási terv kapcsán, figyelembe véve a nagyobb térségi egység stratégiai céljaiból, gazdasági és társadalmi helyzetéből eredő determinációkat.

Térségi szempont	Determináció bemutatása
Várostérség/nagyvárosi településeggyüttes szintje	Székesfehérvár várostérségében a Székesfehérvárt érintően megvalósuló infrastrukturális (pl. közlekedési, környezetvédelmi) beruházások, illetve a környező településeken élők által is igénybe

	vett közszolgáltatásokhoz (oktatás-képzés, egészségügy, kultúra, sport stb.) kapcsolódó fejlesztések tekinthetők relevánsnak.
<i>Megyei szint</i>	<p>Fejér Megye Előzetes Integrált Területi Programja (FMITP) Székesfehérvárt a megye országos szinten is kiemelkedő gazdasági szereppel bíró megyei jogú városaként emeli ki. Az FMITP fejlesztési logikája alapján Székesfehérvárt – a megye további 7 járásszékhelyével együtt – a fenntartható városfejlesztés kategóriába sorolta.</p> <p>Az FMITP a TOP Plusz mindhárom prioritására meghatározta a megyeszékhely 2021-2027-es időszakra vonatkozó forráskeretét. A fenntartható városfejlesztési eszköz kapcsán az FMITP többek között elvárásaként fogalmazza meg a fejlesztési elképzelések egymásra épülését, a költséghatékony településüzemeltetést és a tudatos területgazdálkodást.</p>
<i>Modern Városok Program (MVP)</i>	Fontos szempontként említhető az MVP egyes elemei és az FVS tervezett fejlesztései közötti szinergia megteremtése és a fejlesztések ütemezésének összehangolása.

10. táblázat: Finanszírozási terv térségi szempontjai

11.1.5 Egyéb kötöttségek és lehetőségek

A program finanszírozási tervét kedvezőtlen irányba befolyásoló tényező lehet, ha további – döntően a háborús helyzet okozta gazdasági visszaesés következtében –, az önkormányzat bevételi forrását adó helyi adónemekkel kapcsolatos változások, módosítások következnek be.

Piaci források esetleges bevonása kapcsán kedvező folyamatnak tekinthető az alacsony kamatkörnyezet, ami az ilyen típusú források felvételét költséghatékonyá teheti.